

Skeppshövidsmän

vid örlogsflottan under 1500-talet

BIOGRAFISKA ANTECKNINGAR

AV

Hjalmar Börjeson (†) och Georg Hafström

UTGIVNA AV

Sjöhistoriska Samfundet

SKEPPSHÖVIDSMÄN
VID ÖRLOGSFLOTTAN UNDER 1500-TALET

BIOGRAFISKA ANTECKNINGAR

SKEPPSHÖVIDSMÄN

VID ÖRLOGSFLOTTAN UNDER 1500-TALET

BIOGRAFISKA ANTECKNINGAR

AV

HJALMAR BÖRJESON (†) OCH GEORG HAFSTRÖM

UTGIVNA AV

SJÖHISTORISKA SAMFUNDET

Detta arbete är utgivet med bidrag av
Humanistiska Fonden och av *Sjöfarts-*
museet i Göteborg.

UPPSALA 1949
ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI AB
47264

F Ö R O R D

Under sin långa och rastlösa verksamhet i den sjöhistoriska forskningens tjänst hade Kapten Hjalmar Börjeson, vid sidan av annat omfattande författarskap, även hunnit nedskriva en mycket stor samling anteckningar, innehållande biografiska data över personer, vilka — för att begagna en modern och i fråga om äldre tider ej alldeles tillfredsställande term — tjänat som »officerare» i den svenska örlogsflottan. Hans manuskript hade tagit sin början med nämnda befälskader under Gustav Vasas regering. Genom Konteramiralen Karl Westers behjärtade försorg blev en del av manuskripten befordrad till trycket redan under Börjesons livstid. Den publicerades under titeln »Biografiska anteckningar om örlogsflottans officerare 1700—1799», Stockholm 1942.

Sjöhistoriska Samfundet fann det vara en angelägen uppgift att — så långt det vore ekonomiskt möjligt — söka medverka till offentliggörandet även av övriga partier av Börjesons omfångrika annotationer. Vid förhandlingar mellan honom och Sjöhistoriska Samfundets Råd enades man om att först söka finna medel att utgiva den del därav, som omfattar 1500-talet. Understöd från Humanistiska Fonden satte Samfundet i tillfälle att av författaren inköpa denna del. Redan på ett tidigt stadium av förhandlingarna hade emellertid Börjeson själv uttryckt en önskan, att Samfundet skulle hos dåvarande redaktören för Personhistorisk Tidskrift, Docenten Bengt Hildebrand, hemställa, att han måtte granska det inköpta manuskriptet och meddela de synpunkter och anvisningar, som borde beaktas vid slutförandet av arbetet. Docenten Hildebrand tillmötesgick denna hemställan och avgav en värderik promemoria i ämnet. Då därefter Börjeson stod i begrepp att revidera sitt manuskript, rycktes han plötsligt bort av döden.

Kommendörkapten Georg Hafström, som under många år samarbetat med Börjeson vid marinstabens, resp. försvarsstabens forskningar i vår sjökrigshistoria och därunder blivit väl bekant med hans intentioner och tillika själv förvärvat en ingående kännedom om vår sjöhistoria och om här ifrågakommande arkiva-

liska och litterära källor, övertog nu på framställning av Samfundet den grannliga och krävande uppgiften att, i anknytning till nämnda promemoria men med full självständighet och helt på eget ansvar, bearbeta, komplettera och slutredigera den planerade publikationen.

Denna publikation lägges nu under allmänhetens ögon. I ett särskilt företal redogör Kommendörkapten Hafström för de principer han följt och för de åtgärder han vidtagit. Publikationens format och typografiska utstyrelse ansluta sig till den förebild, som givits av den nyss omtalade volymen med biografiska anteckningar över örlogsflottans officerare under 1700-talet.

Det är redan nämnt, att Humanistiska Fonden möjliggjort för Samfundet att inköpa Börjesons manuskript. Samfundet framför därför sitt varma tack. Generösa bidrag från Styrelsen för Sjöfartsmuseet i Göteborg ha täckt övriga med detta utgivningsarbete förenade kostnader. Det är för Samfundet en kär plikt att uttala sin djupt kända tacksamhet för detta förnyade bevis på Styrelsens frikostiga intresse för Samfundets verksamhet och på dess outtröttliga nitälskan för sjöhistorisk forskning.

Det är Samfundet angeläget att till Herr Kapten A. Gripenstedt, Nynäs, Tystberga, och till A.-B. Allhems Förlag i Malmö framföra uttrycken för sin stora tacksamhet för den älskvärda välvilja, med vilken från deras sida bildmaterial ställts till förfogande för publikationen.

Sjöhistoriska Samfundet når icke Hjalmar Börjeson med sitt tack. Men det vill här desto starkare bringa hans person och livsgärning i välförtjänt erinran. Med brinnande kärlek till havet och havets arbetare levde han med i förgångna sjöfarargenerationers värld. Han var en minnets och en arbetets man, och han skall själv av alla dem, som verka på sjöhistoriens vidsträckta områden, bevaras i djupt aktad hågkomst.

Samfundet framför ett hjärtligt tack till Docenten Bengt Hildebrand för hans synnerligen betydelsefulla insats i förarbetena till denna volym.

Slutligen stannar Samfundet i den djupaste förbindelse till Kommendörkapten Georg Hafström, som genom sina grundliga forskningar i samband med överarbetningen av det Börjesonska manuskriptet kunnat nära nog fördubbla antalet biografier och utan vilkens hängivna, pietetsfyllda och eminent skickliga arbete den så länge dryftade uppgiften icke kunnat lösas.

Stockholm i April 1949

Sjöhistoriska Samfundet.

F Ö R E T A L

Inledningsvis önskar jag få nämna, att redan under den tid, kapten Hjalmar Börjeson var sysselsatt med slutförandet av sitt manus till detta arbete, yttrade han till mig, att han ingalunda själv var nöjd med resultatet. Han var fullt medveten om dess svagheter, vilka till stor del voro avhängiga av ojämnheten och den i vissa fall konstaterade otillförlitligheten hos det källmaterial, som står till buds beträffande 1500-talet.

Sedan jag efter kapten Börjesons bortgång erhållit i uppdrag av Sjöhistoriska samfundet att underkasta hans manuskript en överarbetning i de avseenden, vartill doc. Hildebrands P. M. kunde föranleda, blev min första åtgärd att taga del av sagda P. M., vilken — något som jag önskar kraftigt understryka — varit till utomordentligt stöd och hjälp vid arbetets rätta uppläggning och notisernas kompletterande. Härpå genomgick jag manus' 386 officerare man för man, strykande vissa uppgifter och tilläggande andra, varvid jag i princip följt de råd, som av doc. H. lämnats, och anlitat bl. a. de källor, han rekommenderat.

Ehuru det ej ingått i mitt ursprungliga uppdrag att granska riktigheten hos alla i manus lämnade data över huvud taget, så visade det sig likväl under arbetets gång nödvändigt att kollationera även vissa andra notiser än de i P. M. berörda. Härvid vållade avsaknaden av kapten Börjesons grundläggande anteckningar, vilka han dessvärre icke synes ha bevarat, väsentliga bekymmer. Ofta har det sålunda varit omöjligt att gissa sig till, vilken källa han stöder sig på. Hans viktigaste primärkälla synes dock ha varit skeppsgårdshandlingarna i kammарarkivet. Andra otryckta källor äro sannolikt flottans handlingar (sjöexpeditioner) samt riksregistraturet, dessa senare i riksarkivet. Av tryckt litteratur har han, enligt vad som framgår av en del blyertsanteckningar i manus, använt sig av vissa äldre källor såsom Celsius m. fl. ävensom av Zetterstens Svenska flottans historia, av Elgenstierna och av Schlegel & Klingspor och dylika arbeten.

Det av Börjeson redovisade antalet officerare, eller 386, har under omarbetningens gång blivit reducerat till 348, beroende därpå, att ej mindre än drygt ett 20-tal visade sig vara dubbelförda, i regel på sådant sätt, att t. ex. Arvid Eriksson Stålarms återfanns med sina data, visserligen olika utförligt, både som Eriksson och som Stålarms, men i en del andra fall ha två ofrälse män med samma för- och samma fadersnamn vid kontrollarbetet kunnat konstateras vara en och samma person. Av övriga strukna tillhörde tre uteslutande 1600-talet, ett par kunde knappast inrangeras under begreppet sjöofficerare och ett par ha måst avföras ur andra synpunkter. Här må framhållas, att det för nutiden egentligen ställer sig ganska vanskligt att med skärpa kunna avgränsa vad man på 1500-talet menade med »sjöofficerare» och icke — om nu detta begrepp hade funnits. Dessutom var det ju då,

såsom också var fallet rätt långt in på 1600-talet, intet ovanligt, att en person än förde befäl till lands och än till sjöss. Det måste alltså bli en omdömesfråga. Man kan f. ö. ifrågasätta, om icke (i varje fall fram till omkring 1590, då titeln kapten eller skeppskapten börjar mera allmänt förekomma) benämningen »skeppshövidsman», som ju brukar närmast jämställas med kapten och kanske särskilt med den, som förde befälet på ett örlogsfartyg, borde i regel kunna anses täckande för en dåtida sjöofficer över huvud taget. Skeppshövidsmännen utgöra nämligen i bevarade källor den absolut övervägande majoriteten av sjöbefälet. Ett särskilt på Erik XIV:s tid förekommande förhållande var, att det fanns ända till 4 à 5 skeppshövidsmän och endast dylika på ett och samma skepp (bland de större) och då med tämligen fallande skala beträffande avlöningen. Titeln »amiral» betecknade ofta en såsom befälhavare över flera fartyg tjänstgörande skeppshövidsman och gällde då endast så länge kommenderingen ifråga varade. Blott högst sällan träffar man på någon »löjtnant» eller lägre beställning bland befälspersonalen på flottan på 1500-talet.

Vid mina forskningar i och för den avsedda överarbetningen blev det snart uppenbart, att åtskilliga personer, som bort vara med i arbetet, saknades där. Då antalet sådana syntes bliva betydande, utvidgades mitt uppdrag därhän, att jag erhöll Samfundets bemyndigande att genomgå allt det källmaterial, som kunde beräknas giva arbetet så fullständig karaktär, som görligt vore. Genom den på så sätt verkställda kompletteringen ha 314 personer tillkommit, för vilka jag alltså utarbetat och infört genealogiska och biografiska uppgifter efter samma principer, som tillämpats i arbetet i övrigt. Verkets sammanlagda antal officerare uppgår sålunda till 622. I denna siffra ingår då några personer, vilkas titel enligt nutida begrepp skulle hänföra dem till kategorien underofficerare. De ha emellertid utan tvekan här medtagits, enär deras tjänstebefattning måste anses ha varit en officers, t. ex. sådana skeppare, vilka antingen direkt under konungen eller amiralen på platsen eller ock självständigt fört befäl över vederbörande skeppsgård eller varv (bankstad). Observeras bör även, att den, som förde befälet på ett fartyg, även ett större sådant, ännu under förra hälften av 1500-talet ofta gick under benämningen skeppare, medan titeln skeppshövidsman ej synes ha slagit helt igenom förrän under Erik XIV:s tid.

Vid avgörandet om metoden för uppställningen av arbetet har jag helt anslutit mig till doc. Hildebrands synpunkter på denna fråga i hans ovanberörda P. M. Sålunda äro de personer, som buro ett fixerat släktnamn eller som tillhörde en släkt med dylikt namn utan att likväl själva bruka detta, givetvis upptagna i släktnamnets alfabetiska ordning, varvid efternamnet i senare fallet satts inom parentes. I enlighet med vad som är brukligt i historisk litteratur fram till den konventionella gränsen 1650 ha personer, som utom förnamnet blott hade fadersnamn, införts på förnamnet. Det sistnämnda är även fallet med personer, som utom förnamnet bära Orts-, yrkes- eller nationalitetsnamn etc. (t. ex. Gestring, Knecht, Skotte). I sådana fall, där endast första bokstaven av fadersnamnet är känd — genom i vederbörandes sigill, ovanför bomärket eller vapnet, förekommande initialer — har fadersnamnet angivits inom parentes under exempelvis formen (L:son). Krysshänvisningar ha gjorts i sådan utsträckning, att någon större svårighet att finna sig tillrätta i arbetet ej torde föreligga. Stavningen av namn, som ju på 1500-talet var oerhört vacklande och inkonsekvent, har väsentligen normaliserats och i viss mån moderniserats.

Beträffande införandet av uppgifter om föräldrar har jag, såsom i doc. Hildebrands P. M. alternativt föreslagits, medtagit dylika, där sådana över huvud taget stått att vinna, enär jag delar synpunkten att de flesta människor ej i allmänhet ha tillgång till genealogiska uppslagsböcker. Av barn har jag blott anfört söner, som vunnit anställning vid flottan, och döttrar, som genom gifte anknutits dit. Då avsikten med föreliggande arbete har varit att i de biografiska uppgifterna för de

ifrågakommande personerna främst lämna med deras anställning vid flottan sammanhängande upplysningar ävensom andra militära data, har jag — även härvidlag följande doc. Hildebrands förslag — ej medtagit uppgifter om lagmans- och häradshövdinge- och i regel ej heller fogdetjänster. Förlänningar åt frälsemän, tillhörande släkter, som sedermera vunno introduktion på riddarhuset, äro likaså ej berörda. Den intresserade läsaren hänvisas i sådant avseende till Gustaf Elgenstierna, Den introducerade svenska adelns ättartavlor (1925—36), B. Schlegel & C. A. Klingspor, Den med sköldebref förlånade men ej å riddarhuset introducerade svenska adelns ättar-taflor (1875) samt J. A. Almquist, Frälsegodsen i Sverige under storhetstiden (1931—47).

Liksom beträffande personnamnen har även skeppsnamnens stavning moderniserats. Då det är ett faktum, att man bland 1500-talets örlogsmän kan påvisa förekomsten av precis samma slags rigg på fartyg av helt olika typ, och då det i källorna vidare användes än den ena än den andra typbenämningen för ett och samma fartyg och enär slutligen typen i vissa fall är helt okänd, så har beteckningen »skeppet» — i texten förkortat till sk — som regel här satts framför namnet, även om detta har sådan form som t. ex. Röda Pinkan, Stora Galejan e. d. Bevistande av sjöslag har betecknats med \times och bevistande av fältslag med x.

Av Börjesons efterlämnade manuskript framgår, att det ej varit hans avsikt att belasta verket med någon notapparat — ett förhållande, som f. ö. även tillämpades i motsvarande arbete av hans hand om 1700-talets sjöofficerare, vilket utkom 1942. Som det numera icke föreligger någon möjlighet att åstadkomma en dylik, har det likväl synts mig lämpligt att i arbetet åtminstone redovisas för de huvudsakliga källor, som av mig anlitats vid överarbetningen och för utarbetandet av de nytillkomna biografierna. Denna källförteckning återfinnes i bil. 1, där, då så låtit sig lämpligen göra, inom klammer angivits den eller de personer, för vilka upplysningar kunnat hämtas ur vederbörande källa.

Saltsjöbaden i februari 1949.

Georg Hafström.

FÖRTECKNING ÖVER BILDERNA

	Sid.
JACOB BAGGE.....	14
GUSTAF AXELSSON BANÉR.....	20
HOGENSKILD BIELKE.....	26
CARL CARLSSON GYLLENHIELM.....	32
CLAS CHRISTERSSON HORN.....	38
OLOF HÅRD OCH CATHARINA VON FRONHAUSEN.....	44
OLOF ERIKSSONS — »SKEPPAR OLOFS» — GRAVSTEN.....	50
CHRISTIERN GABRIELSSON OXENSTIERNA OCH BEATA GERA.....	56
GABRIEL CHRISTIERNSSON OXENSTIERNA O. BEATA ERIKSDOTTER TROLLE.....	62
JÖRAN JOHANSSON ROSENHANE.....	68
ARVID ERIKSSON STÅLARM OCH ELIN FLEMING.....	74
ARVID TÖNNESSON WILDEMAN OCH ANNA HANSDOTTER BJÖRNRAM.....	80

ATA = Antikvarisk-topografiska arkivet

SPA = Svenska porträttarkivet

ABEL, HANS, skeppshövidsman, utredde skeppen i Kalmar 1567—71, underbefälhavare i Bengt Bagges (se denne) flotta i Södra Östersjön 1567, underamiral i Per Larssons (se denne) flotta 1568, holmamiral i Kalmar 11.3 1569, skeppshövidsman sk Valen i Henrik Arvidssons (Gyllenanckar) (se denne) flotta 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., befälhavare över 2—3 av Kalmarskeppen på kryssning i Östersjön 1571, d:o på en fribytare 1573. — Möjligen identisk med Nobell, Hans (se denne).

ABEL HANSSON, var skeppskapten på 1590-talet, tjänstgjorde vid Viborgs skeppsgård 1600.

ABRAHAM NILSSON SMÅLÄNNING, »Bagges löjtnant» sk Elefanten 1563, ✕ Bornholm 30.5 och Gotska Sandön 11.9 s. å., skeppshövidsman sk Stora Gripen 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Enhörningen 1568, var i tjänst 1569.

ABRAHAM PERSSON, skeppshövidsman sk Memnon 1566, 1567 och 1568, d:o vid Stockholms skeppsgård 1569.

ALEXANDER (ALLIXSANDER) se **GUAGNINO**.

ALLENINGIE, se **MATS LARSSON ÄLÄNNING**.

ALF (ALFUER) JOENSSON, skeppshövidsman sk Lybska Hjorten 1565, död s. å.

AMBJÖRN PERSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet.

van AMELANDT (von AMELING), SANDER (CENT), skeppskapten sk Finska Svanen i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598, d:o sk Stora galejan 1601, d:o sk Salvator i Hans Bielkenstiernas (II) (se denne) flotta 1603, gårdskapten vid Nyköpings skeppsgård 18.2 1604, befälhavare över några transportskepp till Pernau s. å., skeppskapten sk Appelhom 1605, befälhavare över 3 skepp att hämta trupper i Wismar s. å., d:o över 2 proviantskepp till Pernau 1607, kapten amiralssk Rutenkrans i Hans Bielkenstiernas (II) flotta 1608, d:o sk Justitia till Pernau 1609, befälhavare över 3 proviantskepp till Riga s. å., kapten sk Mjölkpigan 1610. — Möjligen identisk med Sander N. N. (se denne).

AMUND (ARVID?) HANSSON, löjtnant sk Blå Falken i Joachim Scheels flotta 25.10 1598, i hertig Carls uppdrag till Reval och Finland hösten 1600, befälhavare över 3 galejor med trupper till Moonsund 1601, kapten i Jacob Gottbergs (se denne) flotta 1602, gårdskapten vid Kalmar skeppsgård 10.12 1603—04, underamiral i Gottbergs flotta 1604, befälhavare över skeppen i Kalmar 5.9. s. å., underamiral vid Kalmar och Björkenäs skeppsgårdar och »varit vid Kalmar skeppsbyggning» 1605, benämnes Sveriges rikets underamiral i ett kvitto 27.9 s. å., tjänstgjorde vid Kalmar skeppsgård 1606—08, slotsloven i Kalmar jan. 1607, kapade 5 holländska kofferdifartyg på Rigas farvatten hösten s. å., amiral över några skepp på Narvas farvatten 1608, död i Dünamünde i slutet av 1608. — H. erhöll 1606 i förläning bröderna Nils och Peder Linnarssons förbrutna gods i Småland samt några gårdar på Öland.

AMUND JÖNSSON, skeppskapten 13.8 1596.

AMUND TORSSON, skeppshövidsman sk Bruna Lejonet 1567. var i tjänst 1569.

ANDERS AMBJÖRNSSON, se **ANDERS BJÖRNSSON VÄSTGÖTE**.

ANDERS ANDERSSON, högbåtsman vid Stockholms skeppsgård 1545, skeppare galejan Lödöseklinkan 1555—59, d:o sk Hektor 1560, d:o sk Troilus 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., skeppshövidsman amiralssk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o sk Samson senare s. å., överskeppare vid Stockholms skeppsgård 1565—76, skeppshövidsman sk Oxen Hårda 1566, överskeppare vid Stockholms skeppsgård 1579—81, död 1581.

ANDERS ANDERSSON SNIDAR(E), skeppshövidsman sk Älvsborgsbarken 1565, död s. å.

ANDERS ARVIDSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet.

ANDERS BENGTTSSON, var skeppshövidsman 1579.

ANDERS BJÖRNSSON (ESBJÖRNSSON, AMBJÖRNSSON) VÄSTGÖTE, var drabant 1540, skeppare galejan Uroxen 1555, d:o sk Ängeln 1560, löjtnant sk Herkules 4.8 1563, ✕ Gotska Sandön 11.9 s. å., skeppshövidsman sk Gävle Björnen (I. Buffeln) 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o och befälhavare (sk Vita Falken) över en sjöstyrka till »tyska sidan» 1564, ✕ Warnemünde 11.7 s. å., då han stupade. Efter långvarigt och tappert försvar mot 3 anfallande danska örlogsskepp, förde han själv luntan till krutdurken för att Vita Falken ej skulle falla i fiendens händer och sprängde sitt skepp i luften. Blott 2 man av hela besättningen bärgades och råkade i dansk fångenskap. — Efter honom uppkallades den år 1849 byggda kanonskonerten Esbjörnsson. Möjligen var han identisk med Anders Västgöte (se denne).

ANDERS BRYNIELSSON (BRINGELSSON), högbåtsman vid Älvsborgs skeppsgård 1578, skeppare vid d:o 1579—84, skeppshövidsman i Kexholmsflottan 1584—88, d:o sk Gripen 1585, 1586 och 1587, d:o vid Kymmene bankstad 1588, d:o sk Valen i Kexholmsflottan 1590, var »föreståndare över de verkstäder i Finland» 1591.

ANDERS CARLSSON (KARSSON), var skeppshövitsman 1573.

ANDERS ESBJÖRNSSON, se **ANDERS BJÖRNSSON VÄSTGÖTE**.

ANDERS HÅKANSSON, se **PRYSS**.

ANDERS JOENSSON (JÖNSSON), skeppshövidsman sk Rosen 1573, d:o sk Finska Falken hösten 1574, d:o sk Kalmar Falken 1576, d:o amiralssk Björnen 1577.

ANDERS JÖRANSSON, skeppshövidsman sk Vändekåpan 1566 och 1567, var i tjänst 1568.

ANDERS KNECHT, var skeppshövidsman 1585, d:o vid Drakenäs skeppsgård 1589, d:o i Helsingfors 1598. — Möjligen identisk med Anders Persson eller Knäck, Anders Petersson (se dessa).

ANDERS KNUTSSON, se **ARVID K.**

ANDERS LARSSON (LARENSSON) till Håplax, skeppshövidsman sk Stålnäbben på Narvas farvatten 1569, d:o d:o (i Viborg) 1570, d:o sk Stålnäbben 1572, d:o sk Nyköpingsbarken (enl. annan källa sk Serpenten) 1573 och 1574, d:o sk Nya (l. Björneborgs) Galejan sistn. år, d:o sk Klosshuggaren (l. Lotsmansbåten) på exp. till Danzig 1576, d:o d:o 1577, d:o sk Svanen senare s. å., d:o sk Jonas 1579, d:o sk Klosshuggaren 1580, d:o sk Lybska Delfinen 1581, d:o vid Kexholmsflottan 1581—86, kallas i ett dokument sistnämnda år »skeppsfänrik», skeppshövidsman vid Helsingfors skeppsgård 1587, fick jämte Erik Geting (se denne) »för deris synnerlige nödeleghett» 100 daler i förstärkning på lönen s. å., skeppshövidsman vid Kexholmsflottan 1588, d:o i Helsingfors 1593, 1594 och 1598.. — Ägde tillsammans med skeppshövidsmannen Erik Geting (se denne) en part värd 125 daler i kofferdiskeppet Gripen, som förliste 1587.

ANDERS MICKELSSON, skeppshövidsman sk Oxen Härda 1564, d:o sk Lybska Kristoffer 1570 ✕ Bornholm 16.7 s. å., var i tjänst 1572. — Möjligen identisk med Anders Skraddare (se denne).

ANDERS NILSSON, skeppshövidsman sk Memnon 1566 och 1567.

ANDERS (N:SON) VÄSTGÖTE, skeppshövidsman sk Danske (Danziger?) Pinkan 1568.

ANDERS PEDERSSON, se **FLEMING**.

ANDERS PEDERSSON, se **LILLIEHÖÖK af FÅRDALA**.

ANDERS PERSSON, skeppshövidsman sk Lybska Bojorten 1564, d:o sk Jonas på exp. till Stralsund 1565, d:o i Sigfrid Engelsmans (se Preston) expedition i Västersjön 1568, d:o sk Kalmarbarken 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Lilla Gripen senare s. å., d:o Nya Jakten 1572, d:o sk Häringebarken våren 1573, d:o erövrade engelska sk Petrus senare s. å., av Johan III sänd till konungen i Danmark rör. på Narvas farvatten erövrade danska skepp s. å., skeppshövidsman över ett artal lodjor i aug. 1583, d:o på flottan vid Stegeborg 1586, d:o sk Lindormen i den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. 1587, d:o i Stockholm 1588—90, d:o sk Älvsborgsgalejan 1589, d:o sk Stora Svanen 1590, d:o sk Lybska Barken senare s. å., d:o proviantföreståndare vid Åbo skeppsgård 1591, skeppshövidsman amiralssk Ulven (?) 1593. — Möjligen identisk mod Anders Knecht eller Knäck, Anders Petersson (se dessa).

ANDERS SKRÄDDARE, skeppshövidsman sk Oxen Härda 1564, d:o sk Älvsborgsbarken våren 1565, d:o sk Blåmannen 1567, d:o sk Lybska Kristoffer 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., var i tjänst 1573, »gårdeman» (uppbördsman) i Stockholm 1575. — Möjligen identisk med Anders Mickelsson (se denne).

ANDERS SVENSSON, skeppshövidsman och kvartermästare sk Herkules 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., skeppshövidsman vid Kexholmsflottan 1588—89, d:o sk Siken 1590.

ANDERS THOMASSON, överskeppare, hade befäl över Åbo skeppsgård 1583—89, var skeppshövidsman vid Raumo bankstad 1593.

ANDERS VÄSTGÖTE, var skeppshövidsman 1543—44. — Möjligen identisk med Anders Björnsson V. (se denne).

ANDERS ÖLÄNNING, skeppare (befälhavare) sk Svanen 1536.

von ARENTSHUSEN, HANS, var biträde åt amiral Erik Filipsson (se denne) på Narvas farvatten 1566. — Möjligen identisk med von Orrehus, Hans (se denne).

ARVID ERIKSSON, se (STÅLARM).

ARVID GUSTAFSSON, se STENBOCK.

ARVID GUSTAFSSON VÄSTGÖTE, av adlig släkt men ej introducerad, deltog i befrielsekriget, varvid han belägrade och intog Stegeborgs slott 1521, var s. å. nära att överrumpla Sören Norrby, som med en flotta kom för att undsätta slottet, okunnig om dess fall, belägrade och intog Kalmar stad 1523, hövidsman för 2 fartyg till skären vid Stegeborg att uppbringa sjörövare 1525.

ARVID HANSSON, se AMUND H.

ARVID HENRIKSSON (HINDERSSON), skeppshövidsman sk (Finska) Brummaren 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å. — Möjligen identisk med en Arvid Henriksson Horn af Kanckas, son t. Henrik Classon H. (se denne), vilken A. H. H. skall hava fört befäl till sjöss 1592(93?).

ARVID JOACHIMSSON, se TROLLE.

ARVID (ANDERS?) KNUTSSON, skeppshövidsman vid Drakenäs skeppsgård 1594.

ARVID MATSSON, skeppshövidsman sk Röda Gripen 1568, d:o sk Troilus 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

ARVID OLSSON, skeppshövidsman sk Helsingforsbarken 3.9 1563, d:o sk Sankt Jöran 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Enhörningen 1565, d:o sk Viborgsbarken senare s. å., d:o sk Halvmånen 1566, d:o sk Månen 1567, d:o sk Svenska Hjorten 1569 och 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

ARVID STEFFANSSON (STAFFANSSON), skeppshövidsman sk Flygande Geisten våren 1570, d:o sk Kalmarbarken senare s. å., ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Enhörningen 1573, d:o erövrade engelska sk Minion hösten s. å. och våren 1574, d:o sk Enhörningen och sk Klosshuggaren (l. Lotsmansbåten) s. å.

ARVID TURESSON, se TROLLE.

ARVID TÖNNESSON, se WILDEMAN.

ASMUND JÖNSSON, var skeppskapten 13.8 1596.

AUGUSTINUS LARSSON, skeppskapten sk Ulven i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598.

AXEL BENGTTSSON, skeppshövidsman sk Svanen 1546.

BAGGE, OLOF GREELSSON, högbåtsman sk Stora Kravelen 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å., skeppare sk Nya Pinkan 1547, d:o skeppare sk Älvsborgsgaljonen 1555, d:o sk Lödösegaljonen (l. Lösesegelskeppet l. Lösegalejan) 1556, 1557 och 1558, d:o sk Nya Bojorten 1559, drabant 1559 och 1560, skeppshövidsman sk Rosen 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Baggen 1565, d:o sk Pelikanen senare s. å., d:o sk Röda Hunden 1567, d:o sk Prytsen 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Björnen 1587, d:o sk Jägaren i den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. s. å.

Statens sjöhist. museum

JACOB BAGGE

(Biografi s. 15)

BAGGE, SVEN (SIMON) ANDERSSON, skeppare galejan Liljan omkr. 1545, d:o sk Morianen 1547, d:o sk Lejonet 1555, 1558 och 1559, hade befäl på en av »örligsjakterna» på Viborgs och Revals farvatten s. å., skeppare sk Uroxen 1563, skeppshövidsman sk Prytsen 1566 och 1567, d:o sk Älvsborgsbarken på Narvas farvatten 1568 och 1569, d:o sk Nyköpingsbarken 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Västerviksbarken 1572, d:o sk Enhörningen senare s. å., d:o d:o 1573 och 1574, d:o sk Svanen 1575, d:o sk Lybska Duvan 1576, i tjänst i Finland 1579, men »icke bruklig till sjöss», blev skeppsprofoss 1.4 1583, skeppshövidsman sk Sankt Kristoffer 1585.

BAGGE, THOMAS, skeppshövidsman (?) sk Härmästaren 1563.

BAGGE, TORDEL, underhövidsman sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., död s. å.

BAGGE af BERGA, ANDERS, son t. ståthållaren i Kalmar Halsten Månsson B. och Catharina Slatte, skeppare sk Stora Gripen 1559 och 1560, d:o vid Västerviks varv 1567, skeppshövidsman sk Finska Svanen s. å., mönstrade jämte Bengt Johansson (se denne) besättningarna å sk Prytsen, Halvmånen, Samson, Brummaren, Västerviksbarken, Nyköpingsbarken och Flygande Draken 19.7 1568, var i tjänst 1569. Blev jämte bröderna Bengt, Bröms och Peder (se nedan) fångslad i mars 1577 för förrådiska stämplingar men benådad. Var död 1586.

BAGGE af BERGA, BENGT, bror t. föregående, skeppshövidsman sk Svenska Hektor 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., deltog i fälttåget i Blekinge s. å., ryttmästare för Amund Stenssons ryttare 6.5 1565, ✕ Axtorna 20.10 s. å., överste för knektarna i låget mot Norge 18.2 1567, skeppshövidsman och amiral (sk Svenska Hektor) över 8 skepp att hålla tillförseln öppen och sjön fri från kapare i Södra Östersjön 13.6 s. å., amiral över flottan i Kalmarsund 6.4 1569, för stämplingar till förmån för konung Erik halshuggen i april 1577. G. 1557 m. Margareta Som(m)e.

BAGGE af BERGA, BRÖMS, bror t. föregående, skeppshövidsman sk Jägaren 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., d:o sk Svenska Hjorten 1567, var i tjänst 1568, levde 1581 men var död 1586. G. m. Anna Bengtsdotter till Ed.

BAGGE af BERGA, PEDER, bror t. föregående, hövidsman för en fänika knektar 27.6 1556, d:o för hertig Eriks drabanter 1560, skeppshövidsman sk Kalmarbarken 1563, ✕ Bornholm 30.5 s. å., d:o sk Lilla Bojorten s. å., d:o sk Sankt Erik 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Svenska Hektor 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., underamiral (sk Svenska Hektor) 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., amiral (sk Sankt Erik) över stora flottan 30.6 1567, förordnad att uppfordra 1 000 man sjöfolk och därmed tåga till konungen i Östergötland 31.1 1568, skeppshövidsman sk Svenska Hektor 1569, sändebud till Ryssland och i rysk fångenskap 1569—70, skeppshövidsman sk Svenska Hektor 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., befälhavare över krigsfolket från Norrland 18.3 1590, d:o vid krigståg till Vita Havet s. å., överstebefallningsman över Ångermanland samt Väster- och Österbotten 22.6 1591, överste och krigsråd hos hertig Carl 1598, befälhavare över »lilla skeppsflottan» i Östergötlands skärgård 20.9 s. å., utskrev sjöfolk i Östergötland 1599. G. m. Ingrid Kyle.

BAGGE af BOO, JACOB, f. sannolikt 1.5 1502, son t. den danske knektöversten, sedermera svenske fogden Tord Olofsson Bagge (av antagligen halländsk släkt) och Ingeborg Jacobsdotter, med vilka han inkom till Sverige 1522, hövidsman för Stockholmsfänikan 1533, kapten över Östgöta knektar 26.8 1534, fältöverste i Halland och tillika hövidsman på Halmstad slott s. å., svårt sårad vid ett danskt angrepp s. å., skeppshövidsman sk Kamperman 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å., slottsloven i Stockholm 16.5 1538, var underamiral i Erik Flemings flotta, som förde Gustaf Vasa till konungamötet i Brömsebro 1541, var-

vid J. B. erhöill ett synnerligt bevis på konungens förtroende, i det denne, då han begav sig till danska sidan för att samtala med Kristian III, lämnade sina söner Erik och Johan i B:s förvar på dennes skepp, fältöverste i Småland under Dackefejden 1542—43, skeppshövidsman sk Enhörningen 1543, d:o sk Stora Svanen senare s. å., d:o i Kalmarflottan 1545, förordnad att rensa farleden genom Vaddö 1553, vid ryska krigets utbrott amiral (sk Lindormen) över 9 skepp och hövidsman för krigsfolket på flottan till Finland 28.6 1555, ledare av fåget till Nöteborg i sept. s. å., jämte Clas Christersson Horn (se denne) överste för fotfolket i Viborg 27.10 s. å., adlad 9.6 1556, skeppshövidsman sk Ängeln i hertig Johans flotta från Älvsborg till England 1559—60, amiral över hertig Eriks flotta till England (vände vid Skagen om till Älvsborg) 1561, jämte Lars Pedersson Hård (se denne) amiral över flottan i Älvsborg 4.10 s. å., underamiral i Jöns Bondes (se denne) eskader i konungens friarärende till Skottland 1562 och i dennes eskader till Reval senare s. å., amiral (sk Elefanten) över flottan till Rostock för att hämta prinsessan Christina av Hessen 1563, ✕ Bornholm 30.5 s. å., varvid det danska amiralskeppet och ytterligare 2 skepp erövrades, ✕ Gotska Sandön 11.9 s. å., amiral (sk Mars) över flottan 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., då sk Mars gick under och J. B. blev sårad men räddades till lybska sk Engel, varefter han överlämnades till danskarna, som höllo honom i fångenskap till 1571, då han utväxlades, ståthållare på Stockholms slott s. å., erhöill uppsikt över flottan i Stockholm 12.8 1572, på grund av sjukdom entledigad från ståthållarbefattningen 3.4 1573 men återtog den på hösten s. å. och utövade sannolikt ämbetet ända till sin död, entledigad från flottan 18.5 1573, död i Stockholm 14.1 1577. G. m. Anna Jönsdotter (Svinhufvud). Sonen Johan B. (se denne) blev underamiral. — I gravskriften säges om honom, att han varit »en gudfruktig, tapper, trogen och rätträdig samt en lagkunnig man». Efter J. B. har uppkallats torpedkryssaren Jacob Bagge, byggd 1898. (Porträtt s. 14).

BAGGE af BOO, JOHAN, f. 1548 (?), son t. föregående, småsven vid konung Eriks hov 1567, slottsloven på Vadstena slott 11.7 1568, kammartjänare hos konung Johan III 1578, slottsloven på Stockholms slott 1579—86, fast underamiral 25.4 1584—1594, anslöt sig 1598 till konung Sigismund, sattes sedermera av hertig Carl i fångelse men benådades och deltog som domare på Linköpings riksdag 1600, död 22.9 1636. G. 1:o 1581 m. Märta Eriksdotter (Soop), 2:o m. Margaretha Ikorn.

BALDEWIN PERSSON, se **FRIJS**.

BANÉR, GUSTAF AXELSSON, f. på Djursholm 19.5 1547 (jfr notis under Per Andersson I s. å.), son t. hövidsmannen Axel Nilsson (Banér) och Margaretha Pedersdotter (Bielke), studerade vid universiteten i Rostock 1558 och i Greifswald 1562, skall från 1564 ha tjänstgjort vid konungens livfana och fört dennes huvudbaner, skeppshövidsman sk Svenska Hektor 1567, hovmarskalk 13.2 1569, riddare vid Johan III:s kröning 10.7 s. å., riksråd s. å., fältöverste i Finland 5.8 1571, befallningsman över alla örlogsskepp på Narvas farvatten s. å., sändebud till Polen 1573, d:o till gränsmötet med danskarna 1575, d:o till tyske kejsaren och kurfurst Ludvig av Pfalz 1579, ståthållare i Stockholm 13.8 1586, ståthållare och landshövding över Estland, Livland och Ingermanland 5.10 1588—6.3 1590, sändebud till Polen och tyske kejsaren 1592, flydde till konung Sigismund i Polen 1598, halshuggen i Linköping 20.3 1600. G. 1581 m. Christina Sture. Bror till Peder och Sten B. (se dessa). (Porträtt s. 20).

BANÉR, PEDER AXELSSON, f. omkr. 1540, bror t. föregående, studerade i Odense 1551—54, hovjunkare hos Erik XIV, skeppshövidsman och underamiral sk Finska Svanen 1563, ✕ Bornholm 30.5 s. å., underamiral (sk Finska Svanen) i Jacob Bagges (se denne) flotta 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., då han tappert understödde amiralssk Mars, efter Jacob Bagges tillfångatagande blev han jämte Clas Fleming (se denne) och Nils Birgersson Grip (se denne) amiral över flottan, underamiral (sk Finska Svanen) i Clas Horns flotta s. å., ✕ Ölands norra udde 14.8 s. å., d:o (sk Finska Svanen) i Clas Horns flotta 1565, därvid utsedd till befälhavare över flottan om Horn och Törne skulle stupa, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6, varvid

han verksamt bidrog till Horns seger, samt Bornholm—Rügen 7.7 s. å., vilken dag han stupade för en falkonettkula i veka livet. — Erik XIV lät i Uppsala domkyrka uppsätta ett präktigt epitafium över honom.

BANÉR, STEN AXELSSON, f. 1546, bror t. föregående, studerade vid universiteten i Rostock 1558 och i Greifswald 1562, skeppshövidsman sk Jägaren 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., underamiral (sk Jägaren) 1567, deltog till lands i kriget mot Danmark 1568, riddare vid Johan III:s kröning 10.7 1569, slottsloven i Kalmar 1570, riksråd 1584—89 och åter 1592—97, flydde till Polen 1597, amiral över konung Sigismunds flotta mot Sverige 1598, efter slaget vid Stångebro s. å. utlämnad till hertig Carl, dömd till döden och halshuggen i Linköping 20.3 1600. G. 1:o 1571 m. Margareta Grip, 2:o m. Ingeborg Claesdotter (Tott).

BANÉR, se även **ISAK NILSSON**.

BEHM, ISAK, hertig Carls brevdragare till konung Sigismund i Warschau 1597, skeppskapten sk Enhörningen i Joachim Scheels flotta 25.10 1598, hade inseende över varven i Gävle och Hudiksvall 1599, ryttmästare för en fana Norrlandsryttare 4.10 1601, kämpade i Estland sommaren 1602, upptog tillsammans med Daniel Theodori Hjort skatt av sjöläpparna från Malånger till Varanger 1603—04, ståthållare på Uleåborg och över Österbotten 1606—10, upptog jämte Gabriel Thomasson skatt i Kemi lappmark samt i Varanger och Vadsö 1606 och 1607, utstakade gränsen mot Ryssland till Enare träsk 1607, förde befälet över roddflottan (Vita jakten) i kriget mot Danmark våren 1611, indrev skatter i Västerbotten 1612, kapten över en fänika Norrlandsknektar 20.3 1613, avsked 1614 (?), synes ha dött kort tid efter 1622. G. m. »jungfru Anna af Vexjö» 1600, enl. annan uppgift m. en dotter till Kr. von Wernstedt. — Han var i ungdomen vida beryktad för sin otyglade våldsamt. Så var han en av de medspelare vid den brutala avrättningen 1598 av Willem de Wijk d. y. (se denne), och när han befann sig med sitt skepp utanför Stegeborg strax före slaget vid Stångebro s. å., gjorde han sig bemärkt genom att jämte en kapten Lutt (se denne) och några båtsmän plundra ett av konung Sigismunds skepp samt bringa en ombordvarande polsk prelat och dennes följesmän om livet, bedrifver, som skarpt ogillades av hertig Carl. I förläning erhöll B. 24.2 1599 gården Ören (Ön) i Valbo socken, Gästrikland, 1612 två kronohemman i Östuna socken, Uppland, fritt från utlagor för evärdlig tid samt 1622 frihet på gården Sund i Börstils socken, Uppland.

BENGT ANDERSSON HÄLSING, drabant, knekthövidsman, skeppshövidsman sk Lybska Bojorten 1563, d:o d:o 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Bruna Lejonet i okt. s. å., d:o sk Springvalen våren 1565, d:o sk Gåsen senare s. å., d:o sk Lybska Foxen 1566, d:o sk Rosen 1568, d:o sk Röda Gripen 1570, ✕ Bornholm 16.7. s. å., var i tjänst 1584.

BENGT ARENTSSON, skeppshövidsman sk Nyköpingsbarken 1567, d:o sk Danska Morianen 1569, d:o d:o (i Viborg) 1570.

BENGT ERLANDSSON, skeppshövidsman sk Danska Morianen (i Viborg) 1570.

BENGT JACOBSSON, fänrik sk Jonas 1579, överskeppare vid Helsingfors skeppsgård 1583, d:o vid Sibbo bankstad 1587.

BENGT JOENSSON (JOHANSSON), skeppshövidsman sk Sankt Erik 1567, mönstrade jämte Anders Bagge (se denne) besättningarna å sk Prytsen, Halvmånen, Samson, Brummarren, Västerviksarken, Nyköpingsbarken och Flygande Draken 19.7 1568, skeppshövidsman sk Sankt Erik 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o i Stockholm 1586, d:o sk Ängeln i den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. 1587, d:o i Stockholm 1589—91, d:o i Helsingfors 1593.

BENGT LARSSON, se (SABELHIERTA).

BENGT MATSSON, skeppshövidsman sk Älgen 1565, d:o sk Samson 1567, d:o sk Viborgs Morianen i aug. s. å. samt 1568.

BENGT MÅNSSON, var skeppshövidsman omkr. 1565.

BENGT OLSSON, var skeppshövidsman 1564.

BENGT RYSS, skeppskapten sk Flygande Spånen 1599.

BENGT SÖFFRINGSSON, se GYLLENLOOD.

BENGT (G:SON) VÄSTGÖTE, fänrik sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., skeppshövidsman sk Troilus 1567, d:o sk Rosen på exp. till Danzig vintern 1568—69, d:o sk Troilus våren 1569, d:o sk Kämpen (l. Elefanten) senare s. å., d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Rosen 1572, d:o sk Kalmarbarken 1573, hade befälet vid Häringe skeppsbyggnad på hösten s. å., skeppshövidsman sk Svenska Kristoffer 1575, död före 12.7 1578.

BENJAM[IN] FRANTZEN (FRANSMAN ?), skeppskapten sk Lejonet i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598.

BERFELT (BERNFELT), HANS (JOHAN), uppgives ha varit schlesisk adelsman, skeppskapten sk Råven i Joachim Scheels flotta 25.10 1598. Dog i Sverige. Ej identisk med Derfelt, Johan (se denne).

BERGH, PER, hövidsman över Värmlands och Dals knektefänika vid Bohus i mars 1564, skeppshövidsman och kvartermästare sk Renen 1569, skeppshövidsman sk Jägaren senare s. å., kvartermästare d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7. s. å., skeppshövidsman sk Finska Falken 1573, d:o och kvartermästare sk Svenska Kristoffer 1574, d:o sk Svanen 1579, död före 15.7 1581. G. m. Kirstin N. N.

BERTIL HENRIKSSON (HENDERSSON, HINDERSSON), var skeppskapten 1599, d:o lodjan Sardinien 1611.

BERTIL JÖNSSON, var skeppshövidsman 1544.

BERTIL OLSSON SCHRIFVER, var skeppshövidsman 1569, d:o sk Rosen 1570, ✕ Bornholm 16.7. s. å., »i underamirals ställe» vid Viborgs skeppsgård 21.7 1584. skeppshövidsman i Åbo 1587—88.

BESK (BESTH), MATTS, skeppshövidsman sk Bruna Lejonet 1565, stupad s. å.

BEYER, ARENT, skeppshövidsman i amiral Björnrams flotta på Narvas farvatten 12.12 1562.

BIELKE, HOGENSKILD, frih. till Läckö, f. 1538, son t. kammarrådet Nils Pedersson B. och Anna Hogenskild, riddare vid Erik XIV:s kröning 29.6 1561, riksråd 1562, var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Lybska Hjorten), deltog till lands i kriget mot Danmark 1565, ståthållare på Varberg 1566, fältöverste i Småland samt Öster- och Västergötland 8.11 1567, tillfångatagen av danskarna 1568, utväxlad s. å., friherre 19.7 1569, rådsherre hos hertig Carl s. å., slottsloven i Stockholm 1570, ledde stora skeppsflottans utrustning i Stockholm s. å., sändebud vid

freden i Knäred s. å., ståthållare över Östergötland 19.12 1576, sändebud vid gränsmöte med danskarna i Sjöaryd 1580, ståthållare över Stockholm, Uppland, Västmanland och Norrland 1589, såsom anhängare till konung Sigismund insatt i fängelse på Gripsholm 1599—1605, dömd till döden samt avrättad på Stortorget i Stockholm 3.6 1605. G. 1569 m. Anna Sture. (Porträtt s. 26.)

BIELKENSTIERNA, HANS CLAESSON (I), son t. amiralen Klaus Hansson Wijnman (se denne) och Märta Andersdotter (sparre), nämnes 13.6 1544 såsom lämplig att användas till skeppshövidsman, slottsloven på Stockholms slott 1558, riddare vid Erik XIV:s kröning 13.7 1561, riksråd 14.1 1562, var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Sankt Erik), jämte Knut Knutsson (Lillie) sändebud till hertigen av Lothringen 1565, död i Lothringen 1566. G. m. Karin Axelsdotter (Tott). Sonsonen Hans Claesson B. blev amiral (se denne).

BIELKENSTIERNA, HANS CLAESSON (II), till Årsta, f. 25.9 1574, son t. Claes Hansson (Bielkenstierna) och Kerstin Nilsson Ryning och sonson t. skeppshövidsmannen Hans Claesson Bielkenstierna (I) (se denne), hovjunkare hos hertig Carl, hövidsman på Kastelholms slott 1590, av hertig Carl ånyo förordnad till d:o 8.3 1598, skeppskapten sk Svarta Ryttern i Joachim Scheels flotta 25.10 s. å., underamiral 10.9 1599, på kryssning med några skepp i Östersjön mot konung Sigismunds polska flotta till Älvsborg s. å., amiral över stora flottan eller delar därav på Rigas eller Revels eller bådadernas farvatten åren 1600 (sk Vasa, senare sk Rutenkrans), 1601 (sk Elefant) och 1602 (sk Tre Kronor), d:o över sjögående flottan eller delar därav på nyssnämnda farvatten åren 1603 t. o. m. 1606 (sk Scepter 1605), översteamiral 3.9 1606, ståthållare på Kalmar slott 22.12 s. å. — 1607, underamiral i Jöran Gyllenstiernas flotta 1607, befälhavare (sk Rutenkrans) över 3 skepp att från Wismar till Stockholm överföra hertiginnan Sofia av Mecklenburg och hennes son Johan Albrecht 1608, amiral över flottan på Rigas farvatten 1609, översteamiral (sk Tre Kronor) över stora flottan mot Danmark 24.4—31.7 1611, riksråd i jan. 1612, kallas riksens underamiral 1612—14, befälhavare över 7 skepp att överföra hertig Carl Filip till Viborg 1613, holmamiral i Stockholm 9.12 1615—29.7 1619, död 28.2 1620. G. 1608 m. Elisabeth Gyllenstierna af Lundholm. Sonen Claes Hansson B. blev amirallöjtnant 1644 och brodern Nils Claesson B. (se denne) blev holmamiral 1611.

BIELKENSTIERNA, NILS CLAESSON, bror (sannolikt yngre) till Hans Claesson B. (II), var skeppskapten 1599, befälhavare över 3 skepp till Narva och Reval 1600, hovjunkare hos hertig Carl 1602, skeppskapten sk Smålands Lejonet 1604, befälhavare (sk Älvsborgs Hektor) över 2:a eskadern till Rigas farvatten 1605, d:o över några proviantskepp till Pernau och Riga senare s. å., d:o över 3 skepp att hämta krigsfolk i Wismar 1606, d:o över några skepp på kryssning i södra Östersjön 1607, utredde i Stockholm en flotta om 13 skepp i april 1608, amiral över en transportflotta av 16 skepp till Mogesund 1609, underamiral (sk Concordia) i broderns, amiral Hans Claesson B:s flotta 1611, ✕ Kalmarsund 10.7 s. å., holmamiral i Stockholm 12.11 s. å. —9.2 1615, utskrev båtsmän i Västmanlands städer 1617, fast underamiral 1619, död 4.12 1622. G. omkr. 1616 m. Gunilla Gyllenstierna af Lundholm.

BIRGER NILSSON, se **GRIP**.

BIUGH (BJUGG), HANS, skeppshövidsman och kvartermästare sk Böse Lejonet 1567, skeppshövidsman sk Röda Gripen 1568 och 1569, d:o sk Västerviksbarken 1570, ✕ Bornholm 16.7. s. å., var i tjänst hösten 1571, fogde i Håbo och Erlinghundra härader i Uppland 1572, d:o i Hälsingland från 1573, var åter skeppshövidsman våren 1577, blev »för sin långliga tjänst» borgmästare i Hudiksvall 1590, levde ännu 1597.

BIUGH, HENRIK, skeppshövidsman sk Danska Morianen 1570, ✕ Bornholm 16.7. s. å.

BIUGH, NILS (L:SON), var drabant 1568, var skeppshövidsman 1569, d:o sk Nyköpingsbarken 1570, ✕ Bornholm 16.7. s. å., var i tjänst hösten 1571, fogde i Lång- och Sjuhundra härader i Uppland 1572—89, d:o på Stockholms slott 1590—94 och i Svartsjö län 1595—97, levde ännu 1599. — Förlänades ett prebendehemman i Östuna socken i Uppland 1592.

BJÖRN VÄSTGÖTE, skeppshövidsman och profoss sk Kalmarbarken 1573, d:o d:o sk Danske Morianen 1575, »tillförende skeppsprofoss» erhöll han vid avgången 1579 4 tunnor malt i ersättning för sitt tjänstetecken, »Ett Regimenthe aff Sölff» (silveryxa), skeppshövidsman sk Ormen s. å., var i tjänst 1583.

(BJÖRNRAM), HANS LARSSON, son t. hövidsmannen och fogden Lars Olofsson (B.) och Margaretha Andersdotter Bure (Bärens?), sekreterare hos konung Gustaf Vasa, sändebud till England 1550, d:o till Danmark 1551 och till Tyskland 1552 (?), befallningsman på Helsingfors gård 1554, sändes jämte Claes Christersson Horn i hemligt diplomatiskt uppdrag till Reval 1561, adlad 20.7 s. å., amiral över en del av flottan kryssande på Narvas farvatten 1562, d:o (sk Stora Gripen) över flottan i samma farvatten 1563, slottsloven på Åbo slott 1563—64, sändebud till Moskwa 9.5 1564, amiral över flottan i Finland 25.2 1565, fältöverste i Västergötland 13.7 s. å., sändebud jämte Tönne Olofsson (Wildeman) (se denne) till Moskwa i april 1566, förordnad att förbygga och utreda sk Greken i Helsingfors 13.4 1567, amiral över 8 skepp i Revals farvatten 1568, varvid han bl. a. rensade dessa från polska kapare, ståthållare och guvernör över hela Finland 30.6 s. å., ståthållare på Viborg 1568—71, förde några skepp från Stockholm till flottan på Narvas farvatten 1569, förordnad att uppbära Älvsborgs lösen i Viborg och Nyslotts län 23.2 1571, säges 21.6 1571 »nyligen» vara död. G. 1:o m. Anna Pedersdotter (Ållogren), 2:o m. Ingrid (Ingeborg) Boije. En dotter i första äktenskapet var gift m. amiralen Arvid Tönnesson Wildeman (se denne). — H. L. var broder till ärkebiskop Andreas Laurentii. Han ansågs såsom en av de dugligaste ämbetsmännen bland frälset i Finland.

(BJÖRNRAM), MATS ANDERSSON, son t. Anders Persson och N. N. Larsdotter till Kråkø, gjorde adlig rusttjänst 1562, var skeppshövidsman på Ladogaflottan 1578, adlad 8.6 1581, år 1582 nämnd såsom »tillförne amiral vid Kexholm», befallningsman på Koporie slott 1583—90, död i mars 1590. G. 1:o m. Anna Persdotter (Ruuth), 2:o m. Anna Thuresdotter (Stålarm). — Möjligen identisk med Mats Andersson (se denne).

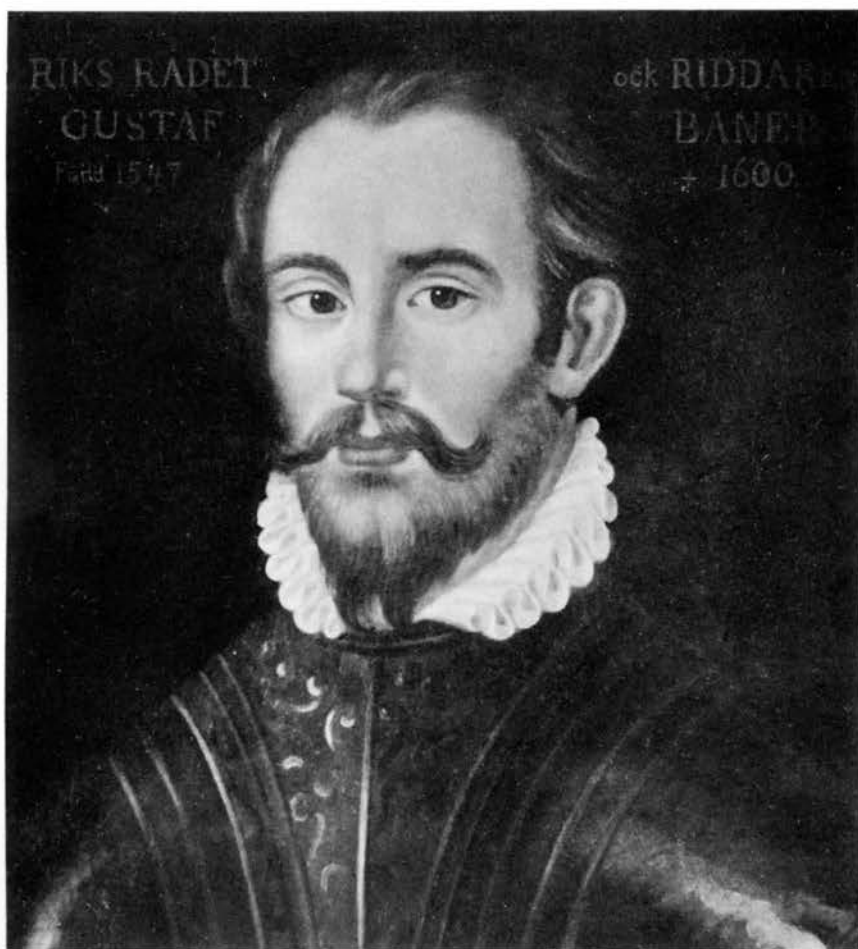
BLASIUS NILSSON, skeppshövidsman vid Kexholmsflottan 1583—87, d:o sk Gripen på handelsresa till Spanien 1584, kallas i ett dokument s. å. »skeppsfänrik», skeppshövidsman vid Åbo bankstad 1587, d:o vid Kimito bankstad 1588, d:o vid Österbottens bankstad 1589—90, d:o vid Åbo skeppsgård 1590—98, d:o sk Havsfrun 1593, blev fånge vid Åbo slotts kapitulation till hertig Carl 1599, men frigavs snart därefter, gårdskapten vid Åbo skeppsgård 1604—13, skeppskapten sk Lybska Falken 1605, »gammal och orkeslös» 1614, levde ännu 1616. — Erhöll 12.7 1613 konfirmation på ett kronotorp i Kimito socken fritt från utlagor i sin och hustruns livstid, 1614 frihet från utlagor för sitt skattehemman i Navo socken och 1616 årligen så länge han levde 4 tunnor spannmål av fogden i Övre Satakunda.

BO BIRGERSSON, se **GRIP**.

BODDECKER, ERASMUS, skeppare (befälh.) amiralssk Svanen 1522.

BOIJE, HANS, skeppshövidsman sk Hollandsbarken 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å. — Möjligen identisk med Hans Boije af Gennäs, död 1.1 1573 såsom slottsloven på Wittensten.

BOIJE af GENNÄS, JÖRAN, son t. ståthållaren Nils Andersson B. och Brita Christersdotter (Horn af Kanckas), ryttmästare för Östgötalafanan 1564, i diplomatiskt uppdrag till Frankrike

SPA

GUSTAF AXELSSON BANÉR

(Biografi s. 16)

1566, skeppshövidsman sk Herkules 1567, d:o sk Ängeln 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., slottsloven på Reval 10.5 1574, befälhavare över allt krigsfolk i Finland 26.5 1576, ståthållare i Estland 1.7 1577 samt över Reval 29.10 s. å., överstebefallningsman över Kexholms län 12.12 1580, ånyo ståthållare på Reval 25.4 1582, kommissarie vid förhandlingar med Ryssland 1583, överstebefallningsman över Viborgs, Nyslotts och Kexholms fästningar 7.12 1584, tillika överste för krigsfolket i Finland och Estland 12.2 1586—1590, generalståthållare i Estland 1593—1600, underskrev freden i Teusina 1598, riksråd 25.7 1602, utförde ett flertal uppdrag av civil och militär administrativ natur i Finland under åren 1602—16, död på Gennäs 7.12 1617. G. 1:o m. Anna Jöransdotter, 2:o m. Magdalena Schade.

BOLS, DAVID, troligen engelsman, skeppshövidsman på ett av Peder Larssons (se P. L. [II]) skepp till Nederländerna eller England 1567.

BON, SVEN, skeppshövidsman sk Stålnäbben 1567.

BONDE, JÖNS TORDSSON, son t. riksrådet Tord B. och Ingrid Amundsdotter, fodermarsk och ryttmästare vid Västgöta ryttare 12.10 1560, riddare vid Erik XIV:s kröning 29.6 1561, riksråd s. å., ståthållare i Västergötland 30.8 s. å., överamiral för en eskader i konungens friarärende till Skottland 19.4 1562, d:o över flottan till Reval och Livland senare s. å., guvernör i Västergötland och Dal 1565, död 1566. G. 1:o m. Märta Axelsdotter Posse, 2:o m. Clara Birgersdotter (Grip).

BRABANT, se **JACOB B.**

BRAND, JACOB DIDRIKSSON, slottsloven på Nyslott 1576, befallningsman på Kexholm 1580, adlad 22.3 1581, amiral över Kexholmsflottan 27.5 1591, ståthållare på Åbo slott 1599, död 1623. G. 1:o m. Carin Olofsdotter, 2:o m. Anna Ericsson Räf i Finland.

BRANDH, HANS, skeppare sk Råbocken 1567 och 1568, skeppshövidsman sk Råbocken 1570 (?), var lodjeskeppare vid Kexholmsflottan 1585, död i april s. å.

(BRINKKALA-SLÄKTEN), HANS ERIKSSON, till Brinkkala, (även kallad »finske Hans Eriksson», »lille Hans Eriksson» och »Hans Ersson småsven»), son t. Erik till Brinkkala och N. N. Olofsdotter, småsven 1564, skeppshövidsman sk Nyköpingsbarken s. å., ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Nyköpingsbarken 1565, understallmästare s. å., skeppshövidsman sk Jonas van Emden 1567 och 1568, d:o sk Samson på exp. till Danzig vintern 1568—69, d:o sk Nyköpingsbarken våren 1569, d:o sk Fortuna senare s. å., amiral (sk Greken I. Fortuna) för skeppen på Narvas farvatten 1570, d:o (sk Västerviksbarken) för skeppen i vinterlag i Viborg 1570—71, slottsloven på Viborg 6.11 1573, adlad 12.8 1576, slottsloven på Reval 15.9 s. å., beordrad övertaga utredningen av skeppsflottan i Finland 13.2 1577, belägrade och intog Padis i Livland 1580, ståthållare på Wittensten 1582 och på Ivangorod 15.7 1584, befallningsman på Åbo slott 1591, avsatt av hertig Carl men åter tillsatt 4.3 1593, ståthållare därstädes 1597, föll i fångenskap hos hertig Carl vid slottets kapitulation 30.9 s. å. men benådades 1602 efter att år 1598, »äldrig och vanlytt», ha begärt befrielse för sig och sin hustru, död 1608. G. m. Christina Eriksson (Stålar), syster t. Arvid Eriksson (Stålar) (se denne).

BRYNIEL BIRGERSSON (BYRIELSSON), skeppshövidsman sk Röda Lejonet 1565, d:o sk Lybska David på Narvas farvatten s. å., d:o sk Prytsen 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

BRYNIEL SEFFREDSSON, skeppshövidsman sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å.

BRUN (BRUNN), ANDERS, var skeppare 1541, d:o galejan Björnen omkr. 1545, skeppshövidsman på 1560-talet (sk Lilla Råbojorten), kallas (i flottans räkenskaper) fodermarsk 1565, skeppshövidsman sk Förgyllda Duvan 1575, uppfordrade sjöfolk i Uppland och Västmanland 1576, skeppshövidsman sk Kalmar Falken 1577, tjänstgjorde vid Harboviks varv i Uppland 1577—79, förde 1579 ett nybyggt skepp från Älvsborg till Stockholm.

BRÅBANDER, se **JACOB BRABANT**.

BRÖMS, LARS (I), till Borrarp, bevistade riksdagen i Västerås 1527, slottsloven på Kalmar slott 24.9 1533, skeppslöjtnant 1536, skeppshövidsman 1551, hövidsman för Kalmar slott och stad 11.5 1564, död 1565. G. m. Margareta Olofsdotter Drake. Dottern Kerstin blev g. m. amiralen Olof Andersson (Gyllenmärs) (se denne).

BRÖMS, LARS (II), till Barnhult (utan känt sammanhang med ätten B.), var skeppskapten på 1590-talet, d:o sk Gripen 1601, tjänstgjorde på Kalmarflottan 1602, varvid hans skepp strandade i storm vid Gotland och blev vrak, skeppskapten sk Leoparden 1607, tjänstgjorde i Kalmar s. å., amiral (sk Hollands Ängeln) i aug. 1608, underamiral i Jacob Snakenborgs flotta 1609, befälhavare över vintervakten i Kalmar skeppsgård 1609—10, underbefälhavare i Snakenborgs flotta 1610, skeppskapten sk Scepter i Kalmareskadern 1611, d:o sk Hollands Ängeln i stora flottan senare s. å., fick därefter avsked men sedan han »någon tid varit i ovilja hos Oss» blev han ånyo skeppskapten 22.7 1617.

BRÖMS, NILS JOENSSON, son t. Joen Nilsson Ruska och Anna Bröms, skeppshövidsman sk Danska Hektor 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Böse Lejonet 1565, ✕ Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o sk Böse Lejonet 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., d:o sk Ängeln 1567, d:o sk Bruna Björnen 1568, slottsloven på Nyköpings slott 1568, amiral (sk Bruna Björnen) över flottan (16 skepp) på kryssning mot fribytare i Östersjön 16.5 1569, var i tjänst 1570 och levde ännu i mars 1575. G. m. Karin Larsdotter (Hjortö-slakten eller Ulfsparre).

BURREUS, BLASIUS, skeppshövidsman sk Lybska Hjorten 1572, levde 1581. Var sväger till amiralen Henrik Arvidsson Gyllenanckar (se denne).

(BÅT) GUSTAF ARVIDSSON* (»her Gustaf Arvidsson») till Lina (Lidhem), sannolikt son t. Arvid Håkansson (båt) till Billa (utan känt sammanhang med ätten Bååt) och Brita Claesdotter Uggla, var skeppshövidsman 1564, d:o sk Finska Svanen, senare sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., mönstrade K. M:ts skeppfolk från Västergötland i Skövde 1.1 1567, kommissarie under fälttåget i Norge s. å., skeppshövidsman sk Sankt Erik 1569, d:o sk Finska Svanen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., död 1577 (?).

BÄRENS, HANS, skeppshövidsman sk Kalmar Falken 1581.

BÖRJE NILSSON, se **GRIP, BIRGER NILSSON**.

BÖSS (BÖÖS), LARS (LASSE), drabant, hövidsman för Närkeknektarna under tåget mot Norge i mars 1564, knekthövidsman på flottan (? sk Sankt Kristoffer) 31.8 s. å., hövidsman för en knektefänika i mars 1565, skeppshövidsman sk Baggen s. å., åter hövidsman vid knektefänika före 1568. — Möjligen identisk med Lars Persson (II) (se denne).

C, se även **K**.

CARL CARLSSON, se **GYLLENHIELM**.

* Denne har av Zettersten (a. a. sid. 418 och 429) felaktigt kallats Stenbock.

CARL ERIKSSON, var skeppskapten 1599.

CARL JONSSON (även kallad »skeppar Carl»), skeppare sk Gripen 1556, d:o sk Lilla Lejonet senare s. å., gårdsskeppare, hade befälet (närmast under konungen eller amiralen) över Stockholms skeppsgård 1559—72, ledde bärgningsförsöken vid det i Björkenäs den 16.8 1564 sjunkna amiralssk Elefanten, förordnad tåga till konungen i Östergötland med det skeppsfolk, han hade i Närke 2.2 1568, tjänstgjorde såsom skeppshövidsman sk Jägaren senare s. å., d:o sk Neptunus 1569. — Han var på sin tid »en betydande medborgare» i huvudstaden och ägde där 14.8 1564 ett stenhus vid dåvarande »tredje gränden ifrån Slottsbacken», vilken gata än i dag efter honom kallas Skeppar Karls gränd. År 1573 var han i tjänst i Travemünde hos konung Johan III:s sväger, hertig Magnus av Sachsen-Lauenburg, i uppdrag till hertig Carl 1574. Var gift.

CARL JÖRANSSON, skeppshövidsman sk Halvmånen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

CARL NILSSON, skeppshövidsman och »vaktmästare» sk Röda Draken 1569, skeppshövidsman sk Ängeln 1580, d:o sk Ormen hösten s. å.

CARL SMÅLÄNNING, var knekthövidsman i Småland 1554, drabant 1561 och 1562, skeppshövidsman sk Finska Höken 1564, d:o sk Danska Hjorten senare s. å., ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Lotsmanspinkan 1565, hövidsman för en fänika Smålandsknektar 1566 och 1568.

CARL ÖSTGÖTE, förordnades att hava befallning över alla K. Maj:ts båtsmän, skeppare, styrmän och skeppstimmermän i Stockholm 28.10 1556.

CHRISTER NILSSON, se **CHRISTOFFER N.**

CHRISTIERN GABRIELSSON, se **OXENSTIERNA af EKA och LINDÖ.**

CHRISTIERN GUDMUNDSSON, skeppshövidsman sk Danska David 1567.

CHRISTOFFER ANDERSSON, se **GRIP.**

CHRISTOFFER HENRIKSSON (HINDERSSON), skeppshövidsman sk Förgyllda Duvan 1565, d:o sk Brummaren 1567, d:o sk Västerviksbarken på exp. till Danzig vintern 1568—69, d:o sk Danska Hjorten 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

CHRISTOFFER MIKELSSON, var skeppshövidsman 1569.

CHRISTOFFER (CHRISTER) NILSSON, hövidsman för en knektefänika under »norska tåget» 1564, skeppshövidsman sk Röda Gripen 1565, hövidsman för en fänika skeppsknektar 1566, skeppshövidsman sk David 1567. — Möjligen identisk med Ribbing, Christoffer (se denne).

CHRISTOFFER SIGFRIDSSON (SEFFRIDSSON, SEWESSON), skeppshövidsman sk Stora Råbojorten 4.8 1563, ✕ Gotska Sandön 11.9 s. å., d:o sk Hollandsbarken 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å.

CLAES BERTILSSON, skeppshövidsman sk Bruna Björnen 1565.

CLAES JORENSSON, skeppshövidsman sk Stockholms Hjorten 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å.

CLAS CHRISTERSSON, se **HORN af ÅMINNE**.

CLAS ERIKSSON, se **FLEMING**.

CLAUS BJÖRNSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet.

CLEMENT N. N., skeppare (befälhavare) sk Långa Barken 1536.

von COLON, se **HANS van KÖLLEN**.

CREUTZ, LARS MÄRTENSSON, se under **CREUTZ, MÄRTEN MATSSON**.

CREUTZ, MATS KNUTSSON, till Sarvlaks, son t. fogden Knut Larsson och Brita Larsdotter, skeppshövidsman över några skepp 1530, befallningsman för K. Maj:ts krigsfolk 12.3 1570, levde ännu 1584. G. m. Bengta Lydiksdotter (Ankar i Finland). Sonen Mårten (se denne) blev skeppshövidsman.

CREUTZ, MÄRTEN MATSSON, till Sarvlaks, son t. Mats Knutsson C. (se ovan), var skeppshövidsman å ett skepp, kryssande på den finska sidan 1561, dödad av fienden 1574. G. 1:o m. Karin Hansdotter (Svanström), 2:o m. Margareta Bertilsdotter. — Sonen Lars uppgives hava förordnats att föra befäl på flottan 1593 och 1597, men att han verkligen gjort det, har ej kunnat dokumenteras.

CRUUS (af EDEBY), ERIK NILSSON, son t. hövidsmannen Nils Jespersson C. och Anna Stake, skeppshövidsman sk Älvsborgsbarken 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Sankt Kristoffer 1565, d:o sk Sankt Kristoffer 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., d:o sk Sankt Kristoffer 1567 och 1568, amiral (sk Tanthejen) över 11 skepp av stora flottan jämte 13 skepp av finska flottan för kryssning i Östersjön 31.8 1569, överstebefallningsman för krigsfolket i Norrland och Dalarna till försvar av gränsen mot Norge 21.11 1569, skeppshövidsman sk Tanthejen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., död före 1583. G. m. Brita Ulfsdotter Snakenborg.

DAHLKARL, se **JOHAN JÖNSSON D.**

DAHLKARL, se **MATS JÖNSSON D.**

DALAKARL, se **JOEN D.**

DALICHAR, se **MATS JÖNSSON D.**

DALKARL, se **HANS PERSSON D.**

DANIEL OLOFSSON (OLSSON), skeppshövidsman sk Lilla Svanen (i Viborg) 1570, d:o sk Duvan senare s. å., d:o sk Enhörningen 1572 och 1573, övervakade byggandet av en bark vid Helsingfors sistn. år, »började så göra tjänst med hästar och låta bruka sig under hovfanan» 1574, var åter skeppshövidsman 1584.

DAVID SKOTTE (SKÅTTE), drabant (lakej) 1562, skeppshövidsman sk Västerviksbarken 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Röda Hunden på exp. till Stralsund 1565, var i tjänst 1568.

DEBBLER, se **DUBLAR**.

DERFELT, JOHAN, f. 1561, troligen son t. borgaren i Dorpat Hans D. och Sophia (l. Dorothea) Bock, student i Rostock 1585, skeppskapten och befälhavare för sk Svanen, Gripen och Strutsen i handelsfart till Spanien 1593, skeppskapten sk Gripen i handelsfart till La Rochelle 1595, d:o sk Björnen i handelsfart till Lissabon 1596—97, d:o sk Himmelfart i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598, hovjunkare hos hertig Carl 15.1 1599, befälhavare för 3 skepp på kryssning under Gotland mot vissa lybska skepp s. å., överste för ett regemente finska knektar s. å., ståthållare i Åbo 1600, t. f. ståthållare i Narva 11.12 s. å., deltog som svensk underhandlare i Moskwa 1601, ståthållare på Salis och i Dorpat 1601—02, d:o i Hapsal 29.4 1605—1612, befälhavare över 5 skepp i Jöran Gyllenstiernas flotta 1610, d:o (sk Hannibal) över 3 skepp med trupper m. m. till Pernau och Reval 1617, krigskommissarie i Livland s. å., utsedd till viceamiral för 4:e eskadern (»Scepters flotta») 1620, erhöll befallning att vara beredd att tjäna på flottan »instundande sommar» 17.3 1621, viceguvernör i Riga 18.11 s. å. G. 1602 m. Elisabeth Plate. — Ej identisk med Berfelt, Johan (se denne).

DIETMERSCH, se **HANS DITMARSK**.

DITMARSK, se **HANS D**.

DOBBE (DUBBLARE, DÅBBER), **NILS**, skeppshövidsman sk Fegetaskan (Vegesacken) 1570, d:o sk Memnon 1573 och 1574.

DRABANT, se **MATS FINNE (II)**.

DRAVANT, se **ERIK LARSSON D**.

DRAVANT, se **PER OLSSON (I) D**.

DUBBLARE, se **DOBBE**.

DUBBO, se **DUBLAR**.

DUBLAR (DEBBLER, DUBBO), **LASSE (LAGE?)**, var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Sankt Kristoffer).

DUS, BENGT, skeppshövidsman sk Lilla Gripen 1567.

DYNKIRK(E), se **MICHEL D**.

DÅBBER, se **DOBBE**.

ELOF (ELEFF) ELOFSSON (ELEFFSSON), skeppshövidsman sk Uttern i Kexholmsflottan 1587, 1588 och 1590, d:o sk Lejonet sistn. år.

von EMDEN, se **NICLAS von E**.

ENGELSKE SIGFRID, se **PRESTON**.

ENGELSMAN, se **PRESTON**.

ENGELSMAN, se **THOMAS E**.

ENGELSMAN, se även **M: HENNING**.

ERIK i BRÄNDÖ, skeppshövidsman Helsingforsjakten 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Valen 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å. G. m. N. N. Grelsdotter, vars farfars far förvärvade fräse i Bäcksbäcka, Helsinge socken i Finland 1435. — Möjligen identisk med Erik Philpusson (II) (se denne).

ERIK ANDERSSON (I),* skeppshövidsman sk Viborgs Falken 3.9 1563, d:o d:o 1564, d:o sk Gripen (l. Pippingen) senare s. å., ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., för sitt förhållande under slaget »dömd och avsgd från ära, liv och gods» av Erik XIV:s nämnd men benådad, skeppshövidsman sk Lybska Necken på Narvas farvatten 1565, d:o sk Finska Svanen 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

ERIK ANDERSSON (II),* var skeppshövidsman 1568, d:o sk Böse Lejonet 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

ERIK ANDERSSON (III) af KIMITO, skeppshövidsman sk Danska Hjorten våren 1565.

ERIK BENGTTSSON, skeppshövidsman sk David 1565, ✕ Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o d:o 1567, hövidsman för en fänika uppländska skeppsknektar 1567—69.

ERIK BERTILSSON, se **SLANG**.

ERIK BJÖRNSSON, skeppshövidsman sk Stora Råbojorten 1565, d:o sk Lybska Kristoffer senare s. å., d:o sk Stora Råbojorten 1567, d:o sk Enhörningen 1568, d:o sk Lybska Kristoffer 1570 och 1571, var i tjänst 11.5 1585.

ERIK CLEMETSSON, skeppare, befälhavare över Helsingfors skeppsgård 1566, d:o vid Åbo skeppsgård 1587, död s. å.

ERIK EBBESSON, var skeppshövidsman 1567.

ERIK ERIKSSON (I), rådman i Stockholm 1525, slottsherre 1527, förde sk Kravelen i Ivar Flemings (se denne) flotta till Preussen och Pommern efter hjälptrupper åt Kristian III 1534, fraktherre 1544, föreståndare för tunnbindarämbetet i Stockholm 1544 och 1545, levde ännu 1547.

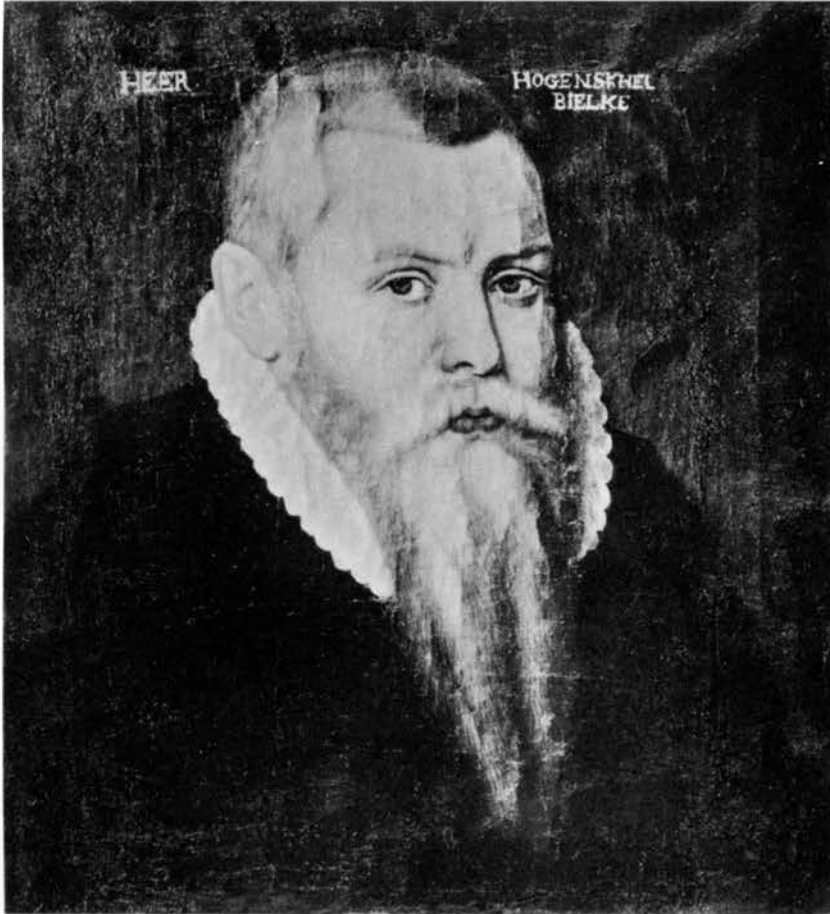
ERIK ERIKSSON (ERSSON) (II), skeppshövidsman sk Röda Lejonet 1568 och 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., var i tjänst 1573, var »gårdeman» (uppbördsman) i Stockholm 1575, åter skeppshövidsman 1579, d:o sk Svanen 1581, d:o i Älvsborg s. å., död 29.8 1582.

ERIK ERIKSSON (ERSSON) (III), löjtnant amiralssk Svenska Ängeln i Joachim Scheels (se denne) flotta 25.10 1598, skeppskapten 16.5 1599, befälhavare över 5 skepp på Rigas farvatten 1600, skeppskapten sk Hollands Falken 1604—05, d:o sk Krönta Svanen med konungen till Finland 1605, överstekapten för 9 skepp på Rigas farvatten 6.4 1606, tituleras amiral 1607. — Erhöll i förläning Dädarne (nuv. Däderö) gård i Mörkö socken, Södermanland 1602.

ERIK FILIPSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Bruna Lejonet), d:o sk Lybska Necken 1565, amiral över 7 skepp på Narvas farvatten mot fribytare 3.5 1566, död före 9.8 s. å.

ERIK GESTRING, skeppshövidsman sk Råbocken 1569, d:o d:o (i Viborg) 1570.

* Under åren 1568 och 1569 benämnes den ene av E. A. (I) och E. A. (II) »Smälänning» och den andre »Västgöte», ovisst vilkendera.

Allhems förlag, Malmö

HOGENSKILD BIELKE

(Biografi s. 18)

ERIK GUSTAFSSON, (förde adligt vapen: tre bjälkvis ställda stjärnor mellan två bjälkar) avlönade sjöfolket på sk Finska Memnon, Kalmarbarken och Nyköpingsbarken bösten 1566, skeppshövidsman sk Samson 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., i uppdrag till Reval i okt. 1572 (jfr Mats Tomasson), skeppshövidsman sk Förgyllda Duvan 1575, d:o sk Röda Svanen senare s. å. — Möjligen identisk med »her Erik Gustafsson», som år 1572 fick sk Lybska Kristoffer samt Gotlandspinkan eller Ugglan till skänks av konung Johan III.

ERIK HINDERSSON (HINDRICKSSON), skeppshövidsman Gävleskeppet våren 1565, d:o sk Råbojorten senare s. å.

ERIK HÄLSING, skeppshövidsman sk Bruna Lejonet 1565, knekthövidsman 1573.

ERIK IVARSSON, befälhavare i Ivar Flemings flotta till Preussen och Pommern efter hjälptrupper åt Kristian III 1534, skeppare vid Stockholms skeppsgård 1545, d:o sk lilla Kravelen 1556, 1558 och 1559.

ERIK JOACHIMSSON, se **FLEMING**.

ERIK JOENSSON (I), skeppshövidsman sk Röda Gripen 1564 och 1566, d:o sk Lybska Svanen 1567, var i tjänst 1568. — Möjligen identisk med Fiuuk, Erik Joensson (se denne).

ERIK JOHANSSON (JOENSSON, JÖNSSON) (II), skeppshövidsman sk Ulven 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Herkules senare s. å., d:o sk Liljan på exp. till Stralsund 1565, d:o sk Västerviksbarken s. å. och 1566, d:o sk Lybska Svanen 1567, d:o K. Maj:ts jakt 1581.

ERIK JOHANSSON (JONSSON, JÖNSSON) (III), överste arklimestare på skeppsflottan i Finland 1592, löjtnant sk Svarta Ryttaren i Joachim Scheels flotta 25.10 1598, överste-skeppsarklimestare 1601—04, skeppskapten sk Tranan 5.6 1602, d:o amiralssk Obekant (I. Undbekant) 1604, d:o Nya Jakten 1605, d:o sk Röda Lejonet senare s. å., förordnad att bygga lodjor i Finland 25.11 1607, utskrev båtsmän på Åland s. å.

ERIK JOENSSON, se även **FIUUK**.

ERIK KAR[L]JSSON (»Her Erik Karsson»), skeppshövidsman sk Sankt Kristoffer 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., skeppshövidsman på Kalmarflottan 3.9 s. å., mönstrade K. M:ts skeppsfolk från Småland i Kalmar 1.1 1567, mönsterherre på flottan 1568. — Möjligen identisk med Erik Carlsson Gyllenstierna, som var bror t. amiralen Nils Carlsson Gyllenstierna (se denne) och blev riddare vid Erik XIV:s kröning 29.6 1561, var ståthållare på Kalmar 1566—67 och sedermera riksråd samt avled 1586.

ERIK KRIGZMAN (KRIGZMANSSON), skeppshövidsman sk Sankt Erik 1567, d:o och kvartermästare sk Sankt Erik 1568.

ERIK LARSSON DRAVANT, skeppshövidsman sk Nyköpingsbarken 1564, d:o sk Röda Gripen 1565, d:o sk Gyllene Duvan 1567, d:o sk Svenska Hjorten 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

ERIK MATSSON, skeppare sk Lilla Kravelen 1556, överskeppare, befälhavare över Viborgs skeppsgård 1584—88.

ERIK MICKELSSON, skeppshövidsman sk Troilus 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å.

ERIK NILSSON på **UTÖ**, skeppshövidsman sk Röda Hunden 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Tanthejen 1568, var i tjänst 1586, levde 12.5 1587.

ERIK NILSSON, se även **CRUUS**.

ERIK OLSSON, skeppshövidsman sk Lybska Svanen 1565, kvartermästare sk Finska Svanen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Lybska Hjorten 1573.

ERIK PERSSON, var skeppshövidsman i Stockholm 1592.

ERIK PHILPUSSON (I), skeppshövidsman sk Röda Lejonet 1564, d:o Lille Bojorten på Narvas farvatten 1565, d:o sk Baggen senare s. å., d:o sk Älvsborgsbarken 1567, d:o sk Lotsmanspinkan på Narvas farvatten 1569.

ERIK PHILPUSSON (II), skeppshövidsman Helsingforsjakten 1564. — Möjligen identisk med Erik i Brändö (se denne).

ERIK PÅFVELSSON (PÅLSSON), skeppshövidsman och kvartermästare sk Tanthejen 1567, skeppshövidsman sk Flygande Geisten 1568, d:o sk Flygande Serpenten (i Viborg) 1570—71, d:o sk Kalmarbarken 1574 och 1575, var 1579 icke bruklig till sjöss, likväl skeppshövidsman sk Stålnäbben i jan. 1580 och det nybyggda sk Björneborgsgalejan i maj s. å., d:o i Stockholm 1581—84, d:o i Viborg 1584—89.

ERIK RAVALDSSON (RAFFUALDSSON), hade befäl på en av »örligsjakterna» på Viborgs och Revels farvatten 1559, skeppshövidsman sk Finska (l. Viborgs) Morianen på Narvas farvatten 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o d:o (i Viborg) 1570—71.

ERIK STAFFANSSON (STEFFANSSON), skeppskapten sk Råven i Joachim Scheels flotta 25.10 1598, var i tjänst 1602.

ERIK SVENSSON (I), skeppshövidsman 1525, d:o i Måns Som(m)es flotta 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å., underamiral 1548, amiral 1555, död 1560.

ERIK SVENSSON (II), skeppshövidsman vid Helsingfors skeppsgård 1555—56, dömdes 21.11 1565 till döden av Erik XIV:s nämnd för stöld m. m.

ERIK THOMASSON, skeppare galejan Buffeln omkr. 1545, d:o sk Lödösepinkan 1555, skeppshövidsman sk Troilus 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å.

ERIK TRULSSON, skeppshövidsman sk Böse Lejonet 1565, ✕ Bornholm—Rügen 7.7 s. å.

ERIK TÖNNESSON, se (**WILDEMAN**).

ESBJÖRN HÅKANSSON, skeppshövidsman sk Tanthejen 1567, d:o sk Röda Gripen 1569, d:o sk Raumobarken 1581, d:o sk Ulven 1582, d:o sk Älvsborgsbarken 1584, fogde i Skånings härad i Västergötland 1586—88.

ESBJÖRN PERSSON, var skeppshövidsman 1584.

FIJWK, se **FIUUK**.

FINCKE, GUSTAF GÖDIKSSON, son t. ståthållaren på Tavastehus Gödik Nilsson F. och Margaretha Gustafsdotter Slatte, kom tidigt i Gustaf Vasas tjänst, slottsloven i Stockholm 7.9 1542, var skeppshövidsman 1544, befallningsman på Nyslott 1547—58, underhovmästare

hos Erik XIV, riddare vid dennes kröning 29.6 1561, överståthållare på Reval och i Livland 19.9 s. å., gubernator i Finland 1562—64, då han föll i onåd hos konungen, emedan han skulle ha försummat att utrusta finska flottan, men togs till nåder och blev ånyo gubernator s. å., död 1566. G. 1545 m. Märta Stensdotter (Ille). Dottern Anna blev g. m. skeppshövidsmannen Salomon Ille (se denne).

FINNE, se **MATS FINNE (I)**.

FINNE, se **MATS FINNE (II) DRABANT**.

FINNE, se **PEDER F**.

FINNE, se även **PEDER SVENSSON**.

de FINNE, JOHAN MÅRTENSSON, avlönade hovets skeppare och båtsmän i Uppsala 10.8 1588, var skeppare 1598, skeppskapten 1599, underamiral 28.7 1600, holmamiral (den förste) i Stockholm s. å., uppdrogs tillsynen över skeppsbyggnader i Sverige och Finland 27.2 1601, mördades med yxa av en skeppsprofoss i Stockholms skeppsgård 29.4 1602.

FINSKE HANS ERIKSSON, se (**BRINKKALA-SLÄKTEN**).

FINSKE HANS OLSSON, se **HANS OLSSON (II)**.

FINSKE NILS JESPERSSON, se **NILS JESPERSSON**.

FINSKE PEDER ERIKSSON, se **PEDER ERIKSSON (I)**.

FINSKE PER LARSSON, se (**STENSBÖLE-SLÄKTEN**).

FINSKE PEDER NILSSON, se **PEDER NILSSON (II)**.

FINSKE PER PERSSON, se **PER PERSSON**.

FINSKE PEDER SVENSSON, se **PEDER SVENSSON**.

FIUUK (FIJWK, FIUCH), ERIK JOENSSON, skeppshövidsman sk Liljan 1565, d:o sk Neptunus 1567, d:o sk Västerviksbarken 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7. s. å. — Möjligentligen identisk med Erik Joensson (I) (se denne).

FLEMING, ANDERS PEDERSSON, son t. befallningsmannen på Åbo slott Peder F. och Karin Håkansdotter (sparre, Hålbönäs-släkt), skeppshövidsman sk Kalmarbarken 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Förgyllda Lejonet 1565, ✕ Bornholm—Rügen 7.7 s. å., då han stupade. Bror t. Henrik och Lars Pedersöner F. (se dessa).

FLEMING, CLAS ERIKSSON, friherre till Vik, f. troligen 1535, son t. amiralen Erik Joachimsson F. (se denne), hövidsman för Savolaks skidkarlar i kriget mot Ryssland 13.2 1556, riksråd, riddare vid Erik XIV:s kröning 29.6 1561, ståthållare i Pernau 1562, förordnad att hålla uppsikt över den fångne hertig Johan och föra honom till Gripsholm 1563, skeppshövidsman sk Elefanten 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., efter Jacob Bagges tillfångatagande av danskarna amiral över flottan 31.5 s. å., för förmenta försummelse avskedad från amiralskapet och åter skeppshövidsman 8.8 s. å., tillträdde (under Clas Horns vistelse vid hären i Blekinge) befälet över flottan 2.9. s. å., 2 veckor därefter åter avsatt, för att efter ytterligare 3 veckor anförtros befälet över den mindre del av flottan, som då låg kvar i Kalmar, hövids-

man för sjöfolk till försvar av Östergötland mot danskarna i nov. 1567, sänd med en galeja och några espingar att hindra hertigarnas framträngande på Mälaren 5.9 1568, riksråd senast 1569, friherre 2.8 s. å., fältöverste vid taget mot Norge 6.12 s. å., översteamiral (sk Röda Draken) 3.7 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., överstebefallningsman i Finland 12.5 1574, hade befälet (sk Renen) över den flottan om 5 skepp, som överförde hertig Kristoffer av Mecklenburg (embarkerad å sk Svanen, där amiralen senare var embarkerad en månad), vilken äktat konungens syster, till Wismar 1581, tjänstgjorde i Stockholm 1582—83, förde flottan med hertig Sigismund från Kalmar till Danzig 1587, d:o d:o med konung Johan till Reval 1589, riksmarsk i jan. 1590, överbefälhavare i kriget mot Ryssland 1591, tituleras Sveriges rikets marsk, överste amiral och generalkrigsöverste s. å., begav sig med en del av flottan i Finland till Danzig och överförde därifrån konung Sigismund till Sverige 1593, riksens översteamiral 30.4 1594, förde flottan med konung Sigismund från Stockholm till Danzig och därefter flottan till Finland s. å., ståthållare i Finland s. å., konung Sigismunds översteamiral i Finland 1596—97, död 13.4 1597. G. 1573 m. Ebba Stenbock. — Han var Sveriges förste ständige amiral. Konung Sigismunds trogne anhängare förberedde han väpnat motstånd mot hertig Carl men dog under förberedelserna. Fleming säges hava haft råa seder och stått, även för sin tids förhållanden, på en låg bildningsgrad, han ägde en brutalt stark vilja och en hänsynslös handlingskraft förenad med ett hämndbegär, som gjorde honom till föremål för allmänt hat och förakt. Det berättas, att vid ett besök i Polen skola de polska adelsmännen hava benämnt honom Dominus Admirabilis («Herr Besynnerlig») — adjektivet admirabilis då använt i sin ironiska betydelse i stället för Dominus Admiralis (Herr Amiral). Hemma i Finland, där han ägde ej mindre än 579 hemman, kallade bönderna honom för Sothåsan.

FLEMING, ERIK JOACHIMSSON, f. 1487, son t. riksrådet Joachim F. och Elin Björnsdotter, tjänstgjorde i sin ungdom utomlands, togs till fånga av danskarna 1521, rymde och blev amiral över Gustaf Erikssons (Vasa) sjöstyrka, som överrumplade den dansk-finska under Junker Thomas Lebe vid Furusund 1522, riksråd 2.6 1523, överste över tyska trupperna i Finland och fördrev danskarna därifrån s. å., riddare vid Gustaf Vasas kröning 12.1 1528, hövidsman på Raseborgs slott 1530, slottsloven i Viborg 1534, fältöverste i Skåne under kriget mot Danmark—Lübeck 1535, amiral (sk Stora Kravelen) och biträde åt amiral Måns Som(m)e under 1535 års sjötåg 23.4 s. å., ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å., åter hövidsman på Raseborgs slott 1536—39, amiral på flottan, som förde Gustaf Vasa till kungamötet i Brömsebro 1541, slottsloven på Stockholms slott 1542, ståthållare i Finland 1543, död i Finland 14.12 1548. G. m. Hebbla Siggesdotter Sparre. Sonen Clas (se denne) blev riksamiral och brodern Ivar (se denne) blev amiral.

FLEMING, HENRIK PEDERSSON (PERSSON), bror t. Anders och Lars Pedersöner F. (se dessa), skeppshövidsman sk Jägaren 1564, d:o sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o sk Svenska Hektor 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., d:o sk Jägaren 1567.

FLEMING, HERMAN PERSSON, son t. häradshövdingen Per F. och Elin Lydeke, hovjunkare 1544, befallningsman på Tavastehus 1553, hövidsman på flottan 6.6 1559, slottsloven på Wittensten 29.6 1563, underståthållare på Reval 24.6 1564, ånyo slottsloven på Wittensten 20.1 1565, slottsloven på Viborg 21.6 1571, befälhavare över flottan till Narva s. å., fältöverste över fotfolket i Finland 6.8 1572, amiral (sk Kalmar Björnen) över flottan på Narvas farvatten 14.5 1573, fältmarskalk i Livland 9.10 s. å., åter amiral över flottan på Narvas farvatten 6.4 1574, riddare 1.7 1582, ståthållare i Narva 7.11 s. å., död 25.3 1583. G. 1544 m. Gertrud Håkansdotter Hand.

FLEMING, IVAR JOACHIMSSON, bror t. Erik Joachimsson F. (se denne), hövidsman för de tyska hjälptrupperna under befrielsekriget 1523, riksråd 2.6 s. å., amiral över en transportflotta till Gotland 1524, ståthållare på Kastelholm och Åland 18.11 s. å.—1537, riddare vid

Gustaf Vasas kröning 12.1 1528, amiral (sk Stora Kravelen) över en flotta till Preussen och Pommern efter hjälptrupper åt Kristian III 19.10 1534, ståthållare i Finland 1535—37, död 1548. G. m. Metta Gottskalksdotter (tillbakaseende ulv). Sonen Lars (se denne) blev amiral.

FLEMING, LARS IVARSSON, friherre till Nynäs, son t. Ivar Joachimsson F. (se denne), sändebud till Danmark 1553, ståthållare i Viborg 1556, överstebefallningsman över flottan från Helsingfors åt Reval s. å., slottsloven i Stockholm 1559, skeppshövidsman sk Lejonet i hertig Johans flotta från Älvsborg till England 1559—60, riddare vid Erik XIV:s kröning 29.6 1561, friherre till Nynäs s. å., guvernör i Estland s. å., död i Reval slutet av februari 1562. G. 1549 m. Brita Larsdotter Tre Rosor.

FLEMING, LARS (LORENTZ) PEDERSSON, bror t. Anders och Lars Pedersöner F. (se dessa), tjänstgjorde vid hertig Eriks hov 1558, var hövidsman vid Helsingfors skeppsgård 14.10 1563, skeppshövidsman sk Gyllene Lejonet 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., var skeppshövidsman på Kalmarflottan 3.9. s. å.

FOGART, ROBERT, skotte, sjökaptten, antogs i svensk tjänst 18.6 1534, fullmakt att värva sjöfolk s. å.

FOLKE LARSSON, var skeppshövidsman 1569.

(FORSTENA-SLÄKTEN), HANS PEDERSSON (PERSSON), till Valsta, son t. riksrådet Per Hansson d. å. och Märta Andersdotter, en av befälhavarna på flottan med hertig Johan till England 1559—60, medlem av Erik XIV:s nämnd 1562—63, skeppshövidsman sk Kalmar Draken 1563, d:o sk Viborgs Gripen (l. Viborgsbarken) 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., för sitt förhållande under slaget »dömd och avsågd ifrån ära, liv och gods» men benådad, hövidsman över Västmanlands knektar s. å., x Axtorna 20.10 1565, då han stupade. G. m. Malin Sparre.

FRANS N. N. (kallad »hertig Magnus tjänare»), skeppshövidsman sk Lybska Jonas 1567.

FRANS CLEMETSSON (CLEMENTSSON), (även kallad »Frans von Östergötland»), skeppshövidsman sk Flygande Draken 1567, d:o sk Jonas von Emden 1568, uppfordrade sjöfolk på Värmdö 1569.

FRANS (HANS?) MÅNSSON (MÅRTENSSON) SCRIFVER (SCHRIFFUERE), skeppshövidsman sk Finska Höken 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o d:o 1565, d:o sk Röda Gripen 1566 och 1567. var i tjänst 1568.

FRANS MÅRTENSSON, var skeppshövidsman 1564.

FRANS OLSSON, var skeppshövidsman 1574.

FRANS von ÖSTERGÖTLAND, se **FRANS CLEMETSSON**.

FRANSMAN, se **BENJAMIN FRANTZEN**.

FRIJS, BALDEWIN PERSSON, skeppare sk Svenska Hjorten i maj 1563, d:o det erövrade danska sk Böse Lejonet i okt. 1564 samt 1565, biträde åt amiral Henrik Arvidsson (Gyllen- anckar) (se denne) på kryssning i Västersjön 3.5 1566, skeppare sk Stålnäbben senare s. å., skeppshövidsman sk Prytsen (enl. annan källa sk Röda Lejonet) 1568, d:o Flygande Serpentin på exp. till Danzig våren 1569, d:o sk Bruna Björnen (l. Gävle Björnen) senare s. å., d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7. s. å., var i tjänst 1571.

FRIS, MEINARDT, skeppshövidsman och befälhavare över några skepp i Älvsborg 1563, d:o sk Klosshuggaren (l. Lotsmansbåten) på exp. till Danzig 1576.

FÅX, var skeppshövidsman 1567.

GABRIEL CHRISTIERNSSON, se **OXENSTIERNA af EKA och LINDÖ**.

GABRIEL MATSSON, var skeppshövidsman 1577, d:o sk Stormpinkan 1579, d:o sk Nya Pinkan 1580, d:o vid finska flottan 1582—88, fogde i Borgo län 1588.]

GAMLE HANS NILSSON, se **HANS NILSSON (II)**.

GAMLE LÄSSE MÅNSSON, se **LARS MÅNSSON (I)**.

GAMMAL, se **PEDER ERIKSSON (II)**.

GEDDE, PEDER PEDERSSON, skeppshövidsman i Ivar Flemings (se denne) flotta till Preussen och Pommern efter hjälptrupper åt Kristian III 1534.

von **GENA (von GEEM, von GEEN, van GENEN)**, **MICHAEL (NICHOLAUS)**, amiral (sk Blåmannen) över 8 skepp på Narvas och de kuriska farvattnen 15.4 1567, skeppshövidsman sk Björnen (l. Finska Barken) 1579 och 1580, d:o sk. Ormen hösten sistn. år, d:o sk Lybska Ormen 1581, 1582 och 1583, bisittare i Stockhoms rådhusrätt 29.4 1583, skeppshövidsman i Stockholm 1585—89, d:o över flottan vid Stegeborg 1586, d:o sk Renen i den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. 1587, d:o underamiralssk Björnen 1589, död s. å. Efterlämnade hustru.

GEORGIUS MARCI, se **JÖRAN MARKUSSON**.

GERMUND ABRAHAMSSON, se **SOM(M)E**.

GESTRING, se **ERIK G.**

GESTRING, se **SEVED G.**

GETING, CARL, skeppshövidsman vid finska flottan 1583—86, var skeppskapten 1604.

GETING, ERIK, skeppshövidsman sk Råbocken 1567 och (på Narvas farvatten) 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7. s. å., d:o sk Råbocken 1572, d:o sk Morianen senare s. å., d:o sk Råbocken 1573, d:o det erövrade engelska sk Minion s. å., d:o det erövrade skotska sk Delfinen i okt. s. å., d:o Klosshuggaren i april 1574, d:o sk Minion i maj s. å., d:o sk Röda Pinkan 1576, d:o sk Klosshuggaren 1577, tjänstgjorde i Helsingfors 1579—87, skeppshövidsman sk Jonas 1581, d:o sk Stormpinkan s. å., fick jämte Anders Larsson (se denne) »för deris nödeleghett» 100 daler i förstärkning på lönen 1587, skeppshövidsman i Helsingfors 1592 och fram till 1598, då han uppges »sjuk, förmår ej göra tjänst», men återfinnes dock såsom skeppskapten på Peipussjön 1605. Var (1598) gift. Han ägde tillsammans med skeppshövidsmannen Anders Larsson (se denne) en part värd 125 daler i kofferdiskeppet Gripen, som förliste 1587.

GILIUS (GILIUSSON?), **ERIK**, var skeppshövidsman vid Helsingfors skeppsgård 1598.

GISBECK, JÖRGEN, var skeppshövidsman 1569.

SPA

CARL CARLSSON GYLLENHIELM

(Biografi s. 35)

GLAUBÄCK (KLÄBECH, KLÄSBERGK), TÖNIES (TYNNIES), skeppare Nya Bojorten 1556, skeppshövidsman sk Röda Draken 1570, ✕ Bornholm 16.7. s. å., var i tjänst 1571.

GOTTBERG, JACOB (skriver sig själv Gottbergk l. Godtbergk), pomrare och systerson t. amiral Joachim Scheel (se denne), synes ha kommit i svensk sjö tjänst 1593, var skeppskapten 1594, d:o sk Engelsman i Joachim Scheels flotta 25.10 1598, underamiral i Carl Carlsson Gyllenhielms flotta 28.5 1599, d:o (sk Rutenkrans, senare sk Unge Ryttaren eller vice versa) i Hans Bielkenstiernas flotta 1600, ståthållare i Pernau 15.10 s. å., förordnad att utreda skeppen i Finland och vara deras amiral 14.1 1602, befälhavare över 3 skepp på Rigas farvatten 1603, d:o (sk Hannibal) över en mindre flotta på d:o 1604, underamiral (sk Äppet) i Axel Rynings flotta s. å., amiral (sk Hannibal) för en flottavdelning (1:a esk.) på Rigas farvatten 1605, d:o d:o på kryssning m. m. i Östersjön 1606, befälhavare över en transportflotta till Livland 1607, d:o d:o till Wismar 1608, heder vörningar i Tyskland 1609, underamiral för 2:a esk. (sk Samson) i Hans Bielkenstiernas flotta i kriget mot Danmark 26.5 1611, ✕ Kalmarsund 10.7 s. å., amiral över flottan efter Bielkenstierna 31.7 s. å., mönstrade allt sjöfolk på hösten s. å., skeppshövidsman sk Samson i Jöran Gyllenstiernas flotta 1612, död 11.7 1614. G. m. Margarethe Hansdotter. — När G. år 1602 var amiral över skeppen i Finland och skulle föra dem till Sverige, ansåg konungen, att han var alldeles för långsam och skrev otålig till amiral Scheel den 27.5 bl. a. att G. »ligger ännu i skären och fantiserar». En annan gång, det var året därefter, ådrog han sig i än högre grad konungens misshag genom att utan tillstånd segla hem med sina skepp. Gottberg fick då mottaga en skrivelse från konungen, vari han säkert till sin förskräckelse fick bl. a. läsa följande varning: »Dock skall du veta, att du skall intet härefter hava så feta soppor av Oss till att förvänta, som härtill skett är, ty Vi se väl, att du haver mer lust hem till hustru än söka några fiender!» G. erhöll följande förläningar: Bergkvara gård i Småland 1599 (till 1603), några gods, som Jacob Näf förverkat, 1602, Testema gård vid Pernau i livstidsförläning 1604, ett hus i Stockholm och 2 gårdar i Österhaninge, Södermanland, vilka förut tillhört amiral Joachim Scheel, 1606 samt 16 kronohemman i Uppland 1612.

GREGERS (GREIS) PERSSON, hövidsman för båtsmännen vid Älvsborg i maj 1565.

GRELS (?) RAVALDSSON (RAFUALDSSON), skeppshövidsman sk Hjorten 1593, d:o sk Lindormen senare s. å.

GRIP, BIRGER (BÖRJE) NILSSON, friherre, f. på 1490-talet, son t. riksrådet Nils Bosson G. och Anna Arvidsdotter Trolle, ståthållare på Älvsborg 1529, riksråd 1531, amiral över flottan, som från Lübeck hemförde den blivande drottningen, prinsessan Katarina av Sachsen-Lauenburg s. å., hövidsman på Kalmar slott och ståthållare i Småland s. å., ståthållare på Leckö slott 1535 (1534 ?), ståthållare på Stockholms slott 1548, d:o på Kalmar slott 1553, överste för ryteriet samt (jämte Abraham Eriksson Leijonhufvud) i ledningen för armén i kriget mot Ryssland 1555, ståthållare i Viborg 1556, friherre vid Erik XIV:s kröning 29.6 1561, död 15.3 1565. G. 1533 m. Brita Joachimsdotter Brahe. Sonen Bo (se denne) blev skeppshövidsman och sonen Nils (se denne) amiral. — Erhöll Alvastra kloster i förläning 2.7 1527.

GRIP, BO BIRGERSSON, friherre till Vinäs, f. 1540, son t. föregående, skeppshövidsman sk Finska Svanen 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o d:o 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., deltog i belägringen av Halmstad och gjorde ett misslyckat försök att intaga platsen s. å., befälhavare på Varberg 1567—69, var tillförordnat riksråd jan. 1569 (i rådet aug. s. å.), stupade vid Varbergs belägring i november s. å.

GRIP, CHRISTOFFER ANDERSSON (Stråle, sedan 1562 Grip; stamfar för ätten Gyllengrip), f. 1518, son t. slottsloven i Älvsborg Anders Olofsson Stråle af Sjöared och Märta Birgersdotter Drake, kammarherre hos drottning Elisabeth i England 1561, kamrerare hos konungen 1562, skeppshövidsman 19.2 1563, d:o sk Älvsborgsbarken s. å., kapten för krigsfolket

i Stockholm 1.11 s. å., underamiral (sk Mars) i Jacob Bagges flotta 18.5 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., slottloven i Reval 30.9 1575, hovjunkare hos konung Johan III 1576, befallningsman på Borgholms slott 1579—84, ståthållare på Kalmar slott 24.7 1586—1592 samt 1598—99. Sedan Kalmar slott fallit, vilket han jämte ståthållaren Johan Sparre hållit för konung Sigismunds räkning, halshuggen 16.5 1599. G. 1:o m. Kerstin Persdotter Fleming, 2:o m. Gertrud Ulfsdotter (Snakenborg) och 3:o m. Catharina Stensdotter (Bååt). — Han sändes av drottning Elisabeth 1562 till Erik XIV med »behagligt» svar å dennes frieri. Med anledning härav erhöll han 30.9 s. å. av konungen nytt vapen med en grip, i samband varmed han utbytte namnet Stråle mot Grip.

GRIP, NILS BIRGERSSON (BYRGESSON), friherre till Tärna, f. 6.11 1535, bror t. Bo Birgersson G. (se denne), riddare 1561, var riksråd 1562, användes av Erik XIV vid många beskickningar bl. a. till Polen s. å., skeppshövidsman sk Svenska Hektor 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., efter Jacob Bagges tillfångatagande blev han jämte Clas Fleming och Peder Banér amiral över flottan, underamiral (sk Svenska Hektor) i Clas Horns (se denne) flotta s. å., ✕ Ölands norra udde 14.8 s. å., ståthållare på Varbergs slott 13.5 1566, blev sinnessvag och dog 1592.

GROCH (GROTT, GRÅ, GRÅCH, KROCH), MÅRTEN, skeppshövidsman sk Storcken (l. Revalska l. Svarta Pinkan) 1579, d:o sk Strutsen på Narvas farvatten 1581.

GROTT, GRÅ, GRÅCH, se **GROCH**.

GRÅÅ, NILS PERSSON, skeppare galejan Hjorten 1555—1564, uttog behövt sjöfolk till flottan i Östergötlands städer sistn. år, tjänstgjorde vid Västerviks skeppsgård 1566.

GUAGNINO, ALEXANDRO (i skeppsgårdshandlingarna benämnd »den italienske riddaren Alexander») f. i Verona 1538, son t. Ambrogio G. de' Rizzari, var greve av Lateranska palatset i Rom, ingick i Polska armén 1561 och deltog i ett flertal fälttåg, upphöjdes till riddare 1569, var kommandant i Vitebsk i 18 år, kom till Stockholm 1581 i och för upprättandet av handelsförbindelser mellan republiken Venedig och Sverige, skeppshövidsman sk Gripen s. å., erhöll sk Viborgs Morianen såsom gåva av konung Johan III 1583, död i Krakau 1614. — G. var utom krigare och affärsman även historiker och geograf.

GUDMUND ARENDSSON till Rövarnäs, var skeppshövidsman 1585, adlad 24.10 1586, tjänstgjorde vid galejbyggnaden i norra Finland 1588—90, befälhavare över galejorna i arkli-flottan vid Åbo slott 1590, levde ännu 1606. G. m. Catharina Ille, dotter t. amiral Måns Sunesson Ille (se denne). — Fick evärdligt fräse på sitt säteri Rövarnäs i Pargas, Finland, 1597.

GUDMUND ESBJÖRNSSON, var skeppshövidsman 1578.

GUDMUND EWINDSSON, var hövidsman vid Lallis bankstad i Finland 1588.

GUSTAF ARVIDSSON, se (**BÅT**).

GUSTAF AXELSSON, se **BANÉR**.

GUSTAF BJÖRNSSON, skeppshövidsman sk Ängeln 1567, var i tjänst 1568.

GUSTAF ERSSON (ERIKSSON), skeppshövidsman och kvartermästare sk Jägaren 1567 och 1568.

GUSTAF GÖDIKSSON, se **FINCKE**.

GUSTAF NILSSON, var skeppshövidsman 1569, d:o sk Sankt Erik 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

GUSTAF STAFFANSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet (sk David).

(GYLLENANCKAR), HENRIK ARVIDSSON, son t. Arvid Henriksson d. ä. och Anna Pedersdotter, skeppshövidsman sk Lybska Svanen 1565, d:o sk Soldanen senare s. å., amiral över 6 skepp i Västersjön 29.6 1566, för att icke hava företagit denna kryssning dömd av Erik XIV:s nämnd till döden 26.4 1567 men benådad, skeppshövidsman sk Kalmarbarken s. å., amiral (sk Kalmarbarken) över en blockadeskader utanför Danzig 30.10 1568, där skeppen övervintrade, skeppshövidsman sk Danska David våren 1569, biträde åt amiral Erik Nilsson Cruus (se denne) på flottan i Östersjön 31.8 1569, amiral (sk Finska Memnon) över Kalmarflottan på Revals farvatten 2.9 1570, adlad 30.7 1571, amiral över flottan på Narvas farvatten s. d., förordnad att med 3 skepp överföra sändebud till polska och preussiska hamnar 14.6 1572, uppsikt över skeppsbygget i Sverige 21.1 1573, underamiral (sk Memnon) i Herman Flemings (se denne) flotta 25.5 s. å., amiral över sagda flotta efter Herman Fleming 9.10 s. å., amiral över flottan på Narvas farvatten 21.6 1575, underamiral och befälhavare över rikets alla skepp och allt skeppsfolk, skeppsbyggare, timmermän m. m. och uppsikt över skeppsbygget i Sverige 27.11 s. å., var fast underamiral (kallar sig själv viceamiral) 1575—78, amiral (sk Björnen) över flottan på Narvas farvatten 16.6 1576, d:o d:o (sk Björnen, enl. annan källa sk Svanen) 20.5 1577, amiral (sk Svanen) över några skepp till Danzig och Elbing 28.5 1578 och återkom till Stockholm i juni, död genom drunkning mellan Stockholm och Vaxholm på väg med flottan till Narvas farvatten 1.7 s. å. G. m. Margareta Burraeus, syster t. Blasius B. (se denne).

GYLLENGRIP, se **GRIP, CHRISTOFFER ANDERSSON**.

GYLLENHJELM, CARL CARLSSON, f. 4.3 1574, son t. hertig Carl och Carin Nilsdotter, sattes i skola i Julita 1584, adlad 8.7 1592, skeppskapten sk Ängeln i handelsfart till La Rochelle 1595, studerade krigskonst i Frankrike 1595—97, kammarjunkare hos hertig Carl 1597, med amiral Scheel (se denne) på flottan till Danzig s. å., ståthållare på Stockholms slott 1598, med amiral Scheels flotta till Åland i aug. s. å., amiral över Nyköpingsflottan på kryssning i Östersjön 1599, överstebefallningsman över krigsfolket i Uppland, Södermanland och Östergötland 11.8 s. å., amiral vid skeppsgården i Stockholm 11.1 1600, generalöverste för hären i Livland 9.6 s. å., ✕ Kokenhusen 17.6 1601 och Wolmar 10.12 s. å., varvid han föll i en hård polsk fångenskap, från vilken han befriades först i dec. 1613, friherre 26.6 1615, fältmarskalk 29.3 1616, överkommendant i Novgorod 29.12 s. å., riksråd 27.1 1617, generalståthållare i Narva 5.4 s. å.—14.4 1620, befälhavare över den eskader, som hemförde drottning Maria Eleonora till Kalmar 11.6 s. å., riksamiral 11.7 s. å., konungens närmaste man (sk Andromeda) på flottan, som överförde svenska armén till Riga 1621, befälhavare (sk Stockholm) över den stora transportflottan (med konungen ombord) till Riga 1625, ståthållare i Riga under riksmarskens frånvaro s. å., befälhavare (sk Rikskronan) över blockadeskadern utanför Danzig 1626, befälhavare (sk Stockholm?) över transportflottan till Pillau 1627 och sedermera (sk Stockholm) över blockadeskadern utanför Danzig s. å., befälhavare (sk Tre Kronor?) över flottan till Preussen och blockadeskadern utanför Danzig 1628, befälhavare (sk Riksäpplet) för 2:a eskadern i den transportflotta, som under konungens befäl överförde hären från Älvsnabben till Peenemünde 1630, befälhavare (sk Riksäpplet) över en eskader om 12 skepp, som till Tyskland överförde förutom drottningen jämväl trupper 1631, utsedd befälhavare över en eskader, avsedd att förläggas till Djurhamn (för befarat krig med Danmark) 1632, förde flottan, som från Wolgast hemförde Gustaf Adolfs lik 1633, var en av Kristinas förmyndare 1634—35, chef (den första) för amiralitetskollegium s. å. och till sin bortgång, död 7.3 1650. G. 1615 m. Christina Sevedsdotter Ribbing.

— Under den 12-åriga fångenskapen i Polen utstod han svåra lidanden, särskilt i den oeldade fängelsehåla, där han efter ett misslyckat flykttförsök satt inspärrad i 6 1/2 år, fjättrad i järnbojor (vilka ännu förvaras upphängda i hans gravkor i Strängnäs domkyrka). Trots att hans hälsa nu blivit bruten, tjänade han dock redoboget och troget under krigen såväl till lands som till sjöss. Då han år 1628 för 6:te gången sedan 1621 hade det ansvarsfulla befälet över den sjögående flottan, begärde han i en egenhändig skrivelse till konungen att han på grund av »men-niskligh Swagheet, som med åhren tillwäxer», måtte bliva »medh tidhen af thenna börda för-lossa[d]» för att framdeles »privatam vitam agere, trötter och mätter aff thenna wärldennes möda», vilken framställning konungen också beviljade. Frånsett ännu ett par sjökommende-ringar därefter, var han under återstoden av sitt liv i land. När amiralitetskollegium genom 1634 års regeringsform inrättades, blev han dess självskrivne chef. Men den då 60-åriga och genom de många krigsårens ansträngande liv utslitne Carl Carlsson Gyllenhielm hade svårt att sätta sig in i de nya kollegiala förhållandena. Då han insåg, att han inte kunde fortfara att självrådigt avgöra ärendena såsom förr, drog sig den gamle riksamiralen efter ett par år undan till sina gods och deltog sedan blott undantagsvis i kollegiets arbeten. (Porträtt s. 32).

GYLLENLOOD, BENGT SEVERINSSON (SÖFFRINGSSON) JUUSTEN, son t. kyrkoherden i Hauko, Finland, Severin Juusten, livknekt hos Clas Eriksson Fleming (se denne), var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Maria), d:o amiralssk Kalmarbarken i Henrik Arvidsson Gyllenanckars (se denne) expedition till Danzig vintern 1568—69, d:o sk Liljan (i Kalmarsund) våren 1570, d:o sk Nyköpingsbarken (i Viborg) vintern 1570—71, d:o d:o 1572, förordnad biträda i Finland vid flottans utredning 5.3 1573, skeppshövidsman sk Häringe-barken 1573, d:o sk Lybska Hjorten hösten s. å., d:o sk Hjorten 1574, ståthållare i Reval 30.9 1575—1577, hövidsman vid skeppsbyggeriet i Svartå hamn i Småland 1578, fast underamiral 1578—79, amiral över flottan på Narvas farvatten 1578, tjänstgörande underamiral vid Stockholms skeppsgård s. å., amiral (sk Ängeln) över flottan på Narvas farvatten 1579, var beordrad att under Henrik Horn deltaga vid Narvas belägring s. å., amiral över flottan i Finland och över Kexholmsflottan 1582—90, d:o över Ladogaflottan 1585, riksens överstearklimestare 29.7 1591, adlad Gyllenlood 13.8 s. å., befallningsman på Åbo slott 1596—97 och uppgav det till hertig Carl 30.9 1597 och var dennes fånge i över 4 år, underamiral i Hans Bielkenstiernas flotta 9.8 1602, amiral över några finska skepp till Rigas farvatten 27.9 s. å., d:o över 8 skepp till Narva 23.4 1604, död 27.9 1609. G. m. Brita Eriksdotter (Marcusdotter?). — Sedan Horns företag mot Narva 1579 misslyckats, skyllde Horn detta på Gyllenlood. Denne skulle enligt Horn fått stränga order att föra en del ound-bärligt artilleri m. m. från Finland till Narva men kom aldrig fram. I stället för att, såsom av-talad, lägga sig med sin sjöstyrka på Mjölö redd i Helsingfors yttersta skärgård för att så mycket lättare kunna sticka till sjöss, hade G. ankrat vid Vargeskär (nuv. Sveaborg), helt nära staden, och, skriver Horn till K. M:t den 9 oktober s. å., »som migh är berettet icke annet än aff egen wällust vdi Helsingefors leget och pancketeredt». Saken blev föremål för rättslig undersökning, men som G. sedermera ej ådömdes något straff, har han förmodligen kunnat visa, att vindför-hållandena hindrat honom fullgöra uppdraget.

(GYLLENMÄRS), OLOF ANDERSSON, f. troligen på 1540-talet, son t. Anders Olofsson Kärling och Elin Drake, nämnes i några källor för amiral, adlad 27.10 1586, död 1638. G. efter 1575 m. Kerstin Bröms, dotter till skeppskaptenen Lars Bröms (se denne). Deras son, Bröms, upptog namnet G. vid ättens introduktion på Riddarhuset 1627. — Själv uppger O. A. G. år 1630 i en inlaga till Svea Hovrätt sig vara en 104 år gammal man, som »lithet seer och inthett hörer och förmår icke gåå uthur min gårdh».

GYLLENSTIERNA af LUNDHOLM, NILS CARLSSON, friherre, son t. ståthållaren Carl Ericsson G. och Marina Nilsson Grip, riddare vid Erik XIV:s kröning 29.6 1561, skeppshövidsman (sk Gyllene Lejonet?) på ett av de tre skepp, som skulle i Rostock hämta konungens tilltänkta gemål, prinsessan Christina av Hessen, 2.3 1563, underamiral i Hans Larsson Björn-

rams (se denne) flotta på Narvas farvatten s. å., där han bl. a. uppbringade 5 skepp, och i Jacob Bagges (se denne) flotta 29.6 s. å., skeppshövidsman sk Svenska Hektor i samma flotta 4.8 s. å., ✕ Gotska Sandön 11.9 s. å., död 4.4 1564.

GYLLENSTIERNA, se även **ERIK KAR[L]SSON**.

GÖRAN, se **JÖRAN**.

von HAMBURG, se **HINDRICH von H**.

HANS, se även **JOEN**, **JON** och **JOHAN**.

HANS ANDERSSON, skeppshövidsman sk Blåmannen 1567.

HANS CLAESSON (I), se **BIELKENSTIERNA**.

HANS CLAESSON (II), se **BIELKENSTIERNA**.

HANS CLASSON, se **KYLE**.

HANS DITMARSK (DIETMERSCH), drabant 1544—49, hövidsman för drabantkåren 1550—53, d:o för Stockholmsfänikan 1555, skeppshövidsman sk Viborgs Falken 1564, d:o sk Gripen (l. Pippingen) senare s. å., ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., skeppshövidsman sk Turken våren 1565, d:o sk Springvalen på Narvas farvatten senare s. å., d:o sk Lilla Gripen 1567, d:o sk Flygande Geisten 1568, d:o sk Enhörningen senare s. å. samt våren 1569, d:o sk Svenska Hjorten senare s. å., d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., i tjänst 1571, var död 11.12 1573. Säges hava varit Gustaf Vasas trojånare. Var g. m. Anna, som överlevde honom. — Han erhöll i förläning ett frälsehemman på Djurö i Stockholms skärgård 1552 och 1562.

HANS ERIKSSON (I) VÄSTGÖTE (även kallad »store Hans Eriksson»), skeppshövidsman sk Gävle Björnen (l. Buffeln) 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., skeppshövidsman sk Lybska Kristoffer 1565, hövidsman för en fänika skeppsknektar 1566, skeppshövidsman sk Danska Hjorten 1567, d:o sk Danska Björnen 1569, d:o sk Lybska Hjorten 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., var hövidsman vid Ångermanlands skeppsbyggning 1579, ? död s. å.

HANS ERIKSSON (II), se (**BRINKKALA-SLÄKTEN**).

HANS ERSSON (III), skeppshövidsman sk Långa Barken 1564.

HANS ERSSON (IV) i SIBBO (även kallad »Sibbo Hans Ersson»), skeppshövidsman sk Västerviksarken 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Ulven på exp. t. Stralsund 1565, d:o sk Prytsen 1566, 1567 och 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Röda Pinkan 1576, d:o sk Finska Barken 1577.

HANS ERSSON (II) SMÅSVEN, se (**BRINKKALA-SLÄKTEN**).

HANS HEMIGSSON von OLDENBURG, var drabant till 1578, skeppshövidsman sk Renen i Bengt Gyllenloods (se denne) flotta på Narvas farvatten våren 1579, var profoss i Finland senare s. å., skeppshövidsman och befälhavare över skeppsgården i Helsingfors 1598, d:o sk Jonas 1605.

HANS JONSSON (JÖNSSON), skeppshövidsman erövrade engelska sk Minion 1573 och 1574, d:o sk Memnon sistn. år, utskrev skeppstimmermän i Finland 1576, var skeppshövidsman i Åbo 1577, d:o på Skeppsholmen i Stockholm 1577—78, d:o i Finland 1579—80, befälhavare för utredningen av flottan i Stockholm 1597, var skeppskaptén vid Stockholms skeppsgård i febr. 1611.

HANS JÖNSSON från ENKÖPING (KÖPING?), skeppshövidsman Lille Råbojorten 1565, d:o sk Morianen 1569, d:o sk Fordelen 1570.

HANS JÖNSSON TYSK, skeppshövidsman sk Nyköpingsbarken 1572, d:o sk Röda Pinkan 1575, nämnes såsom »skeppslöjtnant» i Finland 1578.

HANS van, KÖLLEN (COLON), löjtnant sk Stockholms Hjorten 4.8 1563, skeppshövidsman sk Röda Hunden 27.1 1564, d:o sk Svenska (l. Stockholms) Hjorten s. å., ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Jägaren 1567, d:o d:o (enl. annan källa sk Lybska Hjorten) 1568, d:o sk Jägaren 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., var i tjänst vid Stockholms skeppsgård 1583.

HANS LARSSON (I), (även kallad »Hans Larsson Småsven»), var skeppshövidsman på 1560-talet (sk David), d:o sk Danska Hjorten 1565, död s. å.

HANS LARSSON (II), skeppshövidsman sk Storpinkan 1579, d:o sk Finska Barken 1581, d:o över »de Östgöte skutor» 27.6 1583, d:o vid Bråvikens varv 1583—85, d:o sk Wohlgemut 1602.

HANS LARSSON, se även (BJÖRNAM).

HANS NILSSON (I), skeppshövidsman sk Böse Lejonet 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

HANS NILSSON (II), borgare i Nya Lödöse, skeppskaptén sk Pelikanen i Joachim Scheels flotta 18.11 1598, d:o sk Akilles (i Älvsborg) 1601, d:o sk Skotska Pinkan (i Pernau) 15.8 s. å., d:o sk Wohlgemut 5.6 1602, slottsloven på Älvsborg 1604, skeppskaptén sk Finska Duvan till Pernau med proviant 18.10 1605, d:o d:o till Frankrike med master 1606, d:o sk Lybska Duvan till Dieppe att hämta 300 ryttare 21.1 1607. Som H. N. »efter lång och trogen tjänst nu är gammal och ej vidare tjänst göra kan» fick han gratial 22.2 1608. »Gamle Hans Nilsson» blev likväl 9.9 1611 inkallad under kriget och tjänstgjorde såsom underkaptén på sk Blå Ormen (i Älvsborgseskadern). — I förläning på livstid erhöll han 18.8 1600 kronohemmanet Bosegården i Fässbergs socken, Askims härad, ävensom 1/10 av kronans sk Herkules med ineliggande last.

HANS NILSSON, se även ROSENBANÉR.

HANS OLSSON (I), skeppshövidsman sk Stora Gripen 1563, d:o sk Lilla Råbojorten 1564, d:o sk Älgen 1565.

HANS OLSSON (II) (även kallad »finske Hans Olson»), skeppshövidsman sk Nyköpingsbarken 1564.

HANS (JOEN, JOHAN) PERSSON (PEDERSSON) (I), hövidsman vid Västerviks varv 1592, skeppare sk Ormen (till Amsterdam) 1595, skeppskaptén och befälhavare över 4 skepp på kryssning åt Öland 16.5 1597, vilka sedan ingingo i Joachim Scheels (se denne) flotta s. å.¹, skeppskaptén sk Draken i Joachim Scheels flotta 1598¹, befälhavare över ett antal skärbåtar vid angrepp mot Kalmar slott s. å., stupade vid staden Kalmars intagande 2.3 1599.

¹ Det är möjligt, att endera eller båda dessa kommanderingar gällt Hans Persson (II).

SPA

CLAS CHRISTERSSON HORN

(Biografi s. 40)

HANS (JOEN, JOHAN) PERSSON (PEDERSSON) (II), var skeppskapten 1595, d:o sk Salvator på Rigas farvatten 1601, gårdskapten i Älvsborg 1601—10, skeppskapten sk Hjorten 1602, d:o sk Rutenkrans 1604 och 1605, d:o sk Lybska Duvan till England att värva och hämta sjöfolk 1605, d:o d:o till Amsterdam att hämta krigsfolk 1606, d:o sk Jupiter med sändebud från Älvsborg till Emden 1607, d:o sk Duvan med krigsfolk till Salis 1608, underbefälhavare i Nils Bengtsson Silfverbielkes flotta till Viborg 1609, förordnad amiral över 4 skepp till Alten fjord 20.6 1610, men som utrustningen blev försenad, inställdes expeditionen och H. P. åtalades, utskrev båtsmän i Västergötlands städer 1611, biträdde holmamiralen i Stockholm s. å., skeppskapten sk Leoparden 1614, d:o sk Ängeln 1615, 1616 och 1617, befälhavare över en provianttransport till Pernau 1618. (Jfr not 1 ovan).

HANS PERSSON (PEDERSSON) (III) DALKARL, skeppshövidsman sk Lilla Råbojorten 4.8 1563, d:o sk Nyköpingsbarken 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Älgen 1565.

HANS PERSSON (PEDERSSON), se även (FORSTENA-SLÄKTEN).

HANS ROLFSSON, hövidsman vid Harboviks varv, Uppland, 1579.

HANS von STOCKHOLM, skeppare sk Ängeln 1574, skeppskapten sk Nyköpings Ugglan i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598, d:o sk Duvan 1601 och 1602.

HANS TÖNNESSON, skeppshövidsman sk Finska Svanen 1566.

HANS ÄLÄNNING, skeppare (befälhavare) sk Kalmar Segelskeppet 1536.

HARALD TÖRESSON (TYRIESSON), skeppshövidsman sk Böse Lejonet 1567.

HEINIS, WILLAM, var skeppshövidsman 1576.

HELDTBERCH (von HELLDEBERG, HELLEBERG, HÄLBERG, von HÄLLENBÄRGH), JOSEPH (förde adligt vapen) skeppshövidsman sk Odensvalan 1578, d:o sk Gamla Revalska Pinkan 1579, d:o sk Svalan senare s. å., d:o sk Märsepinkan 1580, d:o sk Hägern på Narvas farvatten 1581, var död (i Helsingfors?) före 12.4 1585.

HELSING, se HÄLSING.

M: HENNING (även kallad »Mester Henning engelsman»), skeppshövidsman sk Västerviksbarken 1567, d:o sk Lybska Svanen möjl. 1568.

HENNING ANDERSSON, skeppshövidsman sk Danska Röda Hunden 1569.

HENNING HANSSON, skeppshövidsman sk Stora Råbojorten 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Sankt Jöran 1565, ✕ Bornholm—Rügen 7.7 s. å.

HENNING JÖNSSON (JOONSSON) (även kallad »långe Henning»), skeppare sk Västerviksbarken 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., skeppshövidsman sk Förgyllda Duvan 1567.

HENRIK ARVIDSSON, se (GYLLENANCKAR).

HENRIK CLASSON, se HORN af KANCKAS.

HENRIK HENRIKSSON (HINDERSSON), skeppshövidsman sk Bruna Lejonet 1566, befälhavare över skeppsgården i Stockholm 10.4 1598.

HENRIK JACOBSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet.

HENRIK NILSSON, skeppshövidsman sk Råbocken (enl. annan källa sk Memnon) 1567, d:o sk Hamburgsbojorten 1568, d:o och kvartermästare sk Jägaren 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

HENRIK PERSSON (PEDERSSON), skeppshövidsman på Kalmarflottan (? sk Bruna Lejonet) 3.9 1564, d:o sk Sankt Erik 1565 och 1567, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., hövidsman vid Stegeborgs varv 1573.

HENRIK PERSSON (PEDERSSON), se även **FLEMING**.

HERMAN PERSSON, se **FLEMING**.

HESS, se **HÄSS**.

HINDRICH von HAMBURG, skeppshövidsman sk (Finska) Brummaren 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Enhörningen 1572.

von HOLLE, GILIUS, skeppshövidsman sk Lilla Råbojorten 1563.

HOLM, PER, skeppshövidsman sk Havfrun 4.8 1563.

HOLST, BERTIL, var skeppshövidsman 1582, d:o sk Norrbottensbarken 1584, var i tjänst 11.5 1585.

HORN af KANCKAS, HENRIK CLASSON, f. 1512, son t. Clas Henriksson H. och Christina (Jacobsdotter?), skeppshövidsman sk Slangan 1545, befallningsman i Åbo och Helsingfors 1550—55, krigsöverste på tåget till Nöteborg 1555, överste för krigsfolket i Livland 1563, fältöverste i Finland 1566, skeppshövidsman sk Jägaren 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., ståthållare i Reval 1574, överstebefallningsman på Kexholm 1582, död 1595. G. 1:o m. Elin Arvidsdotter, 2:o m. Brita N. N.

HORN af ÅMINNE, CLAS CHRISTERSSON, friherre, f. omkr. 1518, son t. Christer Classon H. af Kanckas och Ingeborg Siggesdotter (Sparre), page hos hertig Filip av Pommern, hovjunkare hos Gustaf Vasa, deltog t. lands vid Jacob Bagges (se denne) tåg till Nöteborg 1555, jämte Jacob Bagge överste för fotfolket i Viborg 27.10 s. å., ståthållare i Viborg 15.6 1556, avsked därifrån 1560, sändebud till Reval i maj s. å. ävensom våren 1561, då han förmådde denna stad att underkasta sig svenska kronan, friherre vid Erik XIV:s kröning 29.6 1561, riksråd 10.8 s. å., riddare 1562, konungens sekreta råd 10.4 1563, jämte Charles de Mornay befälhavare över armén mot Danmark s. å., överste för allt krigsfolket i Småland 19.5 1564, amiral (sk Elefanten) över flottan mot Danmark—Lübeck efter Clas Fleming (se denne) 8.8 s. å., ✕ Ölands norra udde 14.8 s. å., förde under slutet av augusti och början av september s. å. befälet över armén i Blekinge, åter amiral över flottan 18.9 s. å., förde befälet över armén i Halland och Skåne på nyåret 1565, översteamiral (sk Sankt Erik) över flottan 29.4 s. å., ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., åter amiral (sk Sankt Erik) över flottan 3.5 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., överstefältmarskalk 2.9 s. å., död i pesten 9.9 s. å., då han i spetsen för hären stod i begrepp att tåga mot Halland. G. 1551 m. Kjerstin Jacobsdotter Krumme. — Om Clas Christersson Horn, som under de tre krigsår, han förde högsta befälet till sjöss, förskaffade svenska flottan några av dess största segerminnen, har det omdömet fällt, att han »var ej blott tidens ärorikaste hjälte,

utan han överträffar även de flesta samtida genom karaktärens storhet och kraft». Efter honom ha tvenne örlogsfartyg uppkallats, nämligen torpedkryssaren Claes Horn, byggd 1899, och jagaren Klas Horn, byggd 1932. (Porträtt s. 38).

HWITING(?), OLOF, var skeppshövidsman omkr. 1565.

HÅKAN (HAKON) JONSSON (JÖNSSON), skeppshövidsman sk Bruna Björnen 1566, 1567 och 1568.

HÅKAN PERSSON (PEDERSSON), skeppare sk Gävlekravelen 1563, skeppshövidsman sk Sankt Kristoffer 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Svenska Hektor 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o d:o 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., d:o d:o 1567 och 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., tjänstgjorde vid Stegeborgs varv 1573.

HÅKAN SVENSSON, skeppshövidsman sk Herkules 1567, mönstrade jämte Isak Nilsson (se denne) besättningarna å sk Tanthejen, Finska Svanen, Ängeln och Böse Lejonet 20.7 1568, skeppshövidsman sk Lybska Hjorten 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., var i tjänst 1573.

HÅKON (N:SON) VÄSTGÖTE, hövidsman över en Västgötafänika 1555, hade befäl på en av »örligsjakterna» i Viborgs och Revels farvatten 1559, skeppshövidsman sk Enhörningen 1565 och 1566, d:o sk Svenska Hjorten (enl. annan källa sk Vändekåpan) 1567, d:o sk Danska David (enl. annan källa sk Danska Morianen) 1568, d:o sk Danska David våren 1569, d:o sk Danska Björnen senare s. å.

(HÅRD af SEGERSTAD), LARS PEDERSSON, son t. väpnaren Peder Hård och Carin Tordsdotter (Store), hövidsman på Nyköpingshus 1521, befallningsman i Vartofta m. fl. hära-der 1536—40, d:o på Stegeborg 1547, d:o över rikets arkli 1560, skeppshövidsman sk Finska Svanen 1561 och sk Kalmarbarken senare s. å., kallas konungens hovmästare s. å., jämte Jacob Bagge amiral över flottan i Älvsborg 4.10 s. å., slottsfogde på Älvsborg 17.10 s. å., överste för arkliet 1562, d:o för krigsfolket i Västergötland 1563, stupade vid Halmstad i november s. å. G. 1552 m. Brita Ribbing. Sonen Olof (se denne) blev amiral.

HÅRD (af SEGERSTAD), OLOF (LARSSON), f. 3(30?)5. 1555, son t. föregående, var kammarjunkare hos hertig Carl 1587, hövidsman för en fänika knektar 13.9 1596, förordnades till översteamiral över sjögående flottan 18.5 1597 men var förmodligen underamiral under Joachim Scheel (se denne), som 5 dagar senare anförtroddes överbefälet på samma flotta, vilken sedan biträdde hertig Carl vid intagandet av Kalmar slott, slottsloven på Kalmar 8.6 s. å., medtogs av Sigismund till Polen såsom fånge 31.6 1598 men utväxlades året därpå, ryttmästare över knektarna i 7 härader i Småland 28.3 1600, ståthållare över Jönköpings slott, stad och län 17.4 s. å., överste för krigsfolket i Småland 4.4 1609, skeppskapten i Lars Anfastssons flotta på kryssning åt Bornholm i november s. å., överste för fotfolket i Småland 1611, död 31.10 1630. G. 1586 m. Catharina Vogtin von Fronhausen. — Om honom säges att han var »en mycket tapper man.» (Porträtt s. 44).

(HÅRD af TORESTORP), KNUT BENGTTSSON, son t. väpnaren Bengt Hård och Christina Uddesdotter, ryttmästare i Kronobergs län 1562—63, löjtnant sk Sankt Erik 1563, ✕ Gotska Sandön 11.9 s. å., skeppshövidsman sk Sankt Erik våren 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., amiral över 13 skepp på Narvas farvatten, varvid bl. a. 25 lybska skepp erövrades, 15.7 s. å., ståthållare på Kalmar slott 1.9 s. å., skeppshövidsman sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o sk Herkules senare s. å., ståthållare i Östergötland 1566, d:o i Västergötland, Värmland och Dal 1567, skeppshövidsman sk Månen s. å., levde ännu 1572. G. m. Märta Pedersdotter (Ulfsax).

HÄLBERG, von HÄLLENBERGH, se HELDTBERCH.

HÄLSING, se BENGT ANDERSSON H.

HÄLSING, se ERIK H.

HÄLSING, se JOEN H.

HÄLSING, se MARCUS H.

HÄLSING, se SÖREN (SVEN) H.

HÄSS (HESS), GREGER (GREGOR, GREIJSS, GRELS), fältskansmästare i kriget mot Ryssland 1555—57, skeppshövidsman sk Röda Hundena 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Bruna Lejonet i okt. s. å., d:o sk Lilla Gripen på Narvas farvatten 1565. — Möjligen identisk med Greer Hess, som var rådman i Viborg 28.11 1561.

HÄSTESKO, se (SJUNDBY-SLÄKTEN).

HÖÖK, JÖRAN (JÖNS), skeppslöjtnant sk Draken 1598, skeppskapten 1599, kapten vid Nyköpings skeppsgård s. å., var i tjänst 1602.

ILLE, MÅNS SUNESSON, son t. Sune Persson (Ille) och Margaretha Månsdotter, ryttmästare för finska ryttare 1555, skeppshövidsman sk Stockholms Hjorten 5.8 1563, kom i rysk fångenskap, ur vilken han befriades 1564, skeppshövidsman sk Böse Lejonet våren 1565, d:o sk Finska Svanen efter den stupade Per Banér 18.7 s. å., amiral över flottan i livländska farvatten 1.8 s. å., fången vid Narva 1566, död före 22.5 s. å., troligen i fångenskapen. G. m. Margaretha Olofsdotter (Stålarms). Sonen Salomon (se denne) blev skeppshövidsman. En dotter Catharina g. m. skeppshövidsmannen Gudmund Arendsson (se denne).

ILLE, SALOMON, son t. Måns Sunesson I. (se denne), var skeppshövidsman i Åbo 1585—88, hovjunkare 1590, överste för krigsfolket i Nyslotts län och förde befälet över Kexholmiska skeppsfloTTan 1591, befälhavare för Clas Flemings (se denne) här under klubbekriget, ståthållare på Kastelholm 1599 för konung Sigismunds räkning, tillfångatagen av hertig Carl, dömd till döden och avrättad på Åbo torg 6.9 1599. G. 1591 m. Anna Fincke, dotter t. skeppshövidsmannen Gustaf Gödiksson F. (se denne).

INGEL (INGE) OLSSON, hövidsman över K. M:ts fetalieskepp 1564, skeppshövidsman sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å.,

INGEMAR ARFVIDSSON, var skeppshövidsman, död 1589.

INGEMAR NILSSON, var skeppshövidsman 1571, var »gärdeman» i Stockholm 1575, åter skeppshövidsman 1587, d:o sk Smålands Lejonet i den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. s. å., d:o vid Drakenäs skeppsgård 1589, d:o i Stockholm 1590, låg i vakt vid Älvsnabben i maj s. å., död s. å. Efterlämnade hustru.

INGEMUND MÅNSSON, var skeppshövidsman i Stockholm 1589.

ISAK NILSSON, skeppshövidsman (sk Troilus?) på ett av de tre skepp, som skulle i Rostock hämta konungens tilltänkta gemål, prinsessan Christina av Hessen 2.3 1563, mönstrade K. M:ts skeppsfolk från Uppland, Södermanland och Västmanland i Stockholm 1.1 1567. mönstrade

jämte Håkan Svensson (se denne) besättningarna å sk Tanthejen, Finska Svanen, Ängeln och Böse Lejonet 20.7 1568. — Möjligen identisk med Isak Nilsson Banér, sedermera kammarråd, vilken dog 1589 och var g. m. Brita Lagesdotter.

IVAR ERIKSSON, kallas 1588 »gammal knekthövidsman» och »brukades» som skeppshövidsman vid Kexholmsflottan s. å., d:o sk Åtteren (Uttern?) 1590, skeppskapten sk Älvsborgsbarken 1593.

IVAR JOACHIMSSON, se **FLEMING**.

IVAR MÅNSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Sankt Erik).

JACOB BRABANT (BRÅBANDER), skeppare sk Finska Falken 1563, skeppshövidsman sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å.

JACOB DIDRIKSSON, se **BRAND**.

JACOB HENRIKSSON, se (**SJUNDBY-SLÄKTEN**).

JACOB HINDRIKSSON (HINDERSSON), skeppshövidsman sk Ålen i Kexholmsflottan 1582, 1585, 1586, 1587 och 1588, d:o vid Kaupasari bankstad sistn. å., d:o sk Laxen 1590.

JACOB JÖRANSSON, skeppshövidsman sk Renen 1566 och 1567, d:o vid Kexholmsflottan 1588.

JACOB KNUTSSON, skeppshövidsman sk Lilla (l. Danska) Röda Hunden 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

JACOB MÅNSSON, skeppshövidsman sk Viborgs Gripen (l. Viborgsbarken) 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Svenska Hjorten 1565.

JACOB TRULSSON, mönstrade K. M:ts skeppsfolk från Östergötland i Västervik 1.1 1567.

JAN (JOEN, JÖNS) ÖDGJERSSON, lakej vid Erik XIV:s drabantkår, skeppshövidsman, underamiral (sk Röda Hunden) i Michael von Genas (se denne) flotta på Narvas och de kuriska farvattnen 15.4 1567.

JESP[ER] NILSSON, skeppshövidsman sk Svenska (l. Sankt) Kristoffer 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

JOACHIM LAKEJ, drabant, blev skeppshövidsman 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., då han stupade.

JOEN, se även **HANS**, **JOHAN** och **JON**.

JOEN AMBJÖRNSSON, var skeppshövidsman omkr. 1565, drabant 1568.

JOEN DALAKARL, var skeppshövidsman 1568—69, hövidsman vid galejbyggnaden i Storkåge i Västerbotten 1581 och 1587. — Möjligen identisk med Johan Jönsson Dahlkarl (se denne).

JOEN ERLANDSSON, skeppshövidsman sk Lybska Oxen 1565.

JOEN HÄLSING, var skeppshövidsman 1588.

JOEN (JON) LARSSON, skeppshövidsman sk Västerviks barken 1563, ✕ Bornholm 30.5 s. å., d:o sk Baggen 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Herkules våren 1565, d:o sk Sankt Erik s. å., ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å.

JOEN MARKUSSON, skeppshövidsman sk Råbocken 1572.

JOEN OLSSON, se **LILLIESPARRE af FYLLESKOG**.

JOEN PERSSON, var skeppshövidsman omkr. 1565.

JOEN ÖDGERSSON, var skeppshövidsman 1568.

JOEN (JOAN, JÖRAN) ÖSTGÖTE, skeppshövidsman sk Flygspånen 1581, d:o sk Älgen i den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. 1587, d:o Stockholm 1589—91, d:o sk Björnen på Narvas farvatten 1590, d:o Kanslibåten 1593, d:o i Helsingfors 1598, d:o sk Stjärnan 1601, d:o sk Svarta Ryttaren 1602, d:o sk Tranan 1605. Var (1598) gift.

JOHAN, se även **HANS, JOEN** och **JON**.

JOHAN (JON) ANDERSSON (I), var skeppshövidsman 1582—85, var därjämte skeppsprofoss 1584, 1588 och 1589. — Möjligen identisk med J. A. (II) (se denne).

JON ANDERSSON (II), skeppshövidsman vid galejbygget i Ångermanland 1587. — Möjligen identisk med J. A. (I) (se denne).

JOHAN BENGTTSSON, skeppskapten sk Siskan i Joachim Scheels flotta 25.10 1598, holm-amiral i Stockholm 19.1—15.7 1606.

JOHAN (JOEN) CARLSSON, skeppshövidsman sk Jägaren (enl. annan källa sk Älgen) 1567.

JOHAN GUDMUNDSSON, skeppshövidsman sk Gyllene Duvan 1567, var i tjänst 1568.

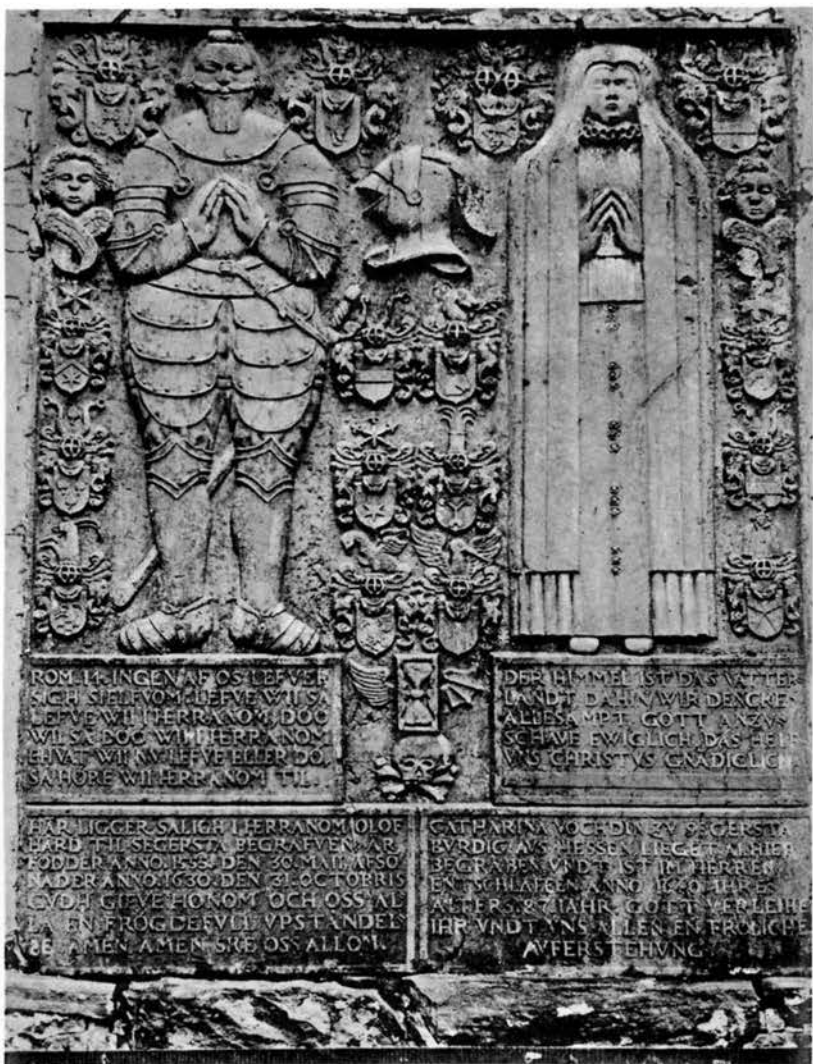
JOHAN (JOAN) JONSSON, skeppshövidsman sk Röda Pinkan våren 1576, d:o sk Danska Pinkan i aug. s. å.

JOHAN (JOEN) JÖNSSON DAHLKARL, skeppshövidsman sk Blåmannen 1565, d:o sk Vändekåpan 1567, d:o sk Herkules senare s. å., d:o sk Lilla Gripen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Finska Barken våren 1576, d:o sk Jonas sommaren s. å., d:o sk Danska (l. Köpenhamns) Krejaren (l. Juten) senare s. å., d:o sk Nya Galejan hösten s. å., d:o sk Stormpinkan (enl. annan källa sk Svanen) 1577, d:o sk Ormen senare s. å., d:o vid skeppsbyggnaden i Österbotten 1581, d:o i Stockholm 1588—91, d:o sk Stora Svanen 1590, var i tjänst 1595, men upptages då bland »gamla, sjuka och förlamade personer». — Möjligen identisk med Joen Dalakar (se denne).

JOHAN KNUTSSON, se (**MONIKKALA-SLÄKTEN**).

JOHAN MÅNSSON, var skeppshövidsman 1567.

JOHAN MÅRTENSSON, se **de FINNE**.

ATA

OLOF HÅRD

och CATHARINA VON FRONHAUSEN

Gravsten i Refteleds kyrka, Småland. (Biografi s. 41)

JOHAN SIGGESSON, var skeppshövidsman 1569, d:o sk Danska David 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

JON, se även **HANS**, **JOEN** och **JOHAN**.

JON (JÖNS) JOENSSON (I), var skeppshövidsman 1589, d:o i Stockholm 1590, skeppskapten sk Lybska Falken 1602, d:o sk Scipio 1608, d:o sk Hollands Falken senare s. å.

JON JONSSON (II), var skeppshövidsman 1579, men »icke bruklig till sjöss».

JON NILSSON, skeppshövidsman sk Memnon 1565, d:o sk Prytsen 1567.

JONAS KNUTSSON, se **LILLIE**.

JOPP, HANS, skeppskapten sk Lärkan i Joachim Scheels (se denne) flotta 25.10 1598.

JOST, HANS, skeppskapten Åboskeppet i Joachim Scheels (se denne) flotta 25.10 1598.

JUTE, se **LASSE J.**

JUTE, se **NILS KNUTSSON J.**

JUTE, se **OLOF J.**

JUTE, se **SIGFRID (SÖFFRING) J.**

JUUSTEN, se **GYLLENLOOD.**

JÄGERHORN, se **THOMAS LYDICKSSON.**

JÖNS BENG[T]SSON (I), var skeppsprofoss 1577, antagen till profoss för allt skeppsfolket 1579, död före 28.7 1581. G. m. Margaretha, som överlevde honom.

JÖNS BENGTTSSON (II), löjtnant sk Hälsinge Lejonet i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598.

JÖNS ERIKSSON (ERSSON) (I), drabant 1565 och 1566, blev skeppshövidsman 1566, d:o sk Svenska (l. Stockholms) Hjorten 1567.

JÖNS ERIKSSON (II), drabant 1564—66, blev skeppshövidsman 1566, d:o sk Josepp (?) 1593.

JÖNS ERIKSSON (III), var skeppshövidsman 1564, d:o sk Stockholms Hjorten 1565.

JÖNS HENRIKSSON (HINDERSSON), skeppare sk Björnen 1560, d:o sk Råbojorten 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., skeppshövidsman sk Månen 1567, d:o sk Finska Svanen senare s. å., d:o sk Troilus 1568, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

JÖNS JACOBSSON, skeppare Häringeskutan 1563, skeppshövidsman Helsingforsjakten 1564, d:o Lilla Bojorten (i Narvas farvatten) 1565.

JÖNS JONSSON, skeppare (befälhavare) sk Svarta Prisen 1536.

JÖNS JÖNSSON, överstearklimästare på skeppsflottan 1592 och 1594.

JÖNS KNUTSSON, var skeppshövidsman 1544.

JÖNS KNUTSSON, se även **LILLIE**.

JÖNS LARSSON på ESKILSTORP, skeppshövidsman i Måns Som(m)es (se denne) flotta 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6. och Dragör 13.11 s. å.

JÖNS MATSSON, halvskeppare (underhövidsman) sk Stora Kravelen i Måns Som(m)es (se denne) flotta 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å., d:o d:o 1536.

JÖNS MÅNSSON, skeppare sk Gamla Furublåsan 1558, skeppshövidsman och »vaktmästare» sk Valen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Svanen hösten 1581.

JÖNS OLSSON (OLOFSSON, ULFSSON), skeppshövidsman sk Stora Gripen 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å.

JÖNS OLSSON, se även **LILLIESPARRE af FYLLESKOG**.

JÖNS PERSSON, skeppshövidsman sk Viborgsbarken 4.8 1563.

JÖNS SVENSSON, skeppare vid Älvkarleby varv 1576, d:o vid Västerviks varv 1598, löjtnant sk Svenska Björnen i Joachim Scheels (se denne) flotta 25.10 s. å., skeppskapten 1599, d:o sk Leoparden 1601, tillförordnad kapten för skeppsbyggningen i Finland 1602—04, kapten vid bankstaden i Borgå (Emsala) och Viborgs län 1603—04, kapten vid Helsingfors skeppsgård 1604—05, underkapten viceamiralssk Scepter 1620, e. o. kapten 1623.

JÖNS TORDSSON, se **BONDE**.

JÖNS TRULSSON, skeppshövidsman sk Röda Hunden 1564, d:o sk Herkules 1565 och 1567, förordnad att uppfordra skeppsfolk i Östergötland 5.8 1569, skeppshövidsman sk Herkules 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

JÖNS ULFSSON, se **JÖNS OLSSON**.

JÖNS VÄSTGÖTE, var skeppshövidsman 1543 och 1544, förordnad jämte (Ram), Torsten Samuelsson (se denne) till Viborg att rådgöra om befästningens förbättring 1549.

JÖNS ÄLÄNNING, skeppare (befälhavare) sk Kalmar Segelskeppet 1536.

JÖRAN ERIKSSON (I), skeppshövidsman i Måns Som(m)es (se denne) flotta 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å.

JÖRAN ERIKSSON (ERSSON) (II), skeppshövidsman sk Enhörningen (enl. annan källa sk Vändekåpan) 1567, d:o sk Månen (enl. annan källa sk Memnon) 1568, d:o sk Halvmånen 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., befallningsman på Vaxholm 20.4 1573—15.4 1575, skeppshövidsman sk Lybska Duvan 1576, tjänstgjorde vid Häringe varv 1577—78, skeppshövidsman sk Finska Barken 1579, d:o d:o 1581, d:o sk Gripen s. å., d:o sk Björnen 1582 och 1583, d:o i Stockholm 1585, d:o vid Stegeborgsflottan 1586, d:o i Stockholm 1588—90, kallas 1594 »en gammal skeppshövidsman».

JÖRAN (JORENN) HANSSON, var skeppshövidsman 1564, d:o sk Västerviksbarken 1565, var i tjänst 1568.

JÖRAN JOHANSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Danska Hektor), d:o sk Danska Morianen 1565, mönstrade K. M:ts skeppsfolk från Östergötland i Västervik 1.1 1567, skeppshövidsman sk Danska Morianen s. å. och 1568.— Möjligen identisk med Rosenhane, Jöran Johansson (se denne).

JÖRAN MARKUSSON (GEORGIUS MARCI), handskrivare i Erik XIV:s kansli, blev skeppsskrivare, sedan skeppshövidsman under Nordiska sjuårskriget, prästvigd i Skara 1568 och superintendent över fältklereciet, följde som sådan hären i flera fältslag och var även superintendent vid skeppsflottan, hovpredikant hos Johan III, kyrkoherde i Annerstad, Torpa och Nöttja 1575—1613. Ådrog sig svår sjuklighet under krigsåren. Död 14.2 1613. Han var gift 5 gånger.

JÖRAN MATSSON, skeppshövidsman vid Kexholmsflottan 1590, d:o sk Necken s. å.

JÖRAN ÖSTGÖTE, se **JOEN Ö**.

JÖREN (JÖRIEN) von SUNDH [Stralsund], skeppshövidsman (sk Ugglan) 5.8 1563, d:o sk Härmästaren 1564, kallas (i flottans räkenskaper) fodermarsk 1565.

K, se även **C**.

KAGG, MATHIAS NILSSON, son t. Nils Mattson Kagge och Anna Pedersdotter (Örnflycht), deltog i Västerås riksdag 1527, slottsloven på Läckö 24.2 1534, amiral 1563, levde ännu 1568. G. 1:o m. Elin Lindormsdotter (Forstenaslakten), 2:o m. Elin Gustafsdotter.

KAMMARSVEN, se **KNUT JONSSON K**.

KAMMARSVEN, se **OLOF LARSSON K**.

KARSK, JOHAN (JOEN), skeppshövidsman sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o sk Svenska (l. Sankt) Kristoffer 1567, 1568 och 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., i tjänst 1571, var fogde i Trögds härad i Uppland 1575, död 1593.

KART, AMUND (ANDERS?), var knekthövidsman 1555, var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Lybska Bojorten), död före 7.7 1565.

KATT, JOEN (JÖNS), var skeppshövidsman 1568, d:o sk Ugglan våren 1570, d:o sk Danska David senare s. å., ✕ Bornholm 16.7 s. å., kallas 1588 »gammal knekthövidsman» och »brukades» på Kexholmsflottan såsom skeppshövidsman 1586 och 1587.

KEENOBEL, se **NOBELL**.

KETIL (KEDELL) HANSSON, var skeppslöjtnant (kallas även skeppshövidsmanslöjtnant och skeppsfänrikslöjtnant) i Helsingfors 1586, d:o vid Kexholmsflottan 1587, skeppshövidsman på »det nya skeppet» [Elefanten?] 16.5 1598.

KEYLE, JOHN, engelsk adelsman, ankom till Sverige i december 1561 i samband med Erik XIV:s planer på giftermål med drottning Elisabeth, kontrakterades att jämte Sigfrid Preston (se denne) »strida mot danskarna i Oceanen» (störande av svavelimporten från Island) 26.3 1567.

KIJL, KNUT PEDERSSON (PERSSON), till Apelnäs, son t. befallningsmannen på Gullberg Peder Kijl och Agneta Drake, hovjunkare hos hertig Carl, skickades av hertigen med sk Svanen och hovgalejan Konungsbarken till Danzig för att möta konung Sigismund 20.5 1593, ståt-hållare på Älvsborg 29.3 1597, amiral över flottan vid Älvsborg 15.4 1599, d:o över 5 skepp av Älvsborgsflottan 27.3 1600, d:o över 6 skepp på Rigas farvatten 28.3 1602, död 1603. G. m. Brita Olofsdotter.

KLAUS HANSSON, se **WIJNMAN**.

KLÅBECH, se **GLAUBÄCK**.

KNECHT, se **ANDERS K.**

KNECHT, se även **KNÄCK**.

KNECK, se **KNÄCK**.

KNUT BENGTTSSON, se (**HÅRD af TORESTORP**).

KNUT HARALDSSON, se (**SOOP**).

KNUT INGELSSON, skeppshövidsman sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o sk Herkules senare s. å.

KNUT JONSSON (JÖNSSON) KAMMARSVEN, skeppshövidsman sk Finska Svanen 1565, ✕ Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o sk Danska David 1567, d:o sk Danska Hjorten 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Svanen 1575, d:o sk Lybska Örnén (som förgicks vid Viksten) 1576, d:o sk Finska Barken 1577, var i tjänst men «icke bruklig till sjöss» 1579.

KNUT MATSSON, skeppshövidsman sk Lilla Gripen 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å.

KNUT PERSSON på WIJ, var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Brokota Lejonet), d:o på Kalmarflottan 3.9 1564, d:o sk Förgyllda Duvan 1565 och 1567.

KNUT PERSSON (PEDERSSON), se även **KIJL**.

KNÄCK (KNECK), ANDERS PETERSSON (PERSSON), skeppshövidsman sk Ängeln i den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. 1587, d:o i Stockholm 1588—91, övervakade å Klas Flemings vägnar vid Porkkala postgången mellan Sverige och Estland samt uppbringade på dennes order fetalier, som avsänts från Sverige till Narva 1593, skeppshövidsman vid Drakenäs varv 1594. — Möjligen identisk med Anders Knecht eller Anders Persson (se dessa).

KOCH, NILS, skeppshövidsman sk Lille Bojorten våren 1565.

KOCK, CASTEN, var skeppshövidsman 1578—82.

KOSKULL, JACOB, son t. Anders K. och Christina Noetken, jägmästare hos hertig Carl 1579, hovjunkare hos d:o 1584, skeppskapten 1595, kammarjunkare hos hertig Carl 1596, slottsloven och befallningsman på Gripsholm, Råfsnäs och Tynnelsö 22.11 1598, ståt-hållare över Skaraborgs län 8.1 1607, d:o på Nyköpings slott 10.3 1611, död före 1619. G. m. Anna N. N.

KRABBE, NILS, befälhavare över några skepp att vakta på greven av Hoja, konungens sväger, 1533.

KRIGZMAN (CHRISZMAN) JÖNSSON (JONSSON), skeppshövidsman sk Vita Falken 4.8 1563, d:o sk Stora Råbojorten 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Lybska Hjorten 1565.

KRISZMAN, ERIK, skeppshövidsman sk Skotska Pinkan 1566.

KRUSE af ELGHAMMAR, SIGVARD, son t. Algot Kruse (som från Danmark inkom till Sverige 1521) och Anna Sigvardsdotter Skytte till Erikstad, var i tjänst hos utvalde konung Erik 1536, »hövidsman över skeppsflottan uti Älvsborg» 1561, befallningsman på Älvsborg 1561—63, d:o på Stockholms slott 1563—65, rustade för Västgöta rytteri 1564 och 1565, adlad av Erik XIV, död 8.4 1571. G. 1567 m. Alfrid Månsdotter (Natt och Dag).

KYLE, HANS CLASSON, till Erstavik, son t. slottsloven Clas Påvelsson K. och Margareta Pedersdotter (Fargalt), slottsloven i Viborg 27.10 1555, amiral över flottan på Livlands farvatten 1561, riddare vid Erik XIV:s kröning 29.6 s. å., skeppshövidsman sk Ängeln 1563, ✕ Bornholm 30.5 och Gotska Sandön 11.9 s. å., d:o d:o 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., skeppshövidsman på Kalmarflottan 3.9 s. å., d:o sk Ängeln 1565, ✕ Bukow 4.6 s. å., riksråd s. å., skeppshövidsman sk Herkules 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., d:o d:o 1567, mönstrade jämte Nils Slatte (se denne) besättningarna å sk Svenska Hjorten, Svenska Kristoffer, Danska David och Älgen 20.7 1568, skeppshövidsman sk Sankt Erik 1569, underamiral (sk Sankt Erik) i Klas Flemings (se denne) flotta 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., skeppshövidsman sk Sankt Erik 1571, slottsloven i Stockholm 6.5 1572, krigskommissarie i Livland 1573, ståt-hållare på Stockholms slott 19.3 1582, död 1583. G. 1:o m. Karin Kagg, 2:o m. Anna Oxenstierna af Mörby. Sonen Erik blev skeppskapten.

KÖLENN, se **HANS van KÖLLEN**.

LACHEIJ, se **LASSE PERSSON L**.

LACKEIJ, se **MÅNS PERSSON (I) L**.

LAKEJ, se **JOACHIM L**.

LARS, se även **LASSE**.

LARS (LASSE) ANFASTSSON, skeppskapten i Joachim Scheels (se denne) flotta 1598, d:o sk Lybska Falken 1602, d:o sk Tranan senare s. å., d:o galejan Strussen 1603, underkapten sk Maria 1604, skeppskapten sk Kåter senare s. å., d:o sk Gula Lejonet 1605, gårdskapten vid Kalmar skeppsgård 1606, underkapten sk Krabban 1607, befälhavare över 6 skepp på kryssning åt preussiska, kuriska och livländska farvatten s. å., byggde lodjor i Finland 1607—08, utskrev sjöfolk i Finland våren 1608, befälhavare över finska lodjeflottan till Pernau 27.6 s. å., förordnad överföra 400 knektar på pinasser från Finland till Livland 15.8 s. å., skeppskapten sk Hannibal 1609, amiral över 6 Kalmarskepp på kryssning åt Bornholm 3.11 s. å., underbefälhavare i Jacob Snakenborgs (se denne) flotta i Rigas farvatten 1610, befälhavare över 2 pinasser och »en hop» lodjor till Ladoga 28.5 1611, skeppskapten sk Scepter senare s. å., levde ännu i augusti 1612. — Förlänades 23.4 1607 alla gods i Finland, som i livstiden tillhört amiral Joachim Scheel (se denne).

LARS (LASSE) ERIKSSON (I), skeppshövidsman sk Härmästaren 1564, d:o sk Danska Morianen 1565, d:o sk Hamburgsbojorten 1567. — Möjligen identisk med L. E. (III).

LARS ERIKSSON (II), skeppskapten sk Ängeln 1599, befälhavare över 5 skepp på Rigas farvatten 29.8 1609, troligen avsked 1614.

LARS ERSSON (III), hövidsman vid Ångermanlands varv 1579, skeppare vid Viborgs skeppsgård 1584—88. — Möjligen identisk med L. E. (I).

LASSE ESKILSSON, skeppshövidsman sk Lotsmanspinkan 1565.

LARS IVARSSON, se **FLEMING**.

LASSE JOENSSON (I), skeppshövidsman sk Hollandsbarken 3.9 1563, d:o sk Västerviksbarken 1564, d:o sk Danska Hektor senare s. å., ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Böse Lejonet 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Finska Barken 1577.

LARS (LASSE) JOENSSON (II) (JONSSON, JÖNSSON från NORRKÖPING), skeppshövidsman sk Speckhöken 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Sankt Kristoffer 1565, hövidsman för en fänika skeppsknektar 1566, skeppshövidsman sk Sankt Erik 1567, d:o sk Danska David 1568, d:o sk Brummaren 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., tillförordnad befälhavare över Stockholms skeppsgård 1.5 1579, skeppshövidsman sk Ängeln 1582, d:o sk Hjorten i den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. 1587.

LASSE JUTE (JUTTHE), skeppshövidsman sk Morianen 1569.

LARS JÖNSSON från ÅBO, skeppshövidsman sk Danska David 1567, d:o sk Lybska Svanen 1568, d:o sk Finska Memnon på Narvas farvatten 1570, d:o sk Rosen 1572, d:o sk Björnen 1577.

LARS KNUTSSON från FINLAND, skeppshövidsman sk Finska Svanen 1567.

LARS (LASSE) LARSSON, slottsloven i Viborg 27.10 1555, skeppshövidsman i hertig Johans flotta till England 1559, amiral (sk Enhörningen) över flottan på Narvas farvatten 1565, d:o d:o på kryssning i södra Östersjön senare s. å., hövidsman å ett förhyrt kofferdiskepp 1566, skeppshövidsman sk Troilus (enl. annan källa sk Älgen) i Per Bagges (se denne) flotta 1567, amiral över flottan på Narvas farvatten 20.4—11.8 1569, skeppshövidsman sk Finska (l. Viborgs) Morianen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o d:o i »finske» Hans Erikssons (se denne) flotta på hösten s. å.

LASSE MATTSON, skeppare sk Nya Galejan 1556, d:o sk Turken 1560 och 1563, d:o sk Svenska Hjorten 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., underhövidsman sk Jägaren 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

LARS (LASSE) MOGENSSON (MONSSON), skeppshövidsman sk Fegetaskan (Vegetacken) 1570, d:o sk Svanen hösten 1578.

LASSE MORTHENSON (I), skeppare (befälhavare) sk Kampermannen 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å., d:o d:o 1536.

LASSE MORTENSSON (II), hövidsman vid galejbyggnaden i Storkåge i Västerbotten 1586. — Möjligen identisk med Lasse Månsson (I) (se denne).

Allhems förlag, Malmö

OLOF ERIKSSONS — »SKEPPAR OLOFS» — GRAVSTEN

i Stockholms storkyrka. (Biografi s. 59)

LARS (LASSE) MÅNSSON (I) (även kallad »gamle Lasse Månsson»), var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Lybska Oxen), d:o sk Lybska Hjorten 1566 och 1567, d:o sk Troilus (enl. annan källa sk Lybska Hjorten) 1568, d:o sk Memnon våren 1569, d:o sk Svenska Hektor senare s. å., d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Morianen 1574, d:o i Västerbotten 1582. — Möjligen identisk med Lasse Mortensson (II) (se denne).

LARS MÅNSSON (II) (även kallad »unge Lars Månsson»), underhövidsman sk Lybska Bojorten på Narvas farvatten 1565, skeppshövidsman sk Finska Fördelen 1567, d:o sk Hollandspinkan senare s. å., d:o sk Bruna Björnen 1570, ✕ Bornholm 16.7. s. å., d:o sk Brummaren senare s. å., d:o sk Lybska Hjorten 1572 och 1573, d:o sk Hjorten 1574, d:o sk Renen 1579, d:o sk Ormen 1580, d:o amiralssk Renen 1581, var i tjänst vid Stockholms skeppsgård 1591.

LASSE NILSSON, se **LÄCK**.

LARS OLOFSSON, var skeppshövidsman 1590, underkapten amiralssk Scepter 1605.

LASSE OLSSON, se **WIITH**.

LARS (LASSE) PERSSON (I), skeppshövidsman sk Turken 1564, d:o sk Pelikanen 1565, d:o sk Älvsborgsbarken 1567 och 1568, d:o sk Brummaren 1569, d:o sk Ängeln 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Lybska Kristoffer senare s. å., var i tjänst 1579, men »icke bruklig till sjöss».

LARS (LASSE) PERSSON (II), skeppshövidsman sk Sankt Kristoffer 1564, ✕ Bornholm 30—31.5 s. å., d:o sk Baggen 1565, d:o sk Röda Lejonet 1566 och 1567, d:o sk Brummaren 1568, d:o sk Fortuna 1569, d:o sk Greken (l. Fortuna) 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., hövidsman för skeppsbyggningen i Älvsborg (Lindholmen) 1581, förde det nybyggda skeppet till Stockholm i sept, 1584 var skeppshövidsman 1585, d:o sk Liljan 1601, d:o sk Enhörningen 1602. — Möjligen identisk med Böös, Lasse (se denne).

LASSE PERSSON (III) LACHEIJ, skeppshövidsman sk Viborgs Falken på exp. till Stralsund 1565, d:o sk Nyköpingsbarken 1567.

LARS PERSSON (PEDERSSON), se även **FLEMING**.

LARS PERSSON (PEDERSSON), se även (**HÅRD af SEGERSTAD**).

LASSE POCKARE, skeppshövidsman sk Röda Hunden 1565.

LARS SIGGESSON, se (**SPARRE af ROSSVIK**).

LASSE, se även **LARS**.

LAURENS SKEPPER, sannolikt skeppare, tjänstgjorde som skeppshövidsman sk Kalmar Falken i juni 1576.

LEWERS, PEDER, amiral under Erik XIV. Han vägrade avlägga trohetsed till Johan III och deltog i ett försök att rädda Erik ur fångelset. Av de sammansvurna blevo sju anträffade och avrättades, medan L. lyckades fly till Danmark och gick i dansk tjänst.

LIFF, HINDRICH, skeppskapten sk Gripen i Joachim Scheels (se denne) flotta 25.10 1598.

LILLE HANS ERIKSSON, se (**BRINKKALA-SLÄKTEN**).

LILLE OLOF LARSSON, se **OLOF LARSSON (I)**.

LILLE PEDER LARSSON, se **PEDER LARSSON (I)**.

LILLIE, JÖNS (JONAS) KNUTSSON, son t. ståthållaren Knut Jönsson L. (se denne) och Margareta Siöblad, skeppskapten 1595, d:o sk Röda Hanen 1599, hovjunkare hos hertig Carl s. å., kammarjunkare 1600, död 15.9 1631. G. m. Magdalena von Scheiding.

LILLIE, KNUT JÖNSSON, son t. Jöns Håkansson L. och Märta Knutsdotter, skeppshövidsman sk Vita Falken 1563, ✕ Bornholm 30.5 s. å., kallas 1581 ståthållare på Nyköpings slott. G. 1:o 1548 m. Margareta Siöblad, 2:o m. Anna Arvidsdotter Västgöte. Sönerna Jöns och Truls (se dessa) blevo skeppskaptener.

LILLIE, TRULS KNUTSSON, helbror t. Jöns Knutsson L. (se denne), skeppskapten 1595, d:o sk Pelikanen 1599, död 1632. G. 1:o m. Anna Bagge af Berga, 2:o m. Märta Svendsdotter (Bagge).

LILLIEHÖÖK af FÅRDALA, ANDERS PEDERSSON, son t. Peder Bryntesson L. och Ragnhild Andersdotter (Stierna), väpnare 1560, underamiral i Hans Kyles (se denne) flotta i livländska farvatten 1561, befälhavare för krigsfolket i Livland 1562, ståthållare i Pernau 9.10 1563, slottsloven i Pernau 23.1 1565, krigsfånge i Kurland 29.4 s. å., ståthållare i Västergötland 13.7 1568, befälhavare över Erik XIV:s espingar i Södertörns skärgård under hertigarnas uppror mot honom i augusti s. å., slottsloven i Kalmar 19.11 s. å., riksråd 1569, riddare 10.7 s. å., skeppshövidsman sk Kalmarbarken 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., död 6.10 1572. G. 1:o m. Anna Ribbing, 2:o m. Agneta Nilsson.

LILLIESPARRE af FYLLESKOG, JÖNS (JOEN) OLSSON, son t. Olof Jöransson Skåning och Bengta Abjörnsdotter (tre liljor över sparre), Gustaf Vasas fältöverste 1522, hövidsman över jakterna i Kalmarsund för intagandet av Kalmar slott 5.6 1525, amiral över en sjöstyrka till Kalmarsund mot Sören Norby i augusti 1526, ✕ besegrade Norby vid Blekingekusten 24.8 s. å., slottsloven i Kalmar 9.12 s. å. (vilket han var ännu 1531), överste för Smålands fotfolk och åter slottsloven i Kalmar 1533, död 1570. G. m. Ingeborg Gylta.

LOCKE, se **LÄCK**.

LOFFUENBORG, HANS, skeppshövidsman sk Viborgsbarken 1565.

LORENZ PEDERSSON, se **FLEMING, LARS PEDERSSON**.

LUCAS LUCASSON, skeppshövidsman sk Barken 1565, d:o sk Bruna Lejonet s. å., ✕ Bornholm—Rügen 7.7 s. å., då han stupade.

LUTT (LUTH), JOHAN, skeppskapten sk Ormen i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598. — Han gjorde sig särskilt bemärkt genom att strax före slaget vid Stångebro s. å. tillsammans med bl. a. kapten Isak Behm (se denne) och några båtsmän plundra ett av konung Sigismunds skepp samt bringa en ombordvarande polsk prelat och dennes följesmän om livet.

LÄCK (LOCKE), LARS (LASSE) NILSSON, skeppare galejan Flytespånen 1557, skeppshövidsman sk Finska Svanen 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o sk Bojorten 1567, d:o sk Finska (l. Viborgs) Morianen på Narvas farvatten 1568 och 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7. s. å., d:o d:o (i Viborg) 1570—71, d:o d:o 1583, d:o vid Kexholmsflottan 1585.

LÅNGE HENNING, se **HENNING JÖNSSON**.

LÖNNBERG, HANS, underhövidsman sk Skotska Pinkan i Lasse Larssons (se denne) flotta på Narvas farvatten 1565, var i tjänst 1566.

M: HENNING, se **HENNING**.

MARCUS HÄLSING, var skeppshövidsman 1564, d:o sk Röda Hunden 1567, d:o sk Råbocken 1569, d:o sk Röda Gripen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

MARCUS JONSSON (JÖNSSON), skeppshövidsman sk Lilla Gripen 1564, d:o sk Brummaren 1565.

MARTIN (MÅRTEN) KNUTSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet.

MATHIAS, se även **MATS**.

MATHIAS NILSSON, se **KAGG**.

MATS ANDERSSON, skeppshövidsman sk Bruna Lejonet 1565, d:o sk Älvsborgsbarken 1567. — Möjligen identisk med (Björnram), M. A. (se denne).

MATS BERTILSSON, drabant, hövidsman för en fänika skeppsknektar 1566, var skeppshövidsman på Kexholmflottan 1584—85, d:o sk Arttan (Uttern?) därstädes 1585, 1586 och 1587, var i tjänst 1588.

MATS DAHLKARL, se **MATS JÖNSSON D.**

MATS ERIKSSON (ERSSON) (även kallad »unge Mats Eriksson»), hövidsman för en fänika skeppsknektar 1566, skeppshövidsman sk Älgen 1567, d:o sk Svenska Hektor 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., var skeppskapten 1599, d:o sk Örnen 1602.

MATS FINNE (I), skeppshövidsman och kvartermästare sk Herkules 1567, var amiral Bengt Söffringsson (Gyllenloods) »tjänare» 1579.

MATS FINNE (II) DRABANT, skeppshövidsman sk Förgyllda Duvan 1567.

MATS JONSSON, skeppshövidsman sk Hinden 1578, var i tjänst 1591.

MATS JÖNSSON DAHLKARL (DALICHAR), skeppshövidsman sk Ormen 1578, skeppare vid Västerbottens varv 1579, skeppshövidsman sk Ängeln i Bengt Söffringsson (Gyllenloods) flotta 1579, d:o sk Renen 1580, d:o amiralssk Renen 1581, d:o sk Ängeln på exp. till England 1583, d:o i Åbo 1586, d:o sk Oxen Hårda s. å., d:o sk Lybska Lotsmansbåten i den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. 1587, d:o i Stockholm 1589, d:o sk Oxen Hårda s. å., d:o i Stockholm 1590, d:o sk Stora Svanen s. å., fogde i Jääskis i Karelen s. å. (1589?), skeppshövidsman i Stockholm 1591, d:o sk Älgen 1593, upptages bland i tjänst på Stockholms skeppsgård varande »gamla, sjuka och förlamade personer» 1595, men var skeppskapten sk G:borgs (Gävleborgs?) barken i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598, underkapten sk Ängeln 1605.

MATS KNUTSSON, se (**CREUTZ**).

MATS LARSSON (LARENSSON) ÄLÄNNING (ALLENINGIE) (även kallad »Mats Larsson af Åland»), skeppshövidsman sk Älgen 1567, d:o sk Västerviksarken senare s. å., d:o sk Prytsen (enl. annan källa sk Lyska Bojorten) 1568, d:o sk Finska Memnon våren 1570, d:o sk Samson senare s. å., ✕ Bornholm 16.7 s. å., var i tjänst 1571.

MATS MÅNSSON, skeppshövidsman sk Kalmarbarken 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

MATS NILSSON, arklimästare vid Åbo skeppsgård 1588—89, skeppslöjtnant sk Pelikanen i Joachim Scheels (se denne) flotta 25.10 1598, var skeppskapten 1602.

MATS (L:SON) NYLÄNNING, drabant, hövidsman för en knektefänika 1564, skeppshövidsman sk Tyska Morianen 1566 och 1567, d:o sk Lybska Kristoffer 1568, d:o sk Danska Hjorten senare s. å., d:o sk Lybska Kristoffer 1569, d:o sk Råbocken våren 1570, d:o sk Kalmarbarken senare s. å., ✕ Bornholm 16.7 s. å.

MATS OLSSON, skeppare (befälhavare) sk Kalmar Segelskeppet 1536.

MATS PERSSON (I), skeppshövidsman sk Enhörningen 1569 samt 1570—71, d:o vid Kexholmsslottan 1582—88, d:o sk Siken 1582, d:o sk Necken 1585, 1586 och 1587, d:o sk Gripen 1590, d:o sk Finska Barken 1593.

MATS PERSSON (II) SKRIFVARE, skeppshövidsman sk Lilla Gripen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

MATS PERSSON, se även **SKULTE**.

MATS SIMONSSON, skeppshövidsman sk Älgen 1567.

MATS TOMASSON, skeppshövidsman och kvartermästare sk Jonas von Emden 1567, d:o på en jakt »som följde Erik Gustafsson till Reval» i okt. 1572 (se denne).

MATS TYSK, drabant 1560—62, skeppshövidsman sk Förgyllda Lejonet 4.8 1563, ✕ Gotska Sandön 11.9 s. å., d:o sk Lilla Råbojorten 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Stora Gripen 1565, ✕ Bornholm—Rügen 7.7 s. å., varvid skeppet rammades och sjönk, d:o sk Samson senare s. å.

MATS ÖLÄNNING, var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Pinkan).

MAYDELL, HANS (JOHANN), f. 1560, son t. ryttmästaren vid estniska adelsfanan Tönnies M. och Eufemia von Nieroth, kapten över 3 jakter i amiral Maydells flotta på Peipus 1592, död 1601. Bror t. Tönnies M. (se denne).

MAYDELL (MAIDELL), TÖNNES (JÖNS), bror t. Hans M. (se denne), hopman på Tolsburg 1581, slottsfogde på Reval 1582—83 och på Hapsal 1583—84, hopman på Lode 1586, amiral över flottan på Peipus 1591—93, lantråd i Estland 1592, tygmästare i konung Sigismunds här 1598, av hertig Carls män tillfångatagen i slaget vid Stångebro s. å., åter i Sigismunds tjänst blev han underamiral över några i Danzig utrustade skepp, avsedda att undsätta Kalmar, men föll i onåd, sedan staden råkat i hertigens händer, innan expeditionen kommit iväg, och avskeddades åter 6.7 s. å., död i Pernau 25.9 1600. G. m. Catharina von Schnideck (Schneider).

MELCHER (MELCHIOR) CLEMETSSON PERLESTICKARE, skeppshövidsman sk Finska Höken 1565.

von MELEN, BEREND, en tysk man, som inkom till Sverige första gången med Kristian Tyrann, blev riddare vid dennes kröning i Stockholm 1520, av hans amiral Sören Norby insatt som hövudsman på Stegeborgs slott 1521, övergick efter slottets fall i Gustaf Vasas tjänst, antogs till fältöverste och blev snart en av dennes förnämsta medhjälpare i krigföringen och riksstyrelsen, jämte Lars Siggeson (Sparre) (se denne) »överste kapten till sjöss» på den nya svenska flottan sensommaren och hösten 1522, intog Blekinge och Kalmar slott 1523, hövudsman på Kalmar slott 1523—25, riksråd 1523—25, amiral över 10 skepp på kryssning i Östersjön 1523, »överstehövudsman, amiral och fältherre» över flottan till Gotland mot Sören Norby i maj 1524, men hade ingen framgång. Konungen, som började betvivla hans lojalitet, uppfordrade honom att lämna ifrån sig Kalmar. Förbittrad häröver flydde von M. till Mecklenburg 1525 och levde sedan i Tyskland såsom högt betrodd man i Sachsen-Weimars tjänst. Död 1561. G. m. Gustaf Vasas syssling Margareta Eriksdotter (Vasa) i hennes 2:a gifte. — Sedan von M. lämnat Sverige, förblev han en hätsk fiende till Gustaf Vasa och var med överallt, där han vädrade någon sammansvärjning mot denne.

MESTER HENNING ENGELSMAN, se **HENNING**.

MICHEL DYNKIRK(E), skeppskapten sk Finska Ängeln i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598, död omkr. 1602. — Han erhöll 2.12 1599 i förläning Långbro gård i Södermanland samt en gård i Stockholm.

MIKEL HANSSON, skeppare (befälhavare) sk Långa Barken 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å., d:o d:o 1536.

MIKEL HINDERSSON, skeppare, tjänstgjorde som skeppshövudsman sk Stålnäbben 1569.

MIKEL RESENÄR, skeppshövudsman sk Långa Barken 1565.

MOGENS STRÄNGE, se **MÅNS S**.

(MONIKKALA-SLÄKTEN), JOHAN KNUTSSON, son t. skrivaren i Tavastland Knut Andersson och Karin N. N., var K. M:ts hengstridare 1556, slottsfogde på Lode i Estland 1565, var skeppshövudsman 1568, d:o sk Finska Memnon 1570, befallningsman på Tavastehus 1571—72 och 1575—76, ryttmästare 1579, ståthållare på Koporie i Ingermanland 1582, död s. å. G. m. Brita Boije.

MUNCK, JÖNS, skeppskapten sk Wohlgemut 1599, d:o sk Mikael Ängel 1602.

MUNDH, MARKUS, var skeppshövudsman 1579.

MÅLARE, se **PER JACOBSSON M**.

MÅNS BIRGERSSON (BÖRJESSON, BRYNGELSSON), skeppare (befälhavare) sk Sankt Olof (sannolikt hertig Carls eget skepp) i fraktfart till Frankrike 1595, skeppskapten 1599, befälhavare över 3 skepp på Narvas farvatten s. å., förordnad hava inseende över prämybyggnaden på den svenska ostkusten 23.12 1601, underamiral i Hans Bielkenstiernas (II) (se denne) flotta 14.4 1602, holmamiral i Stockholm 1.5 1602—1603, död 1603.

MÅNS ERIKSSON SMÅSVEN, mönstrade K. M:ts skeppsfolk från Uppland, Södermanland och Västmanland i Stockholm 1.1 1567.

MÅNS (MÅRTEN) HENDRICHSSON (HINDERSSON), skeppshövudsman sk Lotsmanspinkan i oktober 1564, d:o sk Bruna Lejonet 1567.

MÅNS NILSSON, skeppare (befälhavare) sk Viborgsbarken på exp. till Danzig 1547, d:o sk Gamla Pinkan 1559, var 1613 skeppskapten, »ålderstigen och blind». — Förlänades 14.5 s. å. 16 tunnor spannmål årligen i sin och hustruns livstid.

MÅNS PERSSON (PEDERSSON) (I) LACKEIJ, drabant 1564 och 1565, skeppshövidsman sk Flygande Draken 1565, d:o sk Renen 1566, 1567, 1568 och 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Renen 1572 (sistn. notis kan i st. gälla Måns Persson II, se denne).

MÅNS PERSSON (II), drabant 1564—66, skeppshövidsman 1566, d:o sk Jonas von Emden 1567, kvartermästare sk Memnon 1570, (jfr Måns Persson I, 1572).

MÅNS (MOGENS) STRÄNGE, skeppshövidsman sk Renen våren 1569, d:o sk Stora (l. Danska) Röda Hunden senare s. å., d:o d:o (i Viborg) 1570—71, d:o sk Rosen 1573, d:o på Skeppsholmen 1576—78, d:o (sk Björnen) över några pinkor på Narvas farvatten för undsättning av Reval 1576, d:o sk Finska Barken 1577, d:o sk Ormen senare s. å., d:o sk Svanen 1579, d:o sk Nya Galejan (enl. annan källa sk Svanen) 1580, d:o sk Ormen hösten s. å., fogde på Ivangorod 19.9 1581—83, åter skeppshövidsman våren 1584—85, fogde på Svartsjö hus 1586 och i Svartsjö län 1587—91, skeppskapten sk Svanen 1605. G. m. Kirstin N. N. (båda kallas »ålderstigne» 21.6 1581).

MÅNS SUNESSON, se **ILLE**.

MÅNS SVENSSON, se **SOM(M)E**.

MÅNS ÅLÄNNING (OLENNING), löjtnant sk Vita Falken 4.8 1563, ✕ Gotska Sandön 11.9 s. å., skeppshövidsman sk Rosen 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Danska Hjorten 1565, död s. å.

MÅRTEN CLEMETSSON, skeppshövidsman sk Siken i Kexholmsflottan 1585, 1586, 1587, d:o vid samma flotta 1588—89, d:o sk Ålen 1590, hade tillsyn av Viborgs skeppsgård 1604.

MÅRTEN ERIKSSON, skeppshövidsman sk Röda Gripen 1566 och 1567, d:o sk Lybska Kristoffer 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., var i tjänst på Revalska farvatten 1573.

MÅRTEN HENRIKSSON, skeppshövidsman sk Lotsmanspinkan 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å.

MÅRTEN KNUTSSON, skeppshövidsman sk Brummaren 1567.

MÅRTEN LARSSON, skeppshövidsman sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å.

MÅRTEN MATSSON, se **(CREUTZ)**.

MÅRTEN NILSSON, skeppshövidsman sk Lybska Kristoffer 1568.

MÅRTEN SIMONSSON(?) (I), var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Lybska David), d:o sk Skotska Pinkan 1565.

MÅRTEN SIMONSSON (II), skeppshövidsman, hade tillsyn vid Roteskärs (Älvkarleby) varv 1585, tjänstgjorde vid Helsingfors skeppsgård 1591—92, skeppshövidsman sk Åtteren (Uttern?) 1593, d:o i Helsingfors 1595, var skeppskapten 1604.

ATA

CHRISTIERN GABRIELSSON OXENSTIERNA
och BEATA GERA

Gravsten i Mariakyrkan, Sigtuna. (Biografi s. 60)

MÖRCH, JÖNS, hövidsman för en fänika Hälsingeknektar på flottan 1564, var skeppshövidsman 1565, hövidsman för en fänika skeppsknektar 1566, åter skeppshövidsman 1568—69.

NICLAS von EMDEN, skeppshövidsman sk Ängeln 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

NILS BENGTTSSON, skeppshövidsman sk Svenska Hektor 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å.

NILS BIRGERSSON, se **GRIP**.

NILS BYRGESSON, se **GRIP**.

NILS CARLSSON, se **GYLLENSTIERNA**.

NILS CLASSON, se **BIELKENSTIERNA**.

NILS ERIKSSON (ERSSON), hövidsman vid Helsingfors skeppsgård 1555—56, skeppshövidsman sk Troilus 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o d:o 1565, ✕ Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o sk Svenska Hektor 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

NILS ERIKSSON, se även **RYNING**.

NILS ESKILSSON, skeppshövidsman 1524, underamiral 1545, amiral 1555, befälhavare vid Helsingfors skeppsgård 1555—56, död 1558.

NILS HANSSON, skeppshövidsman sk Kalmarbarken 1572 och 1573, d:o sk Memnon i nov. sistn. år, d:o i Åbo 1587, d:o sk Smålands Lejon i den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. s. å., d:o hövidsman vid Rimito (Söderfinlands) galejbyggnad 1588—90, d:o i Åbo 1590, skeppshövidsman sk Danska Pinkan 1593, d:o i Helsingfors s. å., skeppskapten sk Förgyllda Lejonet 1600.

NILS HENRIKSSON, skeppare, befälhavare vid Helsingfors skeppsgård 1591—92.

NILS JACOBSSON, var skeppshövidsman 1567.

NILS JESPERSSON (även kallad »finske Nils Jespersson»), skeppshövidsman sk Memnon 1565, mönstrade K. M:ts skeppsfolk från Norrland i Gävle 1.1 1567, skeppshövidsman sk Danska Hektor s. å. och 1568, d:o sk Rosen (enl. annan källa sk Åbopinkan) 1569, d:o sk Rosen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o d:o (i Viborg) 1570—71, d:o sk Blå Duvan 1572, d:o sk Lotsmanspinkan 1573, d:o sk Åbopinkan (l. Åbojakten) i okt. s. å. samt 1574, var i tjänst 1575.

NILS JOENSSON, se **BRÖMS**.

NILS KNUTSSON JUTE, skeppshövidsman sk Ängeln 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o d:o 1565, ✕ Bukow 4.6 s. å.

NILS LAURENSSON, var skeppshövidsman 1569. — Möjligen identisk med en Nils Larsson, som var skeppsprofess på flottan 1567.

NILS MICKELSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Röda Kon), d:o sk Lybska Kristoffer 1565 och 1567, d:o sk Valen 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

NILS MÅNSSON, gårdsskeppare, hade befälet på Stockholms skeppsgård (närmast under konungen eller amiralen) 1580—1603.

NILS PEDERSSON (PERSSON), skeppare sk Lilla Lejonet 1557—59, d:o sk Soldanen på exp. till Tyskland sistn. år, d:o sk Lilla Lejonet 1560 och 1563, skeppshövidsman sk Sankt Jöran 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Lybska Kristoffer 1565, d:o sk HOLLANDSBOJORTEN (Narvas farvatten) senare s. å.

NILS PERSSON, se även **GRÅÅ**.

NILS SKRIFVARE, skeppshövidsman sk Danska Hektor 1565, d:o sk Vändekåpan 1566, d:o sk Ängeln (enl. annan källa sk Vändekåpan) 1567.

NILS ÄLÄNNING, skeppare (befälhavare) sk Nya Holken 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å., d:o sk Bojorten 1536, d:o sk Kamperman senare s. å.

NOBELL (KEENOBELL) HANS, var skeppshövidsman 1568, d:o sk Valen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å. — Möjligen identisk med Abel, Hans (se denne).

NORDHUS, NORHUS, se **VON ORREHUS**.

NYBORG, JACOB, skeppshövidsman galejan Syrsan 1593.

NYLÄNNING, se **MATS (L:SON) N**.

NÖTMAN, MÅRTEN, skeppshövidsman amiralssk Svanen på Narvas farvatten 1578, d:o sk Finska Barken (l. Björnen) 1579, d:o sk Lilla Svanen på exp. till Tyskland 1580, d:o sk Lilla Ängeln 1581, d:o sk Svanen s. å. samt 1582 och 1583, d:o vid flottan i Stegeborg 1586, d:o sk Röda Hunden i den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. 1587.

VON OLDENBURG, se **HANS HEMIGSSON VON O**.

OLENNING, se **MÅNS ÄLÄNNING**.

OLENNING, se **PEDER ÖLÄNNING**.

OLOF ANDERSSON, var skeppshövidsman 1592, kapten sk Stora Galejan 1602. — Ej identisk med Olof Andersson (Gyllenmärs).

OLOF ANDERSSON, se även **(GYLLENMÅRS)**.

OLOF CLASSON, skeppshövidsman sk Råbocken 1567, d:o sk Lybska Hjorten våren 1569, d:o sk Röda Draken senare s. å., d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Memnon 1572, 1573 och 1574.

OLOF CLEMETSSON, skeppshövidsman sk Råbocken 1567.

OLOF DIRIKSSON, skeppare (befälhavare) sk Segelskeppet 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å.

OLOF ELOFSSON, skeppshövidsman sk Svenska Hektor 1567.

OLOF ERIKSSON (I) (även kallad »skeppar Olof»), förestod skeppsgården i Stockholm 1525—45, utrustade en kravel därstädes 1525, förordnades hugga ekvirke i Ståkeholms län 22.11 1527, förde sk Ugglan på resa åt Nordsjön 1528, rådman i Stockholm 1529, skeppare (befälhavare) sk Stora Kravelen i Måns Svensson Som(m)es (se denne) flotta 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å., d:o d:o 1536, förde sk Ugglan på resa till Stettin 1541, avgick ur Stockholms stads tjänst 6.12 1544, förde sk Svanen på resa till Holland 1546, d:o Lejonet till d:o 1547, död 1555. G. 1:o m. N. N., 2:o m. Anna Gerlachsdotter och hade med henne sonen Erik, den sedermera kände kyrkoherden i Stockholm Ericus Olai Skepperus. — O. E. förlänades en gård i Uppsala 13.2 1536 och, för livstiden, Svartbrödra kloster-gården Liderne vid Stocksund utanför huvudstaden 31.5 1540. Han var konung Gustaf Vasas främsta kraft i organiserandet av örlogsflottan, även i egenskap av skeppsbyggmästare. När konungen i början på 1550-talet önskade för slottsvallarnas utbyggande riva Storkyrkan, lyckades O. E. avvärja detta. Han ligger begravnen i samma kyrka, där hans med ett skepp prydda gravsten (avbildad s. 50) ännu ses. Skeppar Olofs gränd är uppkallad efter denne på sin tid så högt ansedde borgare. Ej identisk med Olof Rodskar (se denne).

OLOF ERIKSSON (II), skeppshövidsman sk Vändekåpan 1567, var i tjänst 1569.

OLOF GUSTAFSSON, skeppshövidsman sk Svenska Kristoffer 1573, var i tjänst 1574.

OLOF HINDERSSON (I), skeppshövidsman sk Neptunus (enl. annan källa sk Månen) 1567.

OLOF HENRIKSSON (HINDERSSON) (II), »skeppsfänrikslöjtnant» i Åbo 1587—88, »skeppsfänrik» i Österbotten 1589, hövidsman vid Åbo skeppsgård 1590—91, skeppshövidsman sk Rosen 1595, d:o i Åbo 1598, kapten vid bankstäderna i Raumo och Lallis (Norrfinlands galejbyggnad) samt i Piteå 1604, skeppskapten på Peipus 1605, d:o sk Kalmar Ängel 1607, d:o på en lodja 1610.

OLOF HUGGESSON, skeppshövidsman sk Danska Morianen 1567.

OLOF JACOBSSON, skeppshövidsman sk Stora Råbojorten 1565, d:o sk Flygande Draken (enl. annan källa sk Tyska Morianen) 1567, d:o sk Lotsmanspinkan 1569, d:o sk Troilus 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

OLOF JOHANSSON, se (ROSENMARCK).

OLOF JUTE, var skeppshövidsman 1592.

OLOF JÖNSSON, skeppshövidsman i Helsingfors 1591—92.

OLOF LARSSON (I) KAMMARSVEN, skeppshövidsman sk Finska Höken 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Samson senare s. å., d:o sk Maria 1565, d:o sk Samson 1566, d:o sk Kalmarbarken (enl. annan källa sk Samson) 1567, d:o sk Lybska Kristoffer 1568. — Möjligen identisk med Olof Larsson (II) (se denne).

OLOF LARSSON (II) (även kallad »lille Olof Larsson»), var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Lybska Necken), d:o sk Samson 1565, 1566 och 1567, var i tjänst 1568. — Möjligen identisk med Olof Larsson Kammar Sven (se denne).

OLOF LARSSON (III) ÅLÄNNING, skeppare sk Västerviks barken 1555 och 1560, var skeppshövidsman 1565.

OLOF LARSSON, se även HÅRD (af SEGERSTAD).

OLOF NILSSON, skeppare, befälhavare över skeppsgården i Helsingfors 1573—74, befällningsman över Drakenäs skeppsgård 1584—85.

OLOF OLOFSSON, skeppare galejan Igelu 1555, d:o sk Viborgholken 1556, antog skeppsfolk i Västergötland 24.10 1564, var skeppshövidsman 1567.

OLOF PERSSON (PEDERSSON), var skeppshövidsman 1570, blev fånge vid Åbo slotts kapitulation till hertig Carl 1599, men frigavs snart därefter.

OLOF RODSKARL, skeppare (befälhavare) sk Kalmarbarken 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å.

OLOF SIMONSSON, skeppshövidsman sk Prysska Pinkan på exp. till Danzig vintern 1568—69, d:o sk Kalmar Björnen 1573.

OLOF TORSTENSSON, skeppshövidsman sk Kalmarbarken 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

OLOF WERMDÖ, skeppare sk Röda Draken 1572, var skeppshövidsman 1576, uppfordrade sjöfolk i Östergötland s. å., skeppare sk Älvsborgsskeppet 1584 och 1590, d:o vid Stockholms skeppsgård 1594, befälhavare vid Västerviks varv 1595—96, skeppare sk Pelikanen 1598 och 1602.

OLOF ÖSTENSSON, skeppshövidsman sk Juten 1577, i tjänst 1579, men »icke bruklig till sjöss».

von ORRE HUS (NORDHUS, NORHUS, NORHUSEN), HANS, skeppshövidsman sk Bruna Lejonet 1566, d:o sk Röda Gripen 1567, d:o sk Finska Svanen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å. — Möjligen identisk med von Arentshusen, Hans (se denne).

OXENSTIERNA af EKA och LINDÖ, CHRISTIERN GABRIELSSON, friherre, f. 14.5 1545, son t. amiralen Gabriel Christiernsson O. (se denne), skeppshövidsman sk Ängeln 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., d:o sk Tanthejen 1567, d:o sk Herkules 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., hovjunkare s. å., ryttmästare 1571, överstebefällningsman på Gripsholm 1573, hövidsman på Kalmar slott 1575—78, d:o på Narva slott med stad och län 1584, riksråd 1586, död 20.2 1592. G. m. Beata Gera. (Porträtt s. 56).

OXENSTIERNA af EKA och LINDÖ, GABRIEL CHRISTIERNSSON, friherre, son t. riksrådet Christiern Bengtsson O. och Anna Sested, uppges varit munk i Sigtuna på 1520-talet, väpnare 1525, slottsloven i Stockholm 16.5 1538, riksråd 1544, åter slottsloven i Stockholm 4.10 1549, avlönade skeppsfolket i Älvsborg 1560, friherre vid Erik XIV:s kröning 29.6 1561, underamiral i Per Bagges (se denne) flotta 1567, amiral över (den inställda) flottan mot Danmark 1.7 1568, ståthållare över Estland och Livland 1568—70, riksmarsk 1569, död 3.4 1585. G. m. Beata Eriksdotter Trolle. Sonen Christiern (se denne) blev skeppshövidsman. (Porträtt s. 62).

PAACKANEN, HENRIK, skeppare sk Bojorten 1567, skeppshövidsman sk Lotsmansbåten (l. Klosshuggaren) 1569 och 1574.

PALM, NICOLAUS, var engelsman, skeppshövidsman i Sigfrid Jönssons (se denne) flotta i Kalmar 12.3 1568.

PALNE (PANNE) ERIKSSON, se **ROSENSTRÅLE**.

PEDER, se även **PER** och **PETTER**.

PER ANDERSSON (I), skeppare galejan Turken 5.6 1547, »ner Kongl. Ma:tt foor til Axel Nilsons [Banér på Djursholm] barnsööl» (jfr Banér, Gustaf Axelsson), d:o sk Ulven 1555, 1556 och 1557, d:o sk Svanen 1558 och 1560, var skeppshövidsman 1564, d:o sk Finska Svanen s. å. [sannolikt felskrivning för Peder Axelsson (se Banér)], skeppshövidsman sk Engelska Pinkan 1567 och 1568, d:o sk Kämpen (l. Elefanten) 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Nyköpingsbarken 1573, d:o sk Rosen senare s. å., d:o sk Delfinen 1574, d:o sk Svanen 1575, d:o sk Svenska Kristoffer senare s. å., uppfordrade sjöfolk 1576, skeppshövidsman sk Röda Pinkan s. å., d:o sk Klosshuggaren 1577, d:o sk Ormen i Bengt Söfringsson Gyllenloods (se denne) flotta på Narvas farvatten 1578, d:o d:o 1579, skjuten till döds på Narvas redd s. å.

PER (PEDER) ANDERSSON (II), skeppshövidsman sk Röda Lejonet 1567, d:o sk Lybska Kristoffer 1568 och 1569, d:o sk Engelska Pinkan 1570, d:o vid Ångermanlands skeppsbyggning 1574, var i tjänst 1582, död s. å. eller 1583. Var gift.

PER ANDERSSON (III), skeppshövidsman sk Näktergalen 1593.

PEDER AXELSSON, se **BANÉR**.

PER BENGTSSON, var skeppshövidsman på Revals farvatten 1573.

PER CARLSSON, skeppshövidsman sk Troilus 4.8 1563, d:o sk Danska Hjorten 1564, drabant 1568.

PER CHRISTIANSSON, skeppskapten sk Draken 1599.

PEDER (PER) ERIKSSON (ERSSON) (I), (även kallad »finske Peder Eriksson»), skeppshövidsman sk Kalmarbarken 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., skeppshövidsman på Kalmarflottan (? sk Böse Lejonet) 3.9 s. å., d:o sk Kalmarbarken 18.8 1565, d:o sk Lybska Hjorten 1566 och 1567, d:o sk Röda Draken 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

PEDER (PER) ERIKSSON (ERSSON) (II) GAMMAL, var skeppare vid Kalvö varv i Finland 1576, skeppshövidsman 1581, d:o vid Viborgs skeppsgård 1584, d:o vid Södra Finlands galejbyggnad 1585, d:o vid Åbo skeppsgård 1587, d:o sk Hinden i den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. s. å., d:o i Stockholm 1589, d:o sk Duvan s. å., d:o i Stockholm 1590—91, d:o sk Stora Svanen sistn. år, var i tjänst 1595, men upptages då bland »gamla, sjuka och förlamade personer», skeppskapten sk Boijenspinkan i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598, var i tjänst 1604.

PEDER FINNE, (? skepps-)hövidsman i Älvsborg 1561. — Möjligen identisk med Peder Svensson (se denne).

PETTER (PEDER) FRANSSON, var skeppskapten 1599, d:o sk Svarta Katten 1602, d:o sk Enhörningen 1603, underkapten sk Morianen 1604 och 1605, tjänstgjorde vid flottan i Kalmar 1606, skeppskapten sk Svarta Hunden 1608 och 1609, d:o på en lodja 1610, d:o sk Svarta Hunden 1611 och 1612, var i tjänst i Stockholm 1615. »Fordom skeppskapten Petter Fransson» låg 31.3 1629 »på sin sotesäng» och erhöi några dagar senare, enär han »intet haver att hjälpa sig med» och »ligger av ålderdomssvaghett dagligen till sängs — — — 6 tunnor spannmål årligen».

PER (PEDER) HANSSON (I), skeppshövidsman sk Juten 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Lybska Svanen 1565, d:o sk Ängeln 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., mönstrade K. M:ts skeppsfolk från Norrland i Gävle 1.1 1567, skeppshövidsman sk Finska Barken 1577.

PER HANSSON (II), underhövudsman sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., död s. å.

PER HARALDSSON (HARELSSON), befälhavare på en svensk kapare, som opererade vid Emden 1564, skeppshövudsman sk Lilla Fåxen våren 1570 i Kalmarsund, d:o sk Finska Falken (l. Finska Barken) 1573, d:o sk Jonas våren 1574, d:o vid Ångermanlands skeppsbyggning 1576, d:o sk Buffeln 1577, hövudsman vid Haliko varv utanför Åbo s. å., d:o vid Åbo skeppsgård 1578—80, förordnad att utrusta finska flottan 2.3 1578, förde (sk Ormen) densamma till Reval 19.6 s. å., skeppshövudsman sk Kalmar Falken på Narvas farvatten 1579, hövudsman vid Helsingfors skeppsgård 1580—85, skeppshövudsman sk Svalan (enl. annan källa sk Jonas) 1580, d:o d:o på Narvas farvatten 1581, d:o vid Helsingfors skeppsgård 1583—85, d:o sk Röda Draken 1585, d:o vid Skeppsholmen i Stockholm 1585, var skeppshövudsman vid Kexholmsflottan s. å., död 1587 eller 1588, efterlämnande änka »i stor fattigdom».

PER HINDERSSON, skeppshövudsman vid Kexholmsflottan 1582—90, d:o sk Samson 1582, 1585, 1586, 1587 och 1590.

PER INGOLFSSON (INGELSSON), hövudsman vid Svartö varv 1579, d:o vid Drakenäs varv 1580.

PER JACOBSSON MÅLARE, skeppshövudsman sk Stålnäbben 1577, d:o sk Kalmar Falken 1579, utskrev sjöfolk i Västergötland och Dal s. å., skeppshövudsman vid Raumo och Björneborgs skeppsbyggningar 1580, skeppskapten sk Valen 1602.

PER JOENSSON, skeppshövudsman sk Bruna Björnen 1566, 1567, 1568 och våren 1569, d:o sk Tanthejen senare s. å., d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Svenska Kristoffer 1573 och 1575, bisittare i Stockholms rådhusrätt 10.9 1576, skeppshövudsman sk Renen 1579. — Möjligen identisk med Per Johansson och / eller Per Jönsson (se dessa).

PER JOHANSSON (JOENSSON), skeppshövudsman sk Sankt Erik 1567, avlönade skeppsfolket i Dalarö 1570, skeppshövudsman sk Svenska Kristoffer 1573—74, underamiral (sk Svenska Kristoffer) i Henrik Arvidsson Gyllenanckars (se denne) flotta på Narvas farvatten 1575, tjänstgjorde vid Västerviks varv 1576—78, var död 1579. — Möjligen identisk med Per Joensson och / eller Per Jönsson (se dessa).

PER JÖNSSON, var skeppshövudsman 1573. — Möjligen identisk med Per Joensson och / eller Per Johansson (se dessa).

PEDER (PER) LARSSON (I) från (i) VÄRMLAND, (även kallad »lille Peder Larsson» och »värmländske Per Larsson»), skeppshövudsman sk Danska Hjorten 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Danska Hektor våren 1565, d:o och befälhavare (sk Bruna Björnen l. Gävlebjörnen) över några skepp och galejor åt tyska sidan 8.8 s. å., d:o över 3 skepp att i Stralsund och Rostock hämta tyska furstar och sändebud våren 1566, befälhavare efter Clas Christersson Horn (se denne) över den utevarande flottan åt Bornholm och den tyska sidan 11.8 s. å., varunder hane erövrade det danska sk Flyende Serpent, amiral (sk Danska Hektor) över 3 skepp från Varberg till Nederländerna eller England för att uppköpa skepp och värva sjöfolk 5.3 1567, överste för knektarna i Småland och Närke vintern 1568, amiral (sk Bruna Björnen) över flottan på Revels och Livlands farvatten s. å., ✕ Revels redd med 12 från Danzig utrustade kapare s. å., skeppshövudsman sk Råbocken 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

PER LARSSON (II) se (STENSBÖLE-SLÄKTEN).

PER LARSSON (III), (även kallad »Söderköpings Per Larsson», förde adligt vapen med snedställd mänskära), skeppshövudsman sk Necken (i Kalmar) 1555, d:o sk Röda Gripen 1568, var i tjänst 1569.

ATA

GABRIEL CHRISTIERNSSON OXENSTIERNA
och BEATA ERIKSDOTTER TROLLE
Gravsten i Fasterna kyrka, Uppland. (Biografi s. 60)

PEDER MATSSON, skeppshövidsman sk Brummaren 1567.

PER MÅLARE, se **PER JACOBSSON M.**

PER MÅRTENSSON, skeppare, befälhavare vid Gävle varv 1592—95.

PER (PEDER) NILSSON (I), (kallas 1567 och 1568 »Per Nilsson i Kalmar») skeppare galejan Flytespånen 1555 och 1556, d:o sk Nya Barken senare sistn. år, d:o sk Häringeskutan 1560, d:o sk Stora Gripen 1563, skeppshövidsman sk Vändekåpan 1565, d:o sk Lypska Näcken 1566, d:o sk Danska Morianen 1567, d:o sk Lotsmanspinkan senare s. å., d:o sk Brummaren 1568, d:o Greken (l. Fortuna) 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Björneborgsgalejan 1573, d:o sk Rosen 1575, befälhavare över 3 proviantskepp från Söderköping till Livland 1576, skeppshövidsman sk Kalmar Falken i sept. 1577, utskrev sjöfolk i Västergötland och Dal 1579, hövidsman vid Björneborgs varv 1580—81 (? kaptan vid prämbyggnaden i Finland 1603).

PEDER NILSSON (II) (även kallad »finske Peder Nilsson»), skeppshövidsman sk Näcken 1567.

PER OLSSON (OLUFSSON) (I) DRAVANT, skeppshövidsman sk Rosen 1564, d:o sk Röda Lejonet 1565 och 1567, d:o sk Svenska Kristoffer 1575, d:o sk Jonas 1577, var i tjänst 1581.

PER OLSSON (II), skeppskapten sk Råbocken i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598.

PEDER PEDERSSON, se **GEDDE**.

PER PERSSON (I) till Hageby, var skeppshövidsman 1564.

PER PERSSON (II) (även kallad »finske Per Persson»), drabant 1564 och 1565, skeppshövidsman Lybska Hjorten 1567.

PER PERSSON, se även **STOLPE**.

PEDER SIFFRIDSSON, skeppshövidsman sk Viborgspinkan 1567, d:o sk Rosen 1572, d:o sk Viborgspinkan 1573 och 1574, d:o sk Finska Barken 1576. Anklagad vid Stockholms rådhusrätt 3.10. s. å. för att ha slagit ihjäl skepparen på Finska Barken, Jacob Larsson från Åbo. »Ther till medh hade förenempde Peder Sigfridson misbrucket h[ögbemäll]:te K.M:ttz vthgifne bestälningh til siös och röffuet i finske skären någre H.K.M:ttz vndersåther, thesliges någre fremmende, som icke wore Swerigis fijender vthen achtede giöre tilförningh till Räfte. Sammeledis hade han gjortt i Räfte stadh, efter såsom H.K.M:ttz tilförordnade stadthällere, så och borgmestere och rådmän clageligen hade tilkännegiffuit och H.K.M. therum ödmikeligen tillschriffuit. Therföre viste man icke frije hans lijff. Pie memorie». Avrättad s. å. Därpå »lät K. M:t taga efter honom hans bästa tingest, synnerligen i silver och annat sådant».

PER STAFFANSSON, skeppshövidsman sk Lybska Kristoffer 1567.

PEDER SVENSSON (även kallad »finske Peder Svensson» och »Peder Svensson finne»), skeppare sk Kravelen 1560, skeppshövidsman sk Lotsmanspinkan 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., för sitt förhållande under slaget »dömd och avsgd från ära, liv och gods» av Erik XIV:s nämnd, men benådad, skeppshövidsman sk Råbocken 1567, d:o sk Stålnäbben i aug. s. å. samt 1568, d:o d:o på Narvas farvatten 1569. — Möjligen identisk med Peder Finne (se denne).

PEDER (PER) SVENSSON, se även (SVART).

PER TUR[E]SSON, skeppshövidsman sk Herkules 1565.

PER WILLEMSSON (WILLAMSSON), var skeppshövidsman på Kaimarflottan 3.9 1564.

PER ÄLÄNNING, skeppare (befälhavare) sk Gamla Holken 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å., d:o sk Brunten 1536.

PEDER (PER) ÖLÄNNING (ÖLENDER, OLENNING), drabant 1556, skeppshövidsman sk Lotsmanspinkan 3.9 1563 och våren 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Långa Barken senare s. å., d:o sk Danska Hjorten 1568, d:o sk Finska Memnon 1569 och våren 1570, d:o sk Rosen 1572. — Möjligen identisk med Ödningh, Per (se denne).

PERLESTICKARE, se **MELCHER (MELCHIOR) CLEMETSSON P.**

PIJL, DAVID, skeppshövidsman sk Grönsiskan 1579, d:o sk Strutsen senare s. å., d:o sk Mårsepinkan 1580, d:o vid Helsingfors skeppsgård 1580—81, d:o sk Strutsen 1581, d:o sk Kalmar Falken (enl. annan källa sk Jonas) s. å., var i tjänst i Finland 1588.

PLÅT, OLUF, skeppshövidsman sk Misericord våren 1565, d:o sk Soldanen senare s. å.

POCKARE, se **LASSE P.**

POSSE (PÅSSE, PÅSA), CHRISTIER(N) (CHRISTOFFER) (S:SON), skeppshövidsman sk Sankt Erik 1567, d:o sk Enhörningen 1569, d:o d:o (i Viborg) 1570—71., d:o sk Ugglan 1582, d:o d:o vid Kexholmsflottan 1582—83, i tjänst i Viborg hösten 1583, fogde i Lappvesi 1585—88. — Utan känt sammanhang med adliga ätten Posse (förde i sigillet ett hjärta).

PRESTON, GEOFFREY (i Sverige kallad Sigfrid Preston eller Sigfrid Engelsman eller »engelske Sigfrid»), son t. en borgare i London, engelsk hovtjänare, kom i hertig Johans tjänst 1559, då denne uppehöll sig i England, inträdde i tjänst vid svenska hovet 1561, medföljde Nils Sture till England vid Erik XIV:s frieri till drottning Elisabeth s. å., fick avsked från hovtjänsten för att i Skottland och England värva krigsfolk och kapare 1563, tillfångatagen av danskarna vid Älvsborg i september s. å., frigiven 1565 avreste P. till England, där han verkade för utrustning av kapare i konung Eriks tjänst, kontrakterades att jämte John Keyle (se denne) »strida mot danskarna i Oceanen» (störande av svavelimporten från Island) 26.3 1567, skeppshövidsman och befälhavare över 3 skepp i Västersjön 24.3 1568, ryttmästare för en engelsk fana 1569, lades i borgläger på Öland med sina ryttare 21.3 1570, deltog med sagda fana i ryska kriget 1570—72, inträdde i tjänst hos hertig Carl 1572, sändes av hertigen till Tyskland 1574 i samband med dennes giftermålsplaner. G. efter 1.7 1568 m. Agneta Knutsdotter Lillie (af Ökna). — Förlänades Skägga fjärding på Värmdö 1572, vilken förläning dock indrogs 8.9 1574 på grund av P:s stämplingar mot Johan III.

PRYSS, ANDERS HÅKANSSON, son t. hövidsman Håkan Classon P., f. i Norrköping, skeppshövidsman sk Nyköpingsbarken 1572, var skeppskapten 1590, d:o sk Svenska Björnen 1602, d:o sk Kåteren 1605, död 1612. G. 1:o m. Clara Nowenburg, 2:o m. Ingrid Carlsdotter Bank.

PRYTS, TRULS, var skeppshövidsman i Helsingfors 1585.

PÅVEL JÖRANSSON (JÖNSSON), skeppskapten sk Pelikanen 1595.

RAFFUEL ANDERSSON, skeppshövidsman sk Hollandspinkan (f. d. Hamburgsbojorten) 1565, d:o sk Engelska Pinkan 1566, d:o sk Hollandspinkan 1567, d:o sk Danska Morianen 1568, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

RAFFUEL HALFVARDSSON, skeppshövidsman sk Röda Lejonet 1565, d:o sk Tyska Morianen 1566 och 1567, d:o sk Svenska Kristoffer 1573—74.

RAFFUEL HALSTENSSON, skeppare (befälhavare) sk Kalmarbarken 1536.

RAFFUEL VÄSTGÖTE, skeppshövidsman sk Kalmarbarken 1567.

(RAM), TORSTEN SALOMONSSON, son t. Salomon Torstensson (Ram), adlad 1.4 1525, befallningsman på Tavastehus 1527—29, amiral över skeppen på Revals farvatten 1535, var skeppshövidsman 1543 och 1544, förordnad jämte Jöns Västgöte (se denne) till Viborg att rådgöra om befästningens förbättring 1549, död omkr. 1550. G. m. Brita Johansdotter Fleming.

RASMUS SEFVEDSSON, hövidsman vid Lallis (Lechtis?) varv 1589.

REDEL HANSSON, var »skipzleutnant» 1585—87; han benämnes även skeppshövidsmanslöjtnant.

RENTZEL (RENSEL), CLEMENT, kom från Livland och gick i Gustaf Erikssons tjänst 1521, x Värmdö kyrka s. å., skeppshövidsman i Ivar Flemings flotta till Preussen och Pommern efter hjälptrupper åt Kristian III 1534. — Vid träffningen mot danskarna vid Värmdö kyrka, där bl. a. 2 danska skepp erövrades, blev R. så illa sårad, att han bars bort i tro att han var död. Synes ha kommit i onåd 1536.

RESENÄR, se MIKEL R.

RIBBING, CHRISTOFFER, son t. lagmannen Nils R. och Anna Olofsdotter Stenbock, konungens brevvissare 1.12 1554, skeppshövidsman sk Stora Råbojorten 1563, d:o sk Hollandsbarken 1564, var en av Erik XIV:s fångvaktare, död 18.3 1602. G. 1:o m. Kerstin Pedersdotter, 2:o m. Carin Kagg. — Möjligen identisk med Christoffer Nilsson (se denne).

RIIDZ (RYDZ), JACOB, underskeppare (underhövidsman) sk Kamperman 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å., skeppare (befälhavare) sk Finska Barken 1536.

ROMAN, SEBALTH, »Bagges löjtnant» sk Elefanten 4.8 1563, ✕ Gotska Sandön 11.9 s. å.

RODSKARL, se OLOF R.

ROSENBANÉR, HANS NILSSON, son t. Johan III:s sekreterare Nils Hansson Brask till Helgö, sekreterare hos hertig Carl 1597—98, skeppskapten 14.8 1598, d:o sk Vita Falken i Joachim Scheels (se denne) flotta 25.10 s. å., i specialuppdrag åt hertig Carl till Helsingör 30.7 1600, skeppshövidsman sk Älvsborgs Svanen 1601, underbefälhavare (galejan Strussen) i kapten Clitons galejflotta senare s. å., amiral (sk Stjärnan) över 3 skepp att hemföra tyska sändebud 19.8 1602, d:o (sk Förgyllda Lejonet) över 3 skepp till Stralsund 1604, ryttmästare över fogdefanan i Uppland och Västmanland s. å., adlad Rosenbanér 30.4 1607, kammarjunkare 1608, död 1612. G. m. Ingrid Larsdotter.

ROSENHANE, JÖRAN JOHANSSON, f. 1525, säges vara son t. riksrådet Johan Thuresson (tre rosor) och Carin Knutsdotter (Roos af Hjelmsäter), adlad Rosenhane 20.8 1558, fogde på Nyköpings slott 1562—63, var skeppshövidsman, deltog i hertigarne Johans och Carls resning mot Erik XIV 1568, kallas ryttmästare 1570, fullmakt att mönstra ryttare och knektar till Finland 9.9 1571, d:o att förhandla med allmogen 6.2 1572, ståthållare på Nyköpings slott 1574, död 1576. G. m. Märta Nilsdotter (Bölja). (Porträtt s. 68). — Möjligen identisk med skeppshövidsmannen Jöran Johansson (se denne).

(ROSENMARCK), OLOF JOHANSSON, stamfar för adliga ätten Rosenmarck, »Arvid Trolles fänrik» sk Sankt Erik 1563, ✕ Gotska Sandön 11.9 s. å., skeppshövidsman och kvartermästare sk Finska Svanen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

ROSENSTRÅLE, PALNE (PANNE) ERIKSSON, son t. prebendefogden Erik Jönsson R. och Magdalena Palmesdotter (horn med stjärna), tjänade under Östgöta ryttare 1559, skeppshövidsman sk Lybska Christoffer 1567, d:o sk Troilus senare s. å., beordrades uppföra bråtar på Holaveden till skydd mot befarat danskt angrepp 1568, fogde på Vadstena slott 1570—71, ryttmästare för Östgöta ryttare 1574—79, slottsloven på Stegeborg 12.8 1589, befallningsman i Östergötland 1592, proviantmästare därstädes 1593, avsatt av hertig Carl 5.6 1594, död 1596. G. m. Anna Trulsdotter Marbo (halv lilja och stjärna), halvsyster till Johan Gudmundsson Ulf af Horsnäs' (se denne) fru.

RYDZ, se **RIIDZ**.

RYNING, NILS ERIKSSON, son t. riksrådet Erik R. och Anna Bengtsdotter Lillie, sändebud till Frankrike 1542, slottsloven i Viborg 27.10 1555, kammarjunkare hos Erik XIV, legat till Ryssland 1561, skeppshövidsman sk Herkules 1563, ✕ Gotska Sandön 11.9 s. å., d:o d:o 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., skeppshövidsman på Kalmarflottan 3.9 s. å., krigskommissarie 4.7 1566, skeppshövidsman sk Danska David 1567, hertig Carls råd 1570, en av Erik XIV:s fångvaktare 1573, död 13.3 1578. G. 13.1 1544 m. Ingeborg Trolle. Sonen Axel blev riksamiral och dottern Kerstin g. m. amirallöjtnanten Clas Hansson Bielkenstierna.

RYSS, se **BENGT R.**

RYTHER, LUCAS, skeppskapten sk »Förlårade Dåther» (från Danzig) i Joachim Scheels (se denne) flotta 25.10 1598.

RÄF, BENGT, förde Österbottens vapen vid konung Gustaf Vasas begravning 21.12 1560, skeppshövidsman sk Härmästaren 1563, d:o sk Älvsborgsbarken 4.8 s. å., d:o d:o 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Gävle Björnen (l. Bruna Björnen) senare s. å., varvid han i juli uppbringade 8 holländska kofferdiskepp, destinerade till Narva, skeppshövidsman sk Gävle Björnen (l. Bruna Björnen) 1565, ståthållare på Kalmar slott 1566—67, mönstrade K. M:ts skeppsfolk från Småland i Kalmar 1.1 1567, dödligt sårad i Stockholm av konung Johans drabanter 19.2 1569, död 24.2 s. å. G. m. Brita Schack.

RÄF, JÖNS, var skeppskapten 1599, befälhavare över galejbesättningar under transport till Dyna 30.6 1601.

RÄF, MÅRTEN, var skeppshövidsman 1527.

(SABELHIERTA), BENGT LARSSON, son t. Lars Jönsson, var fast underamiral vid Stockholms skeppsgård 22.3 1595—1597, tygmästare vid d:o 1600—01, t. f. ståthållare i Narva 1602—03, åter underamiral vid Stockholms skeppsgård 1604, underamiral (sk Blå Ormen) i

Bengt Gyllenloods (se denne) flotta 23.4 s. å., holmamiral i Stockholm 10.10 s. å.—14.5 1605, ståthållare i Pernau 1.9 1605—26.2 1609, förordnad överföra krigsfolk från Finland till Reval 2.1 1607. G. m. Birgitta Jacobsdotter.

SANDER N. N., var skeppshövdsman under amiralen Arvid Eriksson (Stålbarm) (se denne) 1584. — Möjligen identisk med van Amelandt, Sander (se denne).

SANDER SKOTTE (SKÅTTE), sannolikt från Skottland, var skeppshövdsman på 1560-talet (sk Böse Lejonet), d:o sk Lybska Näcken 1564.

SASSE, STAFFAN, var från Westfalen, i svensk tjänst sedan Svante Stures tid (1504—12), av Lübeck sänd med undsättning till Kristina Gyllenstierna vid danskarnas belägring av Stockholm 1520, antogs av Kristina Gyllenstierna till skeppshövdsman, sedan han därpå hade »strukt omkring i Östersjön» och var kommen till Danzig på väg till Ryssland, fick han höra talas om Gustaf Erikssons företag, avseglade i stället till Stockholms skärgård och förstärkte därvarande obetydliga sjöstridskrafter med sina fartyg i juli 1521, ~~sk~~ stred mot Sören Norby i Ålands skärgård s. å., antogs till hövdsman i Gustaf Erikssons krigshär (lägret i Rotebro) s. å., jämte Erik Fleming (se denne) förhindrade han Junker Thomas undsätta Stockholm sommaren 1522, adlad 3.4 1524, skeppshövdsman sk Lybska Svanen under företaget mot Gotland s. å., d:o i amiral Jöns Lilliesparres (se denne) sjöstyrka till Kalmarsund mot Norbys flotta 1526, slottsloven i Stockholm 6.11 1531, föll i onåd 1535 men åter i nåd 1537, levde ännu 1547. G. m. Emerentia Hansdotter Gammal. — Erhöll i förläning räntan av Österhanninge socken i Södermanland 25.4 1526 och en tomt i Stockholm 7.5 1547. Staffan Sasses gränd i Stockholm är uppkallad efter honom.

SCHEEL (von SUCKOW), JOACHIM (JOCHIM), till Kungsberg, f. på Rügen 1531, ~~x~~ deltog i spetsen för 500 knektar under Henrik Horns anfall mot Narva 1579, var skeppshövdsman under Bengt Söftringsson Gyllenloods (se denne) befäl på Narvas farvatten i jan. 1580, d:o sk Strutsen i maj—nov. s. å., hövdsman över tyska knektar i Helsingfors 1581, var bisittare i Stockholms rådhusrätt 29.4 1583, skeppshövdsman sk Ängeln på exp. till England s. å., befälhavare å hertig Sigismunds sk Hålsinge Lejonet till Lissabon 28.7 1585—7.10 1586, skeppskapten sk Draken (nybyggd och hennes första resa) till Spanien 1595, tjänstgjorde vid Västerviks varv s. å., uppdrogs tillsynen över alla nybyggda och under byggnad varande skepp 12.2 1596, kallas hertigens skeppskapten s. å., översteamiral över sjögående flottan 23.5 1597, vilken sedan biträdde hertig Carl vid intagandet av Kalmar slott, verkställde en expedition till Danzig för utspionerande av konung Sigismunds förhållanden juli s. å. samt deltog i betvingandet av Åbo i september s. å., beordrades att genast utreda flottan och med den gå till Älvsnabben 2.5 1598, översteamiral (sk Svenska Ängeln) över densamma 14.7 s. å. och blockerade sedermera konung Sigismunds flotta vid Stegeborg under dagarna för Stångebro-operationen s. å., översteamiral (sk Svenska Ängeln) över flottan till Finland för att nedslå Arvid Stålbarms (se denne) motstånd mot hertig Carl 1599, intog Kastelholm omkr. 1.8 s. å. och — för andra gången — Åbo slott i början av september s. å., en av domarna över de vid detta tillfälle gripna anhängarna av konung Sigismund, ståthållare på Åbo slott 8.11 s. å., befälhavare över »lilla» flottan i Finland 1600, förordnad att hava tillsyn över skeppsbyggnaden i Sverige och Finland 1.11 s. å., Sveriges rikets amiral 13.5 1601—10.6 1602, befälhavare över flottan på Rigas farvatten 1601, holmamiral i Stockholm 1602—05, död i april 1606. — Den 17.4 s. å. befallde konungen, att en »vacker kista» skulle förfärdigas åt hans stoft. En av hertig Carls sedermera Carl IX:s yppersta krigare och trogne förkämpe, stod han högt i gunst hos honom. Då den unge Johan Fleming, en av översteamiralen Clas Flemings (se denne) efterlämnade söner, och hans olyckskamrater efter Åbo slotts kapitulation 1599 hos hertigen begärt nåd, ville Joachim Scheel »gärna ge sitt liv» om han därmed kunnat frälsa ynglingens. »Men», sade han till denne, »jag är icke mera än en fattig tjänare och soldat hos min herre. Jag råder intet. Dock vad hans kära fru moder och syskon

belanger, det vill jag gärna efter min största makt, råd och dåd vara dem till allt gott befordrig.» Amiralens förböner hos hertig Carl voro dock förgäves. Bland J. S:s förläningar må nämnas den 1599 erhållna Kungsbergs gård i Fogdö socken i Södermanland.

SCHENCK (SKENK), NILS, skeppshövidsman sk Troilus 1565, ✕ Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å. — Schenck synes hava varit en lika tapper som modig sjöman. Vid Bukow, sedan den danske amiralen Herluf Trolle utan framgång hade anfällt Clas Horns (se denne) amiralsskepp Sankt Erik, vände han sig mot Schenck. Trolles skepp, Jægernesther, ett jätteskepp i förhållande till Troilus, kom seglande direkt på detta med galjonen över Troilus' kajuta, varvid kryssmasten föll över bord, skeppet vräktes på sidan så att det låg under Jægernesther »som en and under en falk» och vatten rann in genom kanonportarna. »I svenske förrädare», ropade så Trolle, »stryk för konungen av Danmark!» och befällde sitt folk att äntra. Schenck lät sig emellertid icke skrämmas. Med sitt grova skytt samt sina båtsmän och 70 finnar, som »sköto med stålbgår, så att pilen rök som hagel» höll Schenck danskarna på avstånd, så att de icke kunde taga sig ombord. Under striden fick S. sikte på Trolle, som stod högt uppe på Jægernesther, klädd i sitt harnesk av djupblått stål och med fjäderprydd hatt. Schenck slet till sig sin bössa och fällde Trolle i däck med ett skott genom hakan, varpå striden upphörde. Trolle avled sedermera av sina sår. I slaget den 7 juli var Schenck lika hårt ansatt igen av det danska amiralsskeppet, Kristoffer, men försvarade sig alltjämt tappert och framgångsrikt. Denna gång fick den danske underamiralen Niels Trolle sitt ena ben avskjutet av Schencks kanoner.

SCHWEDER von LUNDEN, löjtnant i amiral Maydells (se denne) flotta på Peipus 1592.

SCHRIFVER, se **BERTIL OLSSON S.**

SCHRIFVER, se **FRANS MÅRTENSSON S.**

SEVED (SVEN) GESTRING, drabant hos hertig Erik, skeppshövidsman sk Nyköpingsbarcken 1563, ✕ Bornholm 30.5 s. å., hövidsman för en fänika under »norska tåget» 1564, skeppshövidsman sk Hjorten s. å.

SIBBO HANS ERSSON, se **H. E. (IV).**

SIGFRID ANDERSSON, skeppshövidsman och kvartermästare sk Jägaren 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., var i tjänst i aug. 1579, död 9.10 s. å.

SIGFRID ENGELSMAN, se **PRESTON.**

SIGFRID (SIFFRID) HANSSON, var skeppshövidsman 1569.

SIGFRID HENRIKSSON, hövidsman för en fänika skeppsknektar 1566.

SIGFRID (SÖFFRING) JUTE, hade befäl på en av »örligsjakterna» på Viborgs och Revels farvatten 1559, löjtnant sk Finska Svanen 1563, ✕ Bornholm 30.5 s. å., skeppshövidsman s. å., ✕ Gotska Sandön 11.9 s. å., d:o sk Finska Svanen 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 och Ölands norra udde 14.8 s. å., d:o d:o 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., då han stupade. — Förlänades halvparten av Huddinge sockens årliga räntor 1545.

SIGFRID (SÖFFRED, SÖFFRING) JÖNSSON (JONSSON) (I), skeppshövidsman sk Sankt Erik 1560, d:o d:o sk Hektor 1563, ✕ Bornholm 30.5 s. å. och Gotska Sandön 11.9 s. å., d:o sk Elefantén 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Sankt Erik på Kalmarflottan 3.9 s. å., amiral (sk Lybska Bojorten) över 7 skepp på exp. till Stralsund 1565, skepps-

Nynäs, Tystberga, Södermanl.

JÖRAN JOHANSSON ROSENHANE

(Biografi s. 66)

hövidsman sk Soldanen senare s. å., efter Erik Filipsson (se denne) amiral över en flottavdelning på Narvas farvatten 9.8 1566, skeppshövidsman sk Neptunus 1567, d:o sk Valen (nybyggt skepp) senare s. å., underamiral i Peder Bagges (se denne) flotta s. å., förordnad amiral över skeppen i Kalmar 12.3 1568. — Möjligen identisk med den Sigfrid Jönsson, som var fogde på Öland 1569—71, hade inseendet över Borgholms siott 1571—72, på ålderdomen var bosatt på det honom förlänade Långlöts kyrkohemman å Öland samt avled på 1580-talet.

SIGFRID JONSSON (JÖNSSON) (II), skeppshövidsman sk Laxen i Kexholmsflottan 1585, 1586 och 1587, d:o vid samma flotta 1588, d:o vid Kuparsari bankstad s. å., fogde i Eurepe härad i Karelen 16.4 s. å.—1599, levde sannolikt 1608.

SIGFRID MÅRTENSSON, hövidsman vid Louvia bankstad i Finland 1588.

SIGFRID PERSSON, skeppshövidsman sk Troilus våren 1569, d:o sk Jägaren senare s. å.

SIGFRID (SIFFRID) SIFFRIDSSON, skeppshövidsman sk Nyköpingsskeppet 1567, d:o sk Danska Hektor 1568.

SIGNE (SIGNELL), SVEN, skeppshövidsman sk Danska Hjorten 1567, uppfordrade skeppfolk i Västerås 12.8 1569, skeppshövidsman sk Valen 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

SIMON (SÖREN) ANDERSSON, skeppshövidsman sk Lilla Gripen 1567, d:o sk Vändekåpan 1568, d:o sk Danska Morianen 1569, d:o sk Finska Memnon 1570, d:o sk Danska Morianen (i Viborg) senare s. å., d:o vid Häringe varv 1573, d:o sk Björnedansen 1573—74, uppfordrade sjöfolk 1576, var i tjänst 1585. — Möjligen identisk med Sven A. (se denne).

SIMON ANDERSSON, se även **BAGGE, SVEN (SIMON) ANDERSSON**.

SIMON ERIKSSON (I), skeppskapten sk Hinden i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598.

SIMON ERIKSSON (II), skeppskapten sk Stjärnan i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598.

SIMON ERSSON (ERIKSSON), se även **URWÄDER**.

SIMON HENRIKSSON (HINDERSSON), skeppare sk Helsingforsjakten 1563, skeppshövidsman sk Lybska Bojorten 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å.

SIMON MICKELSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet.

SIMON MÅRTENSSON, skeppshövidsman sk Långa Barken 4.8 1563.

SIMON PERSSON, skeppare vid Björneborgs varv 1580—82, skeppshövidsman vid Louvia bankstad i Finland 1589, d:o därstädes byggda sk Nya Galejan s. å., död efter 26.6 s. å.

(SJUNDBY-SLÄKTEN även kallad HÄSTESKO), JACOB HENRIKSSON, son t. väpnaren Henrik Östensson och Alissa Ragvaldsdotter (Dönsbysläkten), stallmästare hos Gustaf Vasa 1546, amiral över flottan i Nylands farvatten 21.9 1558, befallningsman på Viborgs slott 25.10 1559, ståthållare i Finland 1562 och 1564, fältöverste vid rytteriet i Sverige 1565, ✕ Axtorna 19.10 s. å., fältmarskalk 1566, föll i dansk fångenskap s. å., död i juni 1567. G. m. Christina Henriksdotter Horn af Kanckas.

SKENK, se **SCHENCK**.

SKEPPAR CARL, se **CARL JONSSON**.

SKEPPAR OLOF, se **OLOF ERIKSSON (I)**.

SKOTTE, se **DAVID S.**

SKOTTE, se **SANDER S.**

SKRIFVARE, se **MATS PERSSON (II)**.

SKRIFVARE, se **NILS S.**

SKRÄDDARE, se **ANDERS S.**

SKULL, JACOB, skeppskapten sk Hälsinge Lejonet 1586.

SKULTE, MATS PERSSON, kämnär i Stockholm 1555, rådman 1556—61, borgmästare 4.5 1562, överste skeppare sk Mars i Jacob Bagges (se denne) flotta 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., då han vid Mars' undergång räddade sig ombord på lybska amiralssk Engel och därpå blev dansk krigsfånge, utväxlad 1565, skeppshövidsman sk Danska Hektor 1567, var borgmästare ännu 1580, död före 16.2 1584. G. 1:o m. N. N., 2:o m. Margareta N.

SKUTE (SKUTTA), SVEN, borgmästare i Linköping 1531, var borgare i Vadstena 1533, skeppshövidsman i Arvid Trolles flotta 1534, avlade borgared i Stockholm 1536, kämnär därstädes 1538 och borgmästare 1541, död före 1564. G. m. Barbro N. — Han synes ha bedrivit en betydande handel på utlandet. Under ett besök i Lübeck 1534 skall han ha kommit på spåren lybeckarnes avsättningsplaner mot Gustaf Vasa och meddelade konungen härom. Sveriges ingripande i Grevefejden torde i icke ringa mån ha föranletts av dessa viktiga underrättelser. I förlänning erhöll han bl. a. ett hus i Stockholm och fem gårdar i olika landskap 1534, två rättdömen Bisseberga och Torpa i Nässie socken 1535 samt ett hus i Stockholm 1543.

SKÅNING, se **THURE S.**

SKÅTTE, se **DAVID SKOTTE**.

SKÅTTE, se **SANDER SKOTTE**.

SLANG, ERIK BERTILSSON, son t. fogden i Borgo Bertil Håkansson S. och Anna Olofsdotter (Skinnarbacka-släkten), småsven hos Erik XIV 1561, skeppshövidsman 1563, d:o sk Troilus 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk David 1565, ✕ Bornholm—Rügen 7.7 s. å., d:o sk Böse Lejonet 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., amiral över finska flottan på Narvas farvatten i september s. å., skeppshövidsman sk Böse Lejonet i Per Bagges (se denne) flotta 1567, d:o sk Renen 1568, efter Lars Larsson (se denne) amiral (sk Råbocken) över flottan på Narvas farvatten 11.8 1569, amiral (sk Lybska Hjorten) över finska flottan på samma farvatten 4.3 1570, skeppshövidsman sk Kämpen (l. Elefanten) i Clas Flemings (se denne) flotta 29.5 s. å., ✕ Bornholm 16.7 s. å., amiral (sk Finska Memnon) över flottan på Narvas och Revels farvatten 20.4 1571, slottsloven i Viborg 30.7 s. å., amiral (sk Finska Memnon) över flottan på Narvas farvatten 20.3 1572, befallningsman på Viborgs slott och över Viborgs län 27.1 1576, amiral (sk Björnen) över flottan på Narvas farvatten 28.6 1580, ståthållare på Kexholms slott 31.5 1583, underamiral (sk Smålands Lejon) på den flotta, som till Danzig överförde den till konung i Polen valde hertig Sigismund i sept. 1587, amiral vid Åbo skeppsgård 1590—91, död 14.3 1592. G. m. Carin Eriksdotter Spåra (stjärna). — »För den skada han lidit haver för fienden» förlänades han av konungen skeppet Hägern 1581.

SLATTE, ERIK LYDERTSSON, son t. slottsloven på Stegeborg Lydert S. och Ingrid Kyle i h. 1:a gifte, var skeppshövidsman 1568. Var gift.

SLATTE, ERIK VERNERSSON, son t. skeppshövidsman Verner S. (se denne), var skeppshövidsman 1567—68, levde 1582.

SLATTE, NILS, son t. häradshövdingen Erik S. och Anna Lydiksdotter, förseglade bland adeln konung Gustaf I:s testamente 1560, upptages i registret över adelns rusttjänst 1562 och 1563, skeppshövidsman sk Älgen 1567, mönstrade jämte Hans Kyle (se denne) besättningarna å sk Svenska Hjorten, Svenska Kristoffer, Danska David och Älgen 20.7 1568, skeppshövidsman sk Älgen s. å., var i tjänst 1569, död 1577. G. m. Carin Månsdotter (Natt och Dag).

SLATTE, VERNER, bror t. föregående, förseglade bland adeln konung Gustaf I:s testamente 1560, avlönade skeppsfolket i Älvsborg 19.10 1561, upptages i registret över adelns rusttjänst 1562 och 1563, hövidsman på Lyckåborg 12.9 1564, skeppshövidsman sk Vändekåpan 1565, död före 1582. G. m. Carin Kyle. Sonen Erik S. (se denne) blev skeppshövidsman.

SMELTARE, se **SVEN S.**

SMÄLÄNNING, se **ABRAHAM NILSSON S.**

SMÄLÄNNING, se **CARL S.**

SMÄLÄNNING, se **ERIK ANDERSSON (I)** och **(II)**, noten.

SNIDAR(E), se **ANDERS ANDERSSON S.**

SOM(M)E, GERMUND ABRAHAMSSON, till Laggarp och Opplunda, förmodligen son t. Abraham Germundsson S. till Gödeberg och Märtha Christiersdotter Siöblad, skeppskapten sk Björnen 1599, död i februari 1621. G. m. Bengta Bengtsdotter Lilliestjelke.

SOM(M)E, MÅNS SVENSSON, till Västerby, förmodligen son t. Sven Abrahamsson S. till Gödeberg och Sjötorp och Gunhild Bengtsdotter Ryting till Västerby, hövidsman på Åbo slott 1526—28, fogde på Stockholms slott 29.1 1533, amiral (sk Stora Kravelen) över den svenska flottan, som tillsammans med danska, preussiska och holsteinska skepp opererade till understöd åt kung Fredrik i Danmark mot dansk-lybska flottan (Grevefejden) 30.4 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 16.6 och Dragör 13.11 s. å., amiral över flottan till Kalmarsund 1536, ståthållare på Kalmar slott 1537—39, fältöverste i Småland under Dackefejden 1542, slottsloven på Stegeborg 1544—48, riddare vid Erik XIV:s kröning 29.6 1561, riksråd 1562, vaktade hertig Johan på Gripsholms slott 1563, ståthållare på Kalmar slott 1565, biträdde såsom rådsförvant amiral Clas Christersson Horn (se denne) under sommarens sjötåg s. å., avsked från ståthållarskapet i Kalmar 1567, levde ännu i februari 1571 men var död 1579. Ligger begravnen i Kalmar. G. m. Anna Turesdotter Bielke. — År 1544 ansågs han oduglig att tjäna till sjöss, eftersom han »är sjuk och haver ett ont ben». I förläning erhöll S. 1537 Ludderhuvad i Dagsbergs socken, Östergötland och lagmansdömet på Åland, 1538 Tveta härad i Småland och 1539 häradsrätten i Vifolka härad i Östergötland.

SONE BOTVIDSSON, skeppshövidsman sk Kalmarbarken 1565.

(SOOP), KNUT HARALDSSON, son t. Harald Knutsson (Soop) och Carin Hansdotter (Tott), hövidsman för byssekyytarna i Viborg 1555—58, beseglade konung Gustaf I:s testamente 1560, kammarjunkare hos konung Erik XIV, slagen till riddare 1561, underamiral i

Jacob Bagges (se denne) flotta våren 1563, ✕ Bornholm 30.5 s. å., hövidsman för krigsfolket under fälttåget mot Norge hösten s. å., ståthållare i Jämtland 1564, skeppshövidsman sk Svenska (l. Stockholms) Hjorten 1565, d:o d:o 1566, ✕ Ölands norra udde 26.7 s. å., då han stupade. G. 1:o m. Ingegerd Turesdotter (Bielke), 2:o 1561(?) m. Anna Arvidsdotter Trolle.

(SPARRE af ROSSVIK), LARS SIGGESSON, son t. Sigge Larsson (Sparre) d. y. och Kerstin Månsdotter (Natt och Dag), jämte bl. a. Gustaf Eriksson Vasa en av de 6 svenska herremän, som lämnades som gisslan till Kristian Tyrann och förd till Danmark 1518, hemkommen blev han jämte Berend von Melen (se denne) »överste kapten till sjöss» över den nya svenska flottan sensommaren och hösten 1522, riksråd 1523, riksmarsk s. å., riddare vid Gustaf Vasas kröning 1528, en bland dem, som med en flottstyrka hemförde Gustaf Vasas första brud prinsessan Katarina av Sachsen-Lauenburg 1521, anförde en svensk styrka mot norska gränsen s. å., var på beskickning till Danmark 1536, befälhavare (jämte Johan Turesson) över krigsfolket i striderna med Nils Dacke 1542—43, död 12.1 1554. G. 1:o m. Anna Lindormsdotter (Vinge), 2:o m. Brita Trolle. — Genom sin hårdhet under en räfst i Småland 1537 på grund av vissa oroligheter, torde han ha varit upphovet till Dackefejden.

SPICHERNAGEL, HANS, skeppskapten sk Råven i Joachim Scheels flotta 25.10 1598.

SPORRE, ERIK, var skeppshövidsman 1544, befallningsman i Helsingfors 1551—53.

STAFFAN OLSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet (sk Rosen), d:o sk Lybska Bojorten på Narvas farvatten 1565 samt 1567, död hösten 1567.

STEN AXELSSON, se **BANÉR**.

STEN SVANTESSON, se **STURE**.

STENBOCK, ARVID GUSTAFSSON, friherre till Torpa, f. 9.8 1541, son t. ståthållaren frih. Gustaf Olofsson S. och Brita Eriksdotter Leijonhufvud, fången i Danmark 1563—68, befälhavare över skeppsfloTTan i Kalmar till försvar av Öland 14.2 1570, skeppshövidsman sk Valen s. å., amiral Clas Flemings (se denne) ställföreträdare 26.6 s. å., ✕ Bornholm 16.7 s. å., hovjunkare 1571, krigskommissarie i Estland 1573, hovråd 1576, överste befallningsman i Vadstena 2.3 s. å., riddare 1580, ståthållare i Östergötland 1594, av hertig Carl förklarad förlustig sina ämbeten 1596, lämnade Sverige och begav sig till konung Sigismund i Polen s. å., konungens ståthållare i Reval 1597, levde i landsflykt i Polen ännu 1607. Begraven i Danzig. G. m. Karin Månsdotter (liljeörn).

STENBOCK, se även (**BÅT**), noten.

(STENSBÖLE-SLÄKTEN), PER LARSSON (även kallad »finske Per Larsson») till Tarkis, son t. Lasse Larsson Livländer till Stensböle och Anna Hansdotter, skeppshövidsman sk Förgyllda Duvan våren 1565, d:o sk Råbocken senare s. å., d:o vid Västerviks skeppsgård 1566, d:o sk Enhörningen 1567, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., befälhavare för en exp. till Danzig »med sändebuden åt Polen» 1572, fick frälse för sin hustrus gods i Borgo socken 1573, slottsloven å Nyslott, död före 1585. G. m. Brita Matsdotter.

STEPP, STEPPER, se **TAPPER**.

STEWART, se **STUART**.

von **STOCKHOLM**, se **HANS von S.**

STOLPE, PER PERSSON, son t. fältöversten och ståthållaren i Narva Peder S., skeppskapten 1597, underamiral (sk Blå Falken) i Joachim Scheels flotta till Danzig och Finland 14.6 1598, underamiral i Scheels (se denne och även de Wijk) flotta till Åland mot Arvid Stålarms (se denne) i juli s. å. och i Stockholms skärgård 25.10 s. å., tillsåg försvarsanstalterna i Stockholm samt flottans utrustande därstädes och uppbådade krigsfolk i Norrland, Dalarna och Västmanland våren 1599, underamiral i Scheels flotta till Åland och Finland att oskadliggöra konung Sigismunds anhängare där s. å., deltog vid intagandet av Viborgs slott s. å., intog Narva s. å., krigsöverste i Narva 1600, stupade vid belägringen av Kokenhusen 1601.

STORE HANS ERIKSSON, se **HANS ERIKSSON VÄSTGÖTE**.

STRÅLE, se **GRIP, CHRISTOFFER ANDERSSON**.

STRÄNGE, se **MÅNS (MOGENS) S.**

STUART (STEWART, STYFVERT), ANDERS, f. i Skottland, son t. översten Johannes S. och Agneta Forbes, hovjunkare hos hertig Carl 1592, skeppskapten sk Svenska Björnen i Joachim Scheels (se denne) flotta 1598, överste för ett regemente norrländskt fotfolk 1600, befallningsman på Fellin i Livland s. å., ståthållare i Dorpat mars 1601—sept. 1602, överste för ett regemente fotfolk från Västergötland och Småland 1605, x Kirchholm 17.9 s. å., sändebud till Ryssland 1611, underamiral (? sk Rikskronan) i transportflottan under konungens befäl till Livland 1621, hovmästare hos pfalzgreven Johan Casimir 1633, död 27.12 1640. G. m. Elisabet Anrep.

STURE, STEN SVANTESSON, friherre till Hörningsholm, f. 4.11 1544, son t. riksmarsken greve Svante S. och Märta Eriksdotter Leijonhufvud, skeppshövidsman sk Finska Svanen 1565, x Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., då han stupade för ett skott i pannan. — Erik XIV lät i Uppsala domkyrka uppsätta ett präktigt epitafium över honom.

STYFVERT, se **STUART**.

STÄHLE, HERMAN, befälhavare över skeppen i Kalmar efter stupade Hans Persson (se denne) 24.3 1599, skeppshövidsman sk Ulven 1602.

(STÅLARM), ARVID ERIKSSON, till Lindö, f. omkr. 1549, son t. fogden på Nyslott Erik Arvidsson och Beata Grabbe, ryttmästare för en fana finska ryttare 1571, kom i konungens tjänst såsom lakej 1575, skeppshövidsman sk Svenska Kristoffer s. å., vinskänk 1576, silverknekt 1577, skeppshövidsman 1578, d:o på hertig Carls sk Gripen 1581, amiral över finska skeppsfolket och skeppsflottan 14.7 1584—1585 och 29.8 1588—1589, överste för alla knektar i Finland 1590, «amiral» i Österbotten s. å., följde armén till Ryssland 1591, ståthållare på Narva 11.6 1591—1597, sändebud till Ryssland 1593, överste för allt fotfolket i Finland och Livland 20.6 1594, av konung Sigismund förordnad till ståthållare och krigsöverste i Finland efter avlidne Clas Fleming (se denne) 1.7 1597—20.11 1598, förde finska flottan över till Åland, Furusund och Östanå för ett kupp försök mot hertig Carl 1598, skeppskapten sk Näktergalen i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten s. å., tillfångatagen av amiral Scheels (se denne) folk vid Åbo slotts intagande 1599, dömd till döden men benådad på avrättsplatsen, skeppskapten i hertig Carls tjänst 1601, förordnad att under holmamiralen de Finne (se denne) hava tillsyn över skeppsbyggnaderna i Sverige 27.2 s. å., överste för krigsfolket i Finland och Livland 1602, x förde den svenska styrkan i det olyckliga slaget mot polackerna vid Wittensten 15.9 1604, för stämplingar mot hertig Carl till konung Sigismunds fördel ånyo (och för 5:te gången!) dömd till döden 2.5 1605 men åter benådad på avrättsplatsen och insatt i livstids fängelse på Gripsholm, död där i maj 1620. G. m. Elin Fleming. — Han var känd för ett glättigt och optimistiskt lynne men också för en impulsiv häftighet. Hans krigiska verksamhet kom honom att föga ägna sig åt lärda mödor. (Porträtt s. 74).

von SUCKOW, se **SCHEEL**.

SUNDERGELTH, MARCUS, troligen av tysk härkomst, var på 1530-talet skeppare, bosatt i Stockholm, skeppare (befälhavare) sk Gamla Bojorten 1535, ✕ Bornholm 9.6, Svendborgsund 19.6 och Dragör 13.11 s. å., d:o sk Gallionen 1536, d:o sk Stora Mårsebojorten senare s. å., var 1550 borgare i Ulvsby stad (Björneborg), blev 1554 byfogde i Helsingfors och anträffas åter i Björneborg 1559—66. G. m. Karin Olofsdotter, som levde änka 1590.

von SUNDH, se **JÖREN (JÖRIEN) von S.**

(SVART), PEDER (PER) SVENSSON, till Gladö, förseglade bland adeln konung Gustaf I:s testamente 1560, deltog i mönstringen med frälset 1562 och 1563, skeppshövidsman sk Liljan 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Rosen 1565, d:o sk Röda Lejonet 1567, 1568 och 1569. d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., var död före 17.3 1591. G. m. Anna Körning. Sonen Sven Pedersson Svart (se denne) blev skeppshövidsman.

SVART, SVEN PERSSON (PEDERSSON), son t. skeppshövidsmannen Peder Svensson (Svart) (se denne) och Anna Körning, skeppshövidsman sk Röda Hunden 1564, d:o sk Liljan senare s. å., ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Blåmannen 1565, d:o sk Rosen 1567, d:o sk Lybska Svanen 1568, d:o sk Stålnäbben (enl. annan källa sk Serpentin) 1573 och 1574, d:o sk Enhörningen 1574 och 1575, d:o sk Strutsen 1580, d:o sk Mårsepinkan på Narvas farvatten 1581, d:o sk Stjernan på handelsresa till Spanien 1584, d:o vid Kexholmsflottan 1584, d:o vid »Norrbottniske» (Österbottens) skeppsbyggnaden 1587, d:o vid Louvia bankstad i Finland 1588—90, d:o över 4 lodjor från Björneborgs bankstad 1589, kapten sk Kvicksundsgalejan 1602, död i april 1606. G. m. Elsa Silfversparre.

SVEN ANDERSSON, var skeppshövidsman på Revals farvatten 1573. — Möjligen identisk med Simon A. (se denne).

SVEN BYRGESSON (BIRGISSON) (I), skeppshövidsman sk Kalmarbarken 1565, död s. å.

SVEN BYRGESSON (II), skeppshövidsman sk Röda Lejonet 1566, d:o d:o (enl. annan källa sk Röda Gripen) 1567, d:o sk Halvmånen 1569, redovisare och skeppare vid Kalvö varv i Finland 1572—75.

SVEN GERMUNDSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet.

SVEN GESTRING, se **SEVED G.**

SVEN HÅKANSSON, skeppshövidsman sk Rosen 1575.

SVEN HÅLSING, se **SÖREN H.**

SVEN JOENSSON, skeppshövidsman sk Samson 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å.

SVEN JÖNSSON, var skeppshövidsman 1570—72.

SVEN KNUTSSON från UPPSALA, skeppshövidsman sk Flygande Draken 1565, d:o sk Danska Morianen senare s. å., d:o sk Tanthejen 1567, d:o sk Lybska Hjorten 1568, uppfordrade skeppsfolk i Uppsala 1569, skeppshövidsman sk Lybska Hjorten våren 1569, d:o sk Herkules senare s. å., d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Kalmarbarken 1574, var i tjänst 1576.

Allhems förlag, Malmö

ARVID ERIKSSON STÅLARM
och ELIN FLEMING

Epitafium i Tenala kyrka, Finland. (Biografi s. 73)

SVEN LARSSON, var skeppshövidsman 1565, tjänstgjorde på Kalmarflottan 1566 och 1567, var i tjänst 1568.

SVEN NILSSON, skeppshövidsman sk Älvsborgsbarken på Narvas farvatten 1569, d:o sk Lilla (l. Danska) Röda Hunden 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o d:o 1571 och 1572, var i tjänst 1573.

SVEN PERSSON (PEDERSSON), se **SVART**.

SVEN SMELTARE, skeppare (befälhavare) sk Lilla Bojorten 1536.

SVEN TORSTENSSON, skeppskapten sk Danziger Ängeln i Joachim Scheels (se denne) flotta 25.10 1598.

SVERKEL SIMONSSON, hade inseende över kronans laxfiske vid Älvkarleby 1551, löjtnant sk Svenska Hektor 1563, ✕ Bornholm 30.5 och Gotska Sandön 11.9 s. å., skeppshövidsman sk Hektor 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Sankt Erik 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å., fick inseende över Stockholms skeppsgård 28.10 s. å., skeppshövidsman sk Finska Svanen 1566, d:o d:o 1567, d:o sk Jägaren 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., hade inseende över Roteskärs (Älvkarleby) varv 1574—87.

SÖFFRED JONSSON, se **SIGFRID JÖNSSON**.

SÖFFRING JUTE, se **SIGFRID J.**

SÖFFRING JÖNSSON (I), se **SIGFRID JÖNSSON (I)**.

SÖFFRING JÖNSSON (II), till Gäddeås, skeppshövidsman vid Kexholmsflottan 1587 och 1588, ledare för en handelsexpedition till Spanien 1589—91 med tvenne hertig Carl tillhörande skepp, kamrer hos hertig Carl 1595, skeppskapten sk Sankt Erik i Joachim Scheels (se denne) flotta 25.10 1598, underamiral i Knut Kijls (se denne) flotta 1599, d:o (sk Scipio) i d:o flotta 1601, slottsloven i Älvsborg 1602, befälhavare över 2 skepp att hämta krigsfolk i Skottland s. å., ståthållare i Älvsborg 1603—10, befälhavare över Älvsborgsskeppen på expedition till Pernau med proviant samt sedan att blockera Riga 13.3 1603, underamiral (sk Obekant) i Jöran Gyllenstiernas flotta till Riga 27.3 1604, amiral vid Stockholms skeppsgård s. å., amiral (sk Smålands Lejonet) över Kalmarskeppen på Rigas farvatten 1605, uppsatte sjömärken vid Vinga och Galtö för inseglingen till Älvsborg 1606, på grund av sjuklighet entledigad från ståthållarskapet i Älvsborg 24.2 1610, död s. å. G. m. Ingeborg Lake. — I förläning erhöll han kyrkotionde av Slöta i Västergötland 1599, årliga räntan av Kåkinds härad i d:o 1603, frihet från utlagor för sin gård på Norrmalm i Stockholm 1604. Änkan erhöll 1611 rätt att i sin livstid få behålla mannens förläningar, enär han avlidit utan bröstarvingar.

SÖFFRING STENSSON, skeppare sk Gripen på handelsresa till Spanien för hertig Carls räkning 1593, skeppskapten 1599, d:o sk Blå Falken 1602.

SÖREN ANDERSSON, se **SIMON A.**

SÖREN (SVEN) HÄLSING, drabant, deltog i »norska tåget» 1564, skeppshövidsman sk Lilla Svanen 1569, d:o sk Danska David 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Lilla Svanen 1573, d:o i Helsingfors 1574, d:o sk Jonas 1575, d:o vid Ångermanlands skeppsbyggning 1576, lyfte höstlön såsom skeppshövidsman 1577, skeppare sk Nya Galejan 1579, skeppsprofoss sk Svanen 1581, var i tjänst 1582, död s. å. eller 1583. Var gift.

TAPPER (STEPP, STEPPER, TAPPERT, TEPP, TEPPAR, TEPPARE, TOPPERETT), LARS (LORENS), skeppare sk Ängeln 1579, d:o sk Svalan senare s. å., skeppshövidsman sk Finska Barken 1576, d:o sk Svanen 1577, d:o d:o hösten 1578, d:o sk Renen 1580, d:o sk Kalmar Falken på Narvas farvatten 1581, d:o vid Kexholmsflottan 1584, omhändertade v. s. t. »tjårhandling» för flottan i Finland, död omkr. 1586. G. m. Gertrud N. N.

TAWAST, PEDER, hövidsman vid Västerviks varv 1566. — Utan känt sammanhang med adliga ätten Tawast.

TEPP, TEPPAR, TEPPARE, se TAPPER.

THOMAS ANDERSSON, skeppshövidsman sk Röda Hunden 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Råbocken s. å., d:o sk Lybska Hjorten hösten s. å., d:o sk Flygande Serpentin 1572 och 1573, d:o sk Lybska Duvan 1576, d:o sk Kalmar Falken 1579, tjänstgjorde vid Björneborgs varv 1580—81, skeppshövidsman vid Kexholmsflottan 1583—85, d:o i Åbo hösten 1585, d:o sk Raumogalejan 1587, d:o vid Åbo skeppsgård s. å., d:o vid Raumo bankstad 1587—88, d:o vid Lallis bankstad i Norrfinland s. å., d:o vid Åbo skeppsgård 1589, d:o vid Lallis bankstad 1590, var i tjänst 1591.

THOMAS ENGELSMAN, skeppshövidsman sk Förgyllda Lejonet 1565, ✕ Bornholm—Rügen 7.7 s. å., då skeppet råkade i brand och gick förlorat, d:o sk Nyköpingsbarken i Peder Larssons (se Peder Larsson I) sjöstyrka till Nederländerna eller England 1567, var i tjänst 1568.

THOMAS ERIKSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet.

THOMAS JÖNSSON, underskeppare vid Stockholms skeppsgård 1580, skeppskapten sk Stockholms Näktergalen i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598, 2:e kapten sk Valen 1610.

THOMAS LYDICKSSON (LYDERSSON), skeppshövidsman sk Prytsen 1566, d:o och kvartermästare sk Sankt Erik 1567, skeppshövidsman sk Lybska Hjorten i maj 1570, d:o sk Finska Svanen senare s. å., ✕ Bornholm 16.7 s. å. — Möjligen identisk med Thomas Lydicksson Jägerhorn, som levde ännu 1578.

THOMAS NILSSON, var skeppshövidsman 1569, d:o sk Röda Draken 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Morianen senare s. å. samt 1572 och 1573, d:o sk Morianen (enl. annan källa sk Björnen) 1574, d:o sk Nya Galejan 1576, hövidsman vid Angelnemi varv i Finland 1576—77, beordrad att jämte skeppshövidsmannen Hans Eriksson (se Brinkkala) utreda flottan i Finland 13.2 1577, hövidsman vid Haliko (Angelnemi) varv 1578, till markgrevvinnans av Baden (Cecilia Vasa) förfogande vid sjötransporter till och från Narva på hösten s. å., skeppshövidsman sk Ormen 1579, d:o vid Viborgs skeppsgård 1579—80, d:o sk Nya Viborgsskeppet (l. Falken) (enl. annan källa sk Svanen) 1580, d:o sk Lybska Ormen 1581, d:o sk Laxen 1582, d:o vid Helsingfors skeppsgård 1583—85, d:o sk Lejonet i Kexholmsflottan 1585, 1586 och 1587, d:o vid Kymene bankstad 1588—89, d:o i Helsingfors 1590.

THOMAS OLSSON (OLOFSSON), skeppshövidsman sk Rosen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Finska Brummaren hösten s. å., tjänstgjorde vid Häringe varv 1573, »icke bruklig till sjöss» 1579, hövidsman vid Hälsinglands varv 1580, var i tjänst 1582.

THOMAS PERSSON, skeppshövidsman sk Rosen 1567 och 1568, d:o sk Enhörningen senare sistn. år samt 1569, d:o sk Renen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Renen 1572, d:o sk Svanen 1576.

THORM (THORNE), LARS, skeppshövidsman sk Hollandsgalejan 1565.

THURE (THUVE) SKÅNING, skeppshövidsman sk Sankt Jöran 1565, ✕ Bornholm—Rügen 7.7 s. å., då han stupade.

TIJSTEL (TYSTE), HANS, skeppshövidsman i Västervik 1564, d:o sk Förgyllda Duvan 1565.

TOBIAS(?) PEDERSSON, blev skeppshövidsman på ett erövrat lybskt skepp 1535.

TORSTEN N. N., skeppshövidsman sk Lybska Kråkan 1565.

TORSTEN SALOMONSSON, se (RAM).

TOPPERETT, se TAPPER.

TRELOO (TRELÖD), NILS, skeppshövidsman sk Hollandsgalejan 1565, d:o sk Näcken s. å.

TROLLE, ARVID JOACHIMSSON, f. 5.4 1503, son t. danske riksamiralen Joachim Trolle och Kirstin Herlufsdatter (Skave) samt bror t. amiralen Herluf Trolle (se Schenck), deltog i Gustaf Vasas befrielsekrig, främste skeppshövidsman (amiral) över flottan mot Lübeck under Grevefejden 1534, fältöverste i Skåne 19.4 1535, d:o i Småland under Dackefejden 1542, död 4.12 1549. G. m. Hillevi Knutsdotter (sparre).

TROLLE, ARVID TURESSON, son t. riksrådet Ture Arvidsson Trolle och Magdalena Eriksdotter (Gyllenstierna), riddare vid Erik XIV:s kröning 29.6 1561, skeppshövidsman å ett av de 3 skepp, som skulle i Rostock hämta konungens tilltänkta gemål, prinsessan Christina av Hessen, 2.3 1563, underamiral (sk Sankt Erik) i Jacob Bagges (se denne) flotta i september 1563, ✕ Gotska Sandön 11.9 s. å., förordnad jämte Lars Pedersson Fleming (se denne) till hövidsman för flottan i Helsingfors 14.10 s. å., hade inseende över Helsingfors skeppsgård 1563—64, underamiral (sk Mars) i Jacob Bagges flotta 18.5 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., tillfångatagen av danskarna vid Mars' undergång, död i fångenskapen 1568.

TRU (TRUG, TRUFF), PÅVEL, drabant, hövidsman för en fänika Smålandsknektar vid Älvsborg 1564—65, skeppshövidsman sk Bruna Lejonet 1567.

TRULS JOENSSON, var skeppshövidsman på 1560-talet.

TRULS KNUTSSON, se LILLIE.

TRULS PERSSON, skeppshövidsman sk Brummaren 1567, d:o sk Bruna Björnen 1568, d:o sk Röda Gripen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Gripen 1580, hövidsman vid Österbottens varv 1580—81, skeppshövidsman i Helsingfors 1583—88.

TYSK, se HANS JÖNSSON T.

TYSK, se MATS T.

TYSTE, se TIJSTEL.

TÖNNES ANDERSSON, skeppshövidsman sk Nyköpingsbarken 1573 och 1574, d:o sk Stålnäbben senare sistn. år.

TÖNNE (TÖNNIS) OLSSON (OLOFSSON), se (WILDEMAN).

TÖNNES NILSSON, skeppshövidsman vid Kymmene bankstad 1589.

TÖRNE, MATS, knekt under Stockholmsfänikan, hövidsman över en Norrlandsfänika i kriget mot Ryssland 1555—57, var arklimästare på Stockholms slott 1560, överkamrerare hos Erik XIV, vaktare över hertig Johan på Gripsholm 1563, överste för krigsfolket mot Norge 1564, skeppshövidsman och underamiral sk Herkules våren 1565, underamiral (sk Sankt Erik) i Clas Horns (se denne) flotta s. å., då han var utsedd till amiral över flottan, om Horn skulle stupa, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å. G. 1:o m. N. N., 2:o m. Gertrud Olofsdotter.

ULF af HÖRSNÄS, JOHAN GUDMUNDSSON, son t. Gudmund Pedersson och Märta Christersdotter, skeppshövidsman sk Lybska Svanen 1565, d:o sk Förgyllda Duvan 1567, d:o sk Ängeln 1570, död ombord 15.6 s. å. G. 1560 m. Kerstin Trulsdotter Marbo (halv lilja och stjärna), halvsyster till Palne (Panne) Eriksson Rosenstråles (se denne) fru.

ULF HENRIKSSON (HENDHERSSON, HINDERSSON), skeppshövidsman sk Baggen 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å.

ULF JOENSSON, skeppshövidsman sk Lybska Hjorten 1565.

UNGARN, se WANGERN.

UNGE LARS MÅNSSON, se LARS MÅNSSON (II).

UNGE MATS ERIKSSON, se MATS ERIKSSON.

URNE, LAGE, till Beltebjerg i Skåne, dansk adelsman, f. 1535, son t. riksrådet Claus U. och Anne Sivertsdatter Grubbe, kanik i Lund 1556, hövidsman på Hamarhus i Norge, där han föll i fångenskap 1567 och tog svensk tjänst samt deltog såsom skeppshövidsman sk Röda Hunden i Michael von Genas (se denne) flotta på Narvas farvatten s. å., varvid en svensk skeppshövidsman för säkerhets skull sattes vid U:s sida ombord. Efter att ha återinträtt i dansk tjänst, var U. landsdomare i Skåne 1589—1617 och länsman på Elleholm 1590—1613, död 8.10 1623. G. m. Edel Joachimsdatter Bing. — Om U. säges, att han »var en brav og klog Mand, der besad stor Indflydelse».

URWÄDER, SIMON ERSSON (ERIKSSON), skeppskapten sk Stjärnan i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598, skeppskapten sk Elefanten 1600 och 1601, d:o sk Hjorten 1602, senare sk Strussen och sk Viborgs Liljan s. å., d:o sk Stjärnan 1604, d:o sk Unge Ryttaren 1605, tjänstgjorde i Kalmar 1607, skeppskapten sk Hektor 1608, i tjänst 1612 men var död i juni s. å.

UTTERMARK (UTTMARK), PETTER, drabant hos hertig Johan, knekthövidsman under »norska tåget» 1564, skeppshövidsman och kvartermästare sk Svenska Kristoffer 1567, skeppshövidsman sk Bruna Björnen (enl. annan källa sk Röda Gripen) 1568 och 1569, skeppshövidsman och »vaktmästare» sk Röda Draken 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., var i tjänst 1572.

UTTERMARK (UTHEMARK), STAFFAN (STOFFER), var befälhavare vid Stockholmsfänikan 1547, skeppshövidsman sk Springvalen 3.9 1563, var i tjänst 1564.

VÄRMDÖ se OLOF WERMDÖ.

VÄSTGÖTE, se ANDERS BJÖRNSSON (ESBJÖRNSSON, AMBJÖRNSSON) V.

VÄSTGÖTE, se ANDERS V.

VÄSTGÖTE, se ANDERS (N:SON) V.

VÄSTGÖTE, se ARVID GUSTAFSSON V.

VÄSTGÖTE, se BENGT (G:SON) V.

VÄSTGÖTE, se BJÖRN V,

VÄSTGÖTE, se ERIK ANDERSSON (I) och (II), noten.

VÄSTGÖTE, se HANS ERIKSSON V.

VÄSTGÖTE, se HÅKON V.

VÄSTGÖTE, se JÖNS V.

VÄSTGÖTE, se RAFFUEL V.

WANGERN (UNGARN), MICHEL, var skeppshövdsman 1590 och 1591.

WERMDÖ, se OLOF W.

de WIJK, WILLEM (WELAM) d. y., son t. myntmästaren Willem de Wijk d. ä. och Margareta Olofsdotter, skeppskapten 1598, dömd till döden och skjuten 11.8 s. å. — Bakom denna dödsdom döljer sig ett sorgligt livsöde. När Ebba Stenbock, änka efter hertig Carls bittraste fiende, överste amiralen Clas Eriksson Fleming (se denne), efter Åbo slotts fall 1597 fördes fången till Stockholm, sattes hon i tillfälligt förvar i nämnde myntmästares hus därstädes. Här råkade hans son, den unge Willem, som skall ha varit en mycket vacker man, få se en av fröknarna Fleming och blev häftigt förälskad. Detta utnyttjade modern till den tillbedda på ett sätt, som förr eller senare ofelbart skulle föra honom i fördärvet. Modern, intagen av hat till hertigen, lovade nämligen den upp över öronen förälskade mannen, att han skulle få dottern men endast om han ville bidra till hertigens störtande. Utan något betänkande gick han med på villkoret och på den förblindade moderns förslag uppsökte han konung Sigismunds trotjänare, den polske adelsmannen Samuel Laski samt Clas Bielke, vilka båda innehade Stockholm för konungens räkning. Dessa sammansvurna gävo nu den unge de Wijk i uppdrag att försöka vinna flottans personal för konungen.

Efter från såväl svärmodern in spe som de båda uppdragsgivarna mottagna instruktioner och jämväl en del brev, bl. a. från konung Sigismund, vilka de Wijk oförsiktigt nog stoppade på sig, for han över till Åland, där flottan då låg vid Flisö under befäl av amiral Stolpe (se denne). Genast började de Wijk med att övertala några av befälet och framhöll bl. a. nödvändigheten av att de sökte skydd hos konungen, eftersom, ljög han, hertigen hade övergivits av »de förnämsta» medlöparna. Naturligtvis skulle de Wijks tillvägagångssätt inom kort komma till amiralens kännedom. Utan säkra bevis ansåg sig amiralen dock icke kunna göra något åt saken, men han uttänkte en lömsk plan för att fånga de Wijk i nätet. Stolpe ställde sålunda till ett dundrande gästbud ombord i sitt underamiralsskepp Blå Falken och därvid inbjödes en mängd officerare, bland dem naturligtvis de Wijk.

Stämningen i kajutan blev allt högre och till slut föreslog amiralen, att när man drack varandra till, så skulle den skälände för varje skål draga av sig något klädesplagg och slänga ut

det genom kajutdörren. Sagt och gjort. Amiralen föregick med gott exempel, gästerna måste följa manövern och till sist stod hela sällskapet i blotta linnet. Utanför kajutdörren försiggick något annat. Här stodo nämligen Peder Stolpes tjänare och undersökte de Wijks kläder, varvid givetvis breven från Sigismund och fru Ebba anträffades. Den stackars de Wijk arresterades omedelbart och förhördes men nekade till vad som lades honom till last. Då tog amiralen fram ett av Laskis brev, riktat till Stolpes överbefälhavare, amiral Scheel (se denne), med uppmaning till avfall från hertigen. Med en obegriplig sorglöshet hade Laski i brevet angivit de Wijk såsom varande den, med vilken Scheel kunde göra upp saken. Flera skeppskaptener blevo nu mera öppna och berättade, att de Wijk också hade försökt övertala dem i samma riktning. De Wijk kunde icke längre neka. Det tillsattes dagen därefter en ståndrätt — väl med Stolpe som ordförande — vilken dömde den vilseförde de Wijk till döden. Han fördes bunden i land på en holme och sköts utan förbarmande. När hertig Carl fick kännedom om det inträffade, uttalade han sitt missnöje och beklagade djupt den vackre unge mannens för tidiga död.

WIJNMAN, KLAUS HANSSON, son t. Hans Wijnman och Christina von Vietinghoff, underamiral 1510, amiral 1519, död före 1526. G. m. Märta Andersdotter (sparre) i hennes 1:a gifte. W. blev stamfader för adliga ätten Bielkenstierna. Sonen Hans Classon B. (I) (se denne) blev skeppshövidsman.

WIJTH, LASSE OLSSON, skeppare galejan Rosen 1547 och 1555—59, d:o sk Älvsborgsbarken 1560, skeppshövidsman sk Juten 1564, ✕ Ölands norra udde 30.31.5 s. å., d:o sk Böse Lejonet i okt. s. å., drabant 1568.

WILDEMAN, ARVID TÖNNESSON, son t. ståthållaren på Viborg Tönne Olofsson (Wilde-
deman) (se denne) och Brita Henriksdotter Risbit, hovjunkare 1584, hemlig budbärare åt Clas Fleming (se denne) till konung Sigismund i Warschau 1593, deltog i gränsregleringen mot Ryssland 1595, konung Sigismunds amiral (sk Björnen) över finska flottan 1.4 1599, lyckades med sitt amiralsskepp undkomma till Reval och gick i hertig Carls tjänst 1600, organiserade förstärkningar från Finland till armén våren 1601, ståthållare i Fellin i Livland 16.7 s. å., som han i maj 1602 tappert försvarade mot polackerna, men sattes själv ur tjänstbart skick vid en krutexplosion, ståthållare i Viborg och dess län 21.9 1602—1617, tillika slottsloven i Reval 3.11 1602, en av undertecknarna av freden i Stolbova 1617, död i Viborg 17.4 s. å. G. m. Anna Hansdotter (Björnram), dotter till amiralen Hans Larsson B. (se denne). Halvbrodern Henrik Tönnesson W. blev holmamiral 1608. (Porträtt s. 80).

(WILDEMAN), ERIK TÖNNESSON, bror t. Arvid Tönnesson W. (se denne), skeppshövidsman sk Förgyllda Lejonet 4.8 1563, d:o sk Herkules 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., kvartermästare vid Märten Boijes fana 1580, i slottsloven på Viborg 1587—88 och på Kexholm 1588—96, död omkr. 1599. G. m. Carin Andersdotter (Sabelfana).

(WILDEMAN), TÖNNE (TÖNNIS) OLSSON (OLOFSSON), till Tjusterby, Lappträsk och Näs i Finland, son t. slottsloven Olof Pedersson Lille och Anna Fleming, hövidsman över Viborgsskeppen 1563, skeppshövidsman sk Gyllene Lejonet 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., d:o sk Råbocken 1565, d:o sk Brummaren senare s. å., slottsfogde på Hapsal s. å., sändebud till Ryssland 1566, fältöverste under tåget mot Norge 1567, åter sändebud till Ryssland 1569, där han blev fångslad och »illa hanterad» i tvenne år, ståthållare på Viborg 1573, död senast 1586. G. 1:o m. Helga Svendsdotter Slatte, 2:o m. Brita Henriksdotter Risbit. Sönerna Arvid och Erik (se dessa) blevo resp. amiral och skeppshövidsman.

WILLAM HENRIKSSON (HEMINGSSON, HINDSSON), skeppshövidsman sk Västerviksbarken 1567, d:o sk Kalmarbarken 1575.

SPA

ARVID TÖNNESSON WILDEMAN
 och ANNA HANSDOTTER BJÖRNAM
 Gravsten i Pernå kyrka, Finland. (Biografi s. 80)

WILLAM MARKUSSON, skeppshövidsman sk Svenska Hektor 1565, ✕ Jasmund 21.5, Bukow 4.6 och Bornholm—Rügen 7.7 s. å.

WINBERG (WITHINBERG), HANS, skeppshövidsman sk Viborgsbarken 1565, d:o sk Flygande Serpent 1570, d:o sk Röda Pinkan våren 1576, d:o sk Jonas senare s. å., d:o sk Svarta Pinkan 1578, d:o i Åbo 1580, d:o sk Svanen s. å., skeppskaptен sk Hjorten i konvojen av konung Sigismund till Polen hösten 1598.

WITTENBERG, CASPER, skeppshövidsman över några skepp på finska farvatten 1561.

YDREBO, YRBO, YTBO, YTTERBO, se **ÖRBO**.

ÅLÄNNING, se **HANS Å**.

ÅLÄNNING, se **JÖNS Å**.

ÅLÄNNING, se **MATS LARSSON Å**.

ÅLÄNNING, se **MÅNS Å**.

ÅLÄNNING, se **NILS Å**.

ÅLÄNNING, se **OLOF LARSSON (II) Å**.

ÅLÄNNING, se **PER Å**.

ÖDNINGH (ÖNING), PER, skeppshövidsman sk Långa Barken i juli 1565, d:o sk Baggen senare s. å., d:o amiralssk Finska Ugglan 1565 och 1566, d:o tillika kvartermästare sk Svenska Hektor 1567, skeppshövidsman sk Memnon 1568 och 1569, d:o sk Rosen 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o sk Finska Memnon hösten s. å. — Möjligen identisk med Peder Ölännning (se denne).

ÖLENDER, se **PEDER ÖLÄNNING**.

ÖLÄNNING, se **ANDERS Ö**.

ÖLÄNNING, se **MATS Ö**.

ÖLÄNNING, se **PEDER Ö**.

ÖRBO (YDREBO, YRBO, YTBO, YTTERBO, ÖREBRO), JOHAN (JOEN) (N:SON), skeppare sk Ängeln 1558, 1559 och 1560, d:o d:o 1564, ✕ Ölands norra udde 30—31.5 s. å., hade befälet på Stockholms slotts skeppsgård (närmast under konungen eller amiralen) 1569—81, tjänstgjorde som skeppshövidsman sk Sankt Erik 1568 och 1569, d:o d:o 1570, ✕ Bornholm 16.7 s. å., d:o d:o 1572—84, hade befälet vid Västerviks skeppsgård 1573.

ÖSTGÖTE, se **CARL Ö**.

ÖSTGÖTE, se **JOEN (JÖRAN) Ö**.

FÖRTECKNING

över de huvudsakliga källor, som anlitats vid omarbetningen

(Rörande namn inom [] se företalet)

OTRYCKTA KÄLLOR

Riksarkivet

Riksregistraturet

Skrivelser till K. M:t, Carl IX, vol. amiraler o. skeppskaptener [Rosenbanér]

D:o, Gustaf II Adolf [Gyllenhielm]

Svea Hovrätts arkiv: Liber causarum vol. 63: 2 1630 [Gyllenmärs]

Admin. handlingar rör. flottan, B: 1, sjöexpeditioner 1557—1599

Krigshist. handlingar vol. IV, Nord. sjuårskriget [Jacob Trulsson, Måns Ersson Småsven, Per Willemsson]

Flottans arkiv: Zetterstens manuskriptsamling vol. 7 (numera i Krigsarkivet)

Kammararkivet

Skeppsgårdshandlingar

Frälse- och rusttjänstlängder [G. A. och M. S. Som(m)e]

Förbrutna gods-akter [Knut Persson på Wij]

Kammarkoll. ank. handlingar 1646, vol. 118 [Erik i Brändö]. Denna källa benäget anvisad av kapten Ernst Bergman.

Sandbergska samlingen [Dus, Erik Ebbesson, Frans N. N., M: Henning, Mårten Knutsson, Peder Matsson, Peder Nilsson (II)]

Oordn. handl. Röda nrserien [Clemet N. N., Hans Ålänning, Jon Andersson, Jöns Jönsson, Jöns Matsson, Jöns Ålänning, Lasse Morthensson, Lönnborg, Mikel Hansson, Nils Ålänning, Olof Andersson, Olof Diriksson, Olof Rodskarl, Per Ålänning, Raffuel Halstensson, Riidz, Sundergelth, Sven Smeltare, Treloo, Tönnnes Andersson]

Proviandräkenskaper (Fälttåg, Sjötåg) 1560—64, 65, 65—66, 68—75 [Bergh, Böös, Erik Gustafsson, Gregers Persson, Henrik Persson, Ingel Olsson, Joen Carlsson, Tru, Ödningh]

Handlingar ang. flottan,

a) Sjöexpeditioner 1550—1599 [Anders (N:son) Västgöte, Bengt Andersson Hälsing, Bengt Olsson, Frans von Östergötland, Mörck, Nils Larsson, Per Persson (I), Wijth]

b) Fartygsbyggnad 1530—1725

c) Flottans styrka 1536—1611 [Johan Jonsson, Kriszman, Laurens Skepper, Torsten N. N., Törne]

Räntekammarböcker 1581, 1582, 1583

KÄLLPUBLIKATIONER

Konung Gustaf I:s registratur

Handlingar till Skandinavien historia XXXVI, Henrik Classon Horn till K. M:t [Gyllenlood]

Historiska Handlingar, vol. 23 [Scheel]

— vol. 26: 2 [I. J. Fleming]

Historisk Tidskrift 1893: Ett bidrag till flottans historia under Erik XIV

Stockholms stads tänkeböcker 1544—1548, 1564 och 1574 [Carl Jonsson, Erik Eriksson (I)],

1576—1578 [Per Joensson, Peder Siffridsson] samt 1578—1583 [v. Gena, Måns Stränge, Sasse]

Svenska riksdagsakter, rådslängder [B. B. Grip, C. C. Horn, Kyle]

BEARBETNINGAR

- Ahnfelt, O., Per Brahes Fortsättning af Peder Svarts krönika, Lunds universitets årsskrift, bd 34 (1896—97)
- Almquist, H., Bidrag till kännedomen om striderna mellan konung Sigismund och hertig Karl 1598—1599, Göteborgs högskolas årsskrift 1914 [T. Maydell]
- Almquist, J. A., Frälsegodsens i Sverige under storhetstiden (1931—47) [Scheel]
- Den civila lokalförvaltningen i Sverige 1523—1630, del II och IV (1919—23) [Biugh, Esbjörn Håkansson, Mats Bertilsson, Posse, Sigfrid Jönsson (I) och (II)]
- Andersson, Ingvar, Erik XIV och Island, Vetenskapssocietetens i Lund årsbok 1933 [Keyle, Preston]
- Erik XIV (1935) [H. P. Fleming, Preston]
- Erik XIV:s engelska underhandlingar (1935—36) [Keyle, Preston]
- Svenskt och engelskt 1500-tal (1943) [von Melen]
- Anthoni, Eric, Till avvecklingen av konflikten mellan hertig Carl och Finland, Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland (1935) [H. C. Bielkenstierna (II), Björnram, Blasius Nilsson, Brinkkala-släkten, Fincke, C. E. Fleming, Gyllenlood, H. C. Horn, Knäck, Olof Pedersson, Scheel, Slang, de Wijk, A. T. och E. T. Wildeman]
- Konflikten mellan hertig Carl och Finland. Avvecklingen och försoningen, Skrifter etc. (1937) [Lasse Anfastsson, Stolpe]
- Barkman, Bertil C:son, Kungl. Svea livgardes historia, 1 och 2 (1937—39) [O. Bagge, Carl Smälänning, David Skotte, Hans Ditmarsk, Joachim Lakej, Jöns Eriksson (I och II), Mats Tysk, Måns Persson (I och II), Per Persson, Per Ölännig]
- Beckstadius, Carl N., Then Adelige och Lärde Swenske Siö-Man (1734) [C. E. Fleming]
- Bergström, Rudolf, Studier till den stora krisen i Nordens historia 1517—1523 (1934) [I. J. Fleming, von Melen]
- Biaudet, Henry, Le Saint-Siège et la Suède durant la seconde moitié du XIV:e siècle. Notes et documents (1906 och 1907) [Guagnino]. Denna källa benäget anvisad av d:r Bruno Bassi.
- de Brun, F., Strödda bidrag till Värmdö skeppslags äldre historia, Upplands fornminnesförenings tidskrift, bd 8, bil. 2 (1920) [Preston]. Denna källa benäget anvisad av kapten Ernst Bergman.
- Carlsson, Gottfrid, art. om Melen, Berend von, i Nordisk Familjebok, 3 uppl. (1930) [von Melen]
- En stridsskrift af Berend von Melen mot Gustaf Vasa, Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen 1918 [von Melen, Sasse]
- Carpelan, Tor, Finsk biografisk handbok (1903) [Sundergelth]
- Cipolla, Carlo, Un italiano nella Polonia e nella Svezia (1887) [Guagnino]
- Dahlgren, F. A., Glossarium öfver föräldrade eller ovanliga ord och talesätt i svenska språket etc. (1914—16) [Pockare]
- Danmarks Adels Aarbog XXI (1901) [Urne]
- Djurklou, G., Om Göran Månssons till Bolmsnäs jordebok, Vitterh. Hist. och Antikv. Akademiens handl., del 28 not 7 (1925) [Gustaf Arvidsson (båt)]. Denna källa benäget anvisad av major Folke Wernstedt.
- Elgenstierna, Gustaf, Den introducerade svenska adelns ättartavlor (1925—36)
- Enciclopedia Italiana Treccani, bd XVIII, XIX och XXXIV (1933—41) [Guagnino]. Denna källa benäget anvisad av d:r Bruno Bassi.
- Ersch & Gruber, Allg. Encyclopädie der Wissenschaften und Künste, Sect. 1: 95 (1875) [Guagnino]. Denna källa benäget anvisad av bibliotekarien J. Haglund.
- Fryxell, Anders, Berättelser ur Sveriges historia, 4 och 5 (1877) [de Wijk]
- Garde, H. G., Efterretninger om den danske og norske Søemagt (1832)
- Genealogisches Handbuch der baltischen Ritterschaften T. 1, Livland (1929) [H. och T. Maydell]
- Granstedt, Erik, Carl Carlsson Gyllenhielm och Vasa-huset, Personhistorisk Tidskrift 1943 [Gyllenhielm]

- H[ildebrand], B[engt], rec. i Personhistorisk Tidskrift 1931 av O. Wieselgrens art. Jacob Gottbergs stambok i Svensk Tidskrift 1930 [Gottberg]
- rec. i d:o av Uno Otterstedts akad. avhandl. Från gotik till renässans (1929) [B. N. Grip]
- Hildebrand, E., Måns Svensson Some och Peder Skram, Historisk Tidskrift 1901 [M. S. Som(m)e]
- Gustaf Vasa och Berend von Melen, Historisk Tidskrift 1901 [von Melen]
- Historiallinen Arkisto, XI pl. 11 (1891) [Häss]
- von Horn, L. L., Biografiska anteckningar del I. Officerare, som tjenat vid örlogsflottan före år 1721 (1927) [Kruse, Rosenmarck, Sporre]
- Kansallinen Elämäkerrasto (1934) [Sundergelth]
- Lagus, Wilhelm Gabriel, Undersökningar om Finska Adels Gods och Ätter (1860)
- Leinberg, K. G., Om finske studerande i Jesuitkollegier, Hist. Arkisto XI (1891) [Sundergelth]
- Ljung, Sven, Erik Jöransson Tegel (1939) [von Melen]
- Marinstaben, Sveriges sjökrig 1611—1632, särtryck ur generalstabsverket Sveriges krig 1611—1632 (1937).
- Munthe, Arnold, Svenska sjöhjältar II, Jakob Bagge (1899) [Jacob och Johan Bagge]
- d:o IV, Klas Kristersson Horn (1902) [C. C. Horn]
- Nordlander, Johan, Norrländska Samlingar, h. 6 (1905) [Joel Dalakar, Lasse Mortensson]. Denna källa benäget anvisad av kapten Ernst Bergman.
- Palme, Sven Uric, Rättegångsprotokollet från Linköpingsrätten år 1600, Historisk Tidskrift 1938 [Stålarml]
- Arvid Eriksson och Sigismund 1604, Historisk Tidskrift för Finland 1938 [Stålarml]
- Clas Fleming, Personhistorisk Tidskrift 1939—40 [C. E. Fleming]
- Sverige och Danmark 1596—1611, akad. avhandl. (1942) [Gottberg, Hans Persson (I och II), Scheel]
- Klas Fleming — svensk rojalist eller finsk nationalist?, Svensk Tidskrift 1942 [C. E. Fleming]
- Ramsay, J. Frälsesläkter i Finland intill Stora ofreden (1909—1916) [Björnram, Brinkkala-släkten, Fincke, Fleming, Jägerhorn, Ram, Sjunby-släkten, Stensböle-släkten, Wildeman]
- Renvall, P., Klaus Fleming und der finnische Adel (1939) [C. E. Fleming, Gyllenlood, Stålarml]
- Schlegel, B. och Klingspor, C. A., Den med sköldebref förlänade men ej å Riddarhuset introducerade svenska adelns ättar-taflor (1875)
- von Schulmann, W., Die zivile Staatsbeamtschaft in Estland zur schwedischen Zeit (1561—1710) (1939) [Lilliehöök, H. och T. Maydell, Sabelhjärta, Stuart]
- Silfverstolpe, Carl, Jöran Persson och konungens nämnd, Historisk Tidskrift 1881
- Sten Stures och Peder Axelsson Banérs epitafier 1565, Samlaren 1888 [P. A. Banér, Sture]
- Sjödin, Lars, Västerås möte 1527, Historisk Tidskrift 1928 [B. N. Grip]
- Sommarström, H., Finland under striderna mellan Sigismund och konung Karl (1935) [C. E. Fleming, Stålarml]
- S:t Eriks årsbok, reg. 1923—32 [Sasse]
- Stockholms Rådhus och Råd (1915) [Erik Eriksson (I), Olof Eriksson (I)]
- Svenskt Biografiskt Lexikon [Bagge af Berga, Bagge af Boo, Banér, Behm, Bielkenstierna, Björnram, Boije af Gennäs, Derfelt, Preston]
- Sylvander, G. V., Kalmar slotts och stads historia (1864—74) [M. S. Som(m)e]
- Tawaststjerna, Werner, Pohjoismaiden viisikolmattavoutinen sota 1570—1590, I (1918—20) [Gabriel Matsson, Posse, Stensböle-släkten]. Denna källa benäget anvisad av mag. J. Koit.
- Tegel, Eric Jöransson, Konung Ericus den XIV:s historia etc. (1751)
- Tengström, Jacob, Historisk afhandling om svenska sjömagten i äldre tider och i synnerhet under Konung Erich XIV, Vitterhetsakademiens handlingar IV, 1783
- Toijer, D., Sverige och Sigismund 1598—1600 (1930) [Rosenbanér, Scheel, Stolpe]
- Unger, Gunnar, Illustrerad svensk sjökrigshistoria I (1909)
- Walde, O., Till släkten Wildemans historia, Historisk Tidskrift för Finland 1919 [Wildeman]
- Wernstedt, Folke, Adliga ätten Bärfelts n:o 196 tidigare led, Personhistorisk Tidskrift 1944—45 [Berfelt]

Wieselgren, O., Jacob Gottbergs stambok, Svensk Tidskrift 1930 [Gottberg]
Virdestam, Gotthard, Växiö Stifts Herdaminne III (1929) [Jöran Markusson]
Wrangel, F. U., Stockholmiana (1902—16) [Carl Jonsson, Olof Eriksson (I)]
Zettersten, Axel, Svenska flottans historia åren 1522—1634 (1890)
Ödberg, F., Om stämplingarna mot konung Johan III åren 1572—75 (1897) [Preston]
—— Rättegången mot Karl Horn, Västergötlands fornminnesförenings Tidskrift 2: 4, 5 (1904)
[C. E. Fleming]

UPPSALA OCH STOCKHOLM
ALMQVIST & WIKSELLS BOKTR. AB
(I DISTRIBUTION)

Pris 14 Kronor